

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І.
ВЕРНАДСЬКОГО**

**СВІТОВІ НАУКОВІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ У
ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІНФОРМАЦІЙНО-ЗНАННЄВИХ ПОТРЕБ
КОРИСТУВАЧІВ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ**
науково-методичне видання

Київ – 2016

УДК 001.102:004.65](100):027.021-052

ББК 78.6(0):78.37

A85

Рецензенти

Т. В. Добко, доктор історичних наук
Л. Й. Костенко, кандидат технічних наук

Арсеєнко Т. І. Світові наукові інформаційні ресурси у забезпеченні інформаційно-знаннєвих потреб користувачів наукової бібліотеки : наук.-метод. вид. / Т. І. Арсеєнко, Г. І. Безпала, Л. М. Дем'янюк ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського ; наук. ред. О. М. Василенко. – Київ, 2016. – 167 с.

ISBN 978-966-02-8155-4

У науково-методичному виданні розглядаються питання світових наукових інформаційних ресурсів у забезпеченні інформаційно-знаннєвих потреб користувачів наукової бібліотеки, організаційно-методичного забезпечення доступу установ НАН України до зарубіжних баз даних наукової інформації. Висвітлено досвід організації локальних наукових інформаційних ресурсів іноземними мовами у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського, увагу акцентовано на особливостях їх створення та функціонування.

Видання адресоване працівникам бібліотечно-інформаційної галузі, фахівцям документно-комунікаційної сфери, викладачам, аспірантам і студентам вишів.

Затверджено до друку вченою радою

Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського

(протокол № 12 від 28.12.2016 р.)

ISBN 978-966-02-8155-4

©Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2016

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
РОЗДІЛ I. ЗАРУБІЖНІ НАУКОВІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ	
1.1. Світові інформаційні ресурси в системі наукової комунікації.....	9
1.2. Організаційно-методичне забезпечення доступу установ НАН України до світових наукових інформаційних ресурсів.....	19
РОЗДІЛ II. СВІТОВІ НАУКОВІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНОМУ ОБСЛУГОВУВАННІ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК	
2.1. Зарубіжні бази даних наукової інформації в мережі установ НАН України	37
2.1.1. Видавництво Elsevier («Ельзевір») та його інформаційний ресурс.....	42
2.1.2. Повнотекстова база даних ScienceDirect.....	45
2.1.3. База даних Scopus.....	47
2.2. Міжнародне передплатне агентство EBSCO.....	54
2.3. Платформа Web of Science корпорації «Томсон Рейтер».....	57
РОЗДІЛ III. ФОРМУВАННЯ ЛОКАЛЬНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ІНОЗЕМНИМИ МОВАМИ В НАЦІОНАЛЬНІЙ БІБЛІОТЕЦІ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО	71
3.1. Міжкультурна комунікація наукової бібліотеки в контексті забезпечення інформаційно-знаннєвих потреб користувачів наукової бібліотек.....	71
3.2. Інформаційні ресурси Австрійської бібліотеки.....	77
3.3. Особливості створення та функціонування Бібліотеки Ісламської Республіки Іран в НБУВ.....	9
2	
3.4. Формування інформаційних ресурсів Китайської бібліотеки.....	95
3.5. Документно-інформаційний фонд Залу публікацій ООН.....	99
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	108
Список джерел та літератури.....	108
Перелік умовних скорочень.....	111
Додатки.....	

Передмова

Сьогодні наукова бібліотека виступає важливим компонентом науково-інформаційно-освітнього середовища, однією з основних ланок процесу становлення суспільства знань. Адаптація бібліотечних установ до нових завдань, пов'язана із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій, котрі відіграють значну роль у забезпеченні інформаційно-знанневих потреб користувачів. Наукові бібліотеки здійснюють комплексну автоматизацію, приділяючи першочергову увагу нарощуванню і розвитку технічної бази, використовуючи світові досягнення у сфері інформаційних технологій, що надають можливість утілення в життя стратегічної ініціативи щодо оцифрування, накопичення та надання відкритого інтегрованого доступу до бібліотечно-інформаційного ресурсу як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Стратегічно продумана та коректно втілювана інформаційно-комунікаційна діяльність наукової бібліотеки у даному контексті виходить на перший план у досягненні завдань та вимог, які висуваються до сучасних наукових бібліотек. У цьому контексті технологічний зміст трансформацій, що є визначальними у досягненні цілей і вирішенні завдань кожної наукової бібліотеки, піддаються серйозному осмисленню. Єдиний інформаційний простір починає виступати при цьому найважливішим компонентом і фундаментом глобалізації. Можливості формування єдиного інформаційного простору, забезпечення рівного доступу до інформації у всіх сферах життєдіяльності людства, що надаються сучасними технологіями, значною мірою пов'язані з діяльністю у галузі культури загалом та бібліотечно-інформаційних установ зокрема. Глобалізаційні процеси, які стали рушійною, спонукальною силою масштабних трансформацій, про які так часто говориться останнім часом, призвели до посилення, активізації міжнародних зв'язків у економічній, соціальній та культурній галузях.

Характерною ознакою у цей час є й інтенсифікація міжнародної співпраці та зв'язків у бібліотечно-інформаційних установах. Адже, формування відповідної інформаційної культури, культури віртуальних комунікацій, нових знань, умінь та навичок є нагальними в умовах формування суспільства знань.

Інформаційно-комунікаційна діяльність у сучасному бібліотечному середовищі – це, по-перше, система обміну інформацією між бібліотечно-інформаційними установами, організаціями за допомогою встановлених норм, відповідних організаційних форм, символів, кодів, засобів; по-друге, соціальна взаємодія, що має низку специфічних особливостей і ознак, спрямована на координування поведінки, роботи інституцій заради досягнення певної мети. Інформаційно-комунікаційні технології виступають важливим атрибутом діяльності сучасних бібліотек. Вітчизняний бібліотекознавець О. М. Василенко зазначає: «Інформаційно-комунікаційну діяльність наукової бібліотеки розглядаємо як комплекс взаємопов'язаних процесів, спрямованих на створення інформаційних продуктів і надання бібліотечно-інформаційних послуг із метою задоволення інформаційно-знаннєвих потреб користувачів» [12]. Український учений О. Пархоменко у монографії «Інформація і знання: взаємозв'язок» відносить інформаційно-знаннєві потреби до стратегічних потреб суспільства, оскільки саме вони, насамперед, забезпечують розвиток науки, освіти та виробництва і створюють можливості переходу до більш високого рівня життя [27].

Наукові бібліотеки покликані забезпечувати інформаційно-знаннєві потреби своїх користувачів, організовувати доступ до різних видів інформаційних ресурсів, у т.ч. світових наукових ресурсів, зарубіжних баз даних наукової інформації, ресурсів іноземними мовами. У цьому розрізі інформаційно-комунікаційна діяльність є важливою складовою процесу бібліотечного управління, оскільки вона дає змогу узгоджувати і об'єднувати в єдине ціле бібліотечні продукти, що в результаті призводить до прийняття спільних і взаємоприйнятних управлінських рішень, які ґрунтуються на

стратегічно вибудованій та координованій міжнародній співпраці наукової бібліотеки. Від цього залежить рівень реалізації її інформаційно-комунікаційної діяльності, виконання поставлених завдань, якісна та кількісна складова її інформаційного ресурсу. На сучасному етапі розвитку українського суспільства особливого значення набуває їх ефективне використання під час розширення міжбібліотечної взаємодії як на національному, так і на міжнародному рівні.

Наразі актуальними проблемами бібліотечної науки залишаються недостатня міжвідомча координація досліджень та, як наслідок, низька ефективність наукового супроводу бібліотечно-інформаційної діяльності у цілому і недосконалість механізму впровадження результатів наукових досліджень у практику; недостатня участь вітчизняних фахівців у міжнародних дослідницьких програмах і обмінах тощо. Процес загальносуспільної інформатизації знайшов своє відображення у діяльності бібліотек, спонукаючи, доцільніше було б вжити примушуючи, віднаходити та впроваджувати нові форми та методи в роботі відповідно до нових глобальних викликів сьогодення. Це все призвело до того, що зараз, в еру інформатизації, бібліотеки зіштовхнулися зі значними викликами та різноманітними можливостями для розвитку. Вони систематизують величезну кількість галузей науки, створюють наукові бази даних, а також інтегрують в собі сфери комерційних видавництв та ІТ-технологій. Поняття бібліотеки та її функцій дедалі більше розширюється. Популярною стає модель бібліотеки, що поєднує в собі власне бібліотеку, електронно-обчислювальний центр та видавництво. Створення єдиного інформаційного простору передбачає наявність типових технологічних рішень, наприклад, у питаннях формування та надання повнотекстових електронних ресурсів науковою бібліотекою, особливо зарубіжних баз даних наукової інформації. Інформація, збережена в цифровому вигляді на зовнішніх носіях або доступна в мережевому режимі, відкриває нові можливості забезпечення освітнього процесу, робить доступними передові здобутки та досягнення у

різних галузях науки для розвитку інформаційного суспільства, Суспільства знань.

У процесі сучасної інформаційно-комунікаційної діяльності перед науковими бібліотеками постає потреба вивчення та впровадження зарубіжного досвіду організації зарубіжних інформаційних ресурсів та забезпечення доступу до них. Цим зумовлена об'єктивна потреба у вивченні актуальних напрацювань та здобутків зарубіжних бібліотечно-інформаційних установ та міжнародних організацій з питань інформатизації бібліотечної галузі. Існуючий міжнародний бібліотечний простір характеризується багатоваріантністю форм організації бібліотечно-інформаційної діяльності, напрямів міжнародної взаємодії, що створює умови для інтеграції бібліотек у єдиний світовий інформаційний простір.

Як зазначають фахівці, бібліотечно-інформаційна галузь перебуває нині на самому вістрі процесів, зумовлених новітньою Інформаційною революцією, формуванням Суспільства знань і переходом людства до шостого технологічного укладу. В умовах, коли наукова і технічна інформація стає безпосереднім чинником економічного, соціального поступу, нагальною потребою є забезпечення швидкого, проривного, розвитку наукових бібліотек за пріоритетними напрямками. Вимогою часу є розбудова в межах держави єдиного інформаційного поля, здатного забезпечити найбільш повний, зручний і швидкий доступ до всього різноманіття джерел і форм опрацьованої за допомогою сучасних інтелектуальних пошукових систем наукової інформації у всій їх сукупності для найбільш широкого кола споживачів.

Громадяни активно включаються у глобальні процеси створення та використання світових інформаційних ресурсів. Отже, національна інформаційна сфера перебуває у стані активного становлення, гармонійного включення у глобальний світовий інформаційний простір та є основою розвитку інформаційного суспільства в Україні.

Нагальні потреби інноваційного розвитку вітчизняної науки вимагають оперативності й кардинального підвищення рівня й інформаційного забезпечення академічних установ України світовими науково-інформаційними ресурсами. Зокрема, потребує значного розширення доступ до зарубіжних баз даних наукової інформації, де сконцентровано наукоємне знання та досвід його впровадження.

У Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні (схвалена Кабінетом міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-р) стосовно науки та інновацій зазначено «прискорити розвиток національної системи цифрової науково-технічної інформації, забезпечивши при цьому створення цифрових ресурсів та електронних баз даних наукової та науково-технічної інформації; забезпечити доступ до іноземних цифрових ресурсів та електронних світових баз даних наукової та науково-технічної інформації» [56].

У даному контексті особливої актуальності набуває висвітлення питання щодо забезпечення користувача українських наукових бібліотек світовими науковими інформаційними ресурсами. У науково-методичному виданні розглядаються питання світових наукових інформаційних ресурсів у забезпеченні інформаційно-знаннєвих потреб користувачів наукової бібліотеки, організаційно-методичного забезпечення доступу установ НАН України до зарубіжних баз даних наукової інформації. Висвітлюється досвід організації локальних наукових інформаційних ресурсів іноземними мовами у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського, увагу акцентовано на особливостях їх створення та функціонування. Окрім, викладу зазначених питань, видання містить методичні вказівки і рекомендації щодо подальшої діяльності наукових бібліотек у процесі забезпечення інформаційно-знаннєвих потреб користувачів світовими ресурсами.

РОЗДІЛ I. ЗАРУБІЖНІ НАУКОВІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ

1.1. Світові інформаційні ресурси в системі наукової комунікації

Світова спільнота початку третього тисячоліття характеризується низкою особливостей, до яких слід, насамперед, віднести стрімко зростаючу значущість інтелектуальної праці, орієнтованої на використання інформаційного ресурсу глобального масштабу, потребу здійснення оперативної комунікації між окремими фахівцями, соціально-професійними групами, спільнотами людей, громадськими організаціями та державами. Роль інформації та комунікацій у розвитку суспільства завжди була значною, а прорив, здійснений у сфері інформаційно-телекомунікаційних технологій останніми десятиліттями дав змогу об'єднати комп'ютери, що знаходяться в різних точках світу в єдину мережу. В результаті суспільство приступило до створення єдиного світового інформаційного простору, формування єдиних світових інформаційних ресурсів. Найважливішими елементами електронної частини світового інформаційного простору є професійні бази, ділові ресурси Інтернет, електронні бібліотеки. Зростаюча роль інформаційного продукту як тенденція розвитку інформаційного суспільства визначає потребу в обробці дедалі більших обсягів інформації, потребу в різних формах сприйняття інформації, потребу в її актуальності, точності і об'єктивності [65].

Останніми роками в Україні спостерігається надзвичайний ріст популярності засобів комп'ютерних комунікацій, мережевих баз даних. Інтернет став доступним практично кожній організації, установі, бібліотеці. У нинішній ситуації стрімко зростає значущість електронної інформації, різні бази даних стають не просто доповненням традиційних фондів бібліотек, а повноправною їх складовою, тільки більш технологічною, більш практичною і більш зручною у використанні.

Водночас наша держава, на жаль, ще й досі має малорозвинуту інформаційну інфраструктуру, спроби створення електронних бібліотек є не дуже ефективними, не сповна задовольняються інформаційні потреби сучасних користувачів. Формування бібліотеки електронних ресурсів, як правило, обмежується створенням електронних каталогів та бібліографічних баз даних, що істотно позначаються на ефективності освіти і наукових досліджень. Тому сьогодні дедалі глибшим стає усвідомлення необхідності забезпечення широкого доступу фахівцям до сучасних інформаційних потоків достовірної наукової інформації і перш за все до електронних публікацій, які дають змогу оперативно отримувати знання про нові тенденції в науці і суспільстві, адже використання електронних ресурсів істотно підвищує ефективність освіти і досліджень.

Глобалізація та інформатизація суспільства вимагають від бібліотеки як важливого інструменту навчальної, наукової та пізнавальної діяльності докорінної реорганізації своєї роботи шляхом нарощування інформаційного потенціалу, інтеграції бібліотечних ресурсів, максимально повного забезпечення навчально-виховного та наукового процесів повною, оперативною та якісною інформацією, формування інформаційного поля та швидкого доступу до інформації користувачів. Важливими векторами розвитку інноваційних процесів у бібліотеці є формування інформаційного поля, створення вільного, швидкого доступу до інформації, забезпечення якісного та оперативного бібліографічно-інформаційного обслуговування. Статус бібліотеки сьогодні визначається не лише кількісним складом фонду друкованих видань, обсягом передплати, а й тим, яким електронним ресурсом вона володіє, наскільки готова надати доступ до світових інформаційних ресурсів. Останні формуються з інформації, зафіксованої як на матеріальних, так і електронних носіях і зберігається в інформаційних системах (бібліотеках, архівах, фондах, банках даних тощо).

В інформаційному суспільстві особлива увага приділяється саме інформаційним ресурсам, їх значущість тут стрімко зростає. Інформаційні

ресурси завжди існували, хоча раніше (в умовах індустріального суспільства) вони не розглядалися ні як економічна, ні як інша категорія. Лише в наш час інформація стала одним з найважливіших стратегічних ресурсів, від якого залежить розвиток не тільки окремих організацій, галузей, а й цілих країн. Тобто розвиток, накопичення та ефективне використання інформаційних ресурсів стають нині визначальним чинником виживання, життєздатності, економічної стабільності.

Інформаційний ресурс може належати одній людині або групі осіб, організації, місту, регіону, країні, світу. В останні роки ми дедалі частіше послуговуємося терміном «світові інформаційні ресурси», під яким розуміється сукупність інформаційних ресурсів, які збираються з усього світу, і доступні світовій спільноті, тобто користувачам різних країн світу. Доступність світових інформаційних ресурсів споживачам з різних країн стала можливою завдяки розвитку інноваційних технологій. Світові інформаційні ресурси надаються безкоштовно або на комерційній основі. За визначенням поняття «світові інформаційні ресурси» ці ресурси містяться в інформаційних системах. Світові інформаційні ресурси в літературі зазвичай поділяються на три сектори:

- сектор ділової інформації;
- сектор науково-технічної та спеціальної інформації;
- сектор масової, споживчої інформації.

Сектор науково-технічної та спеціальної інформації включає документовану, бібліографічну, реферативну і повнотекстову інформацію про фундаментальні і прикладні дослідження та професійну інформацію адресовану фахівців різних предметних областей: юристам, лікарям, працівникам освіти, інженерам і т. д.

Інформаційна система завжди виступає засобом комунікації між джерелом і споживачем інформації. Система наукових комунікацій – це інформаційний простір, де формуються і поширюються наукові знання. Під науковою комунікацією ми розуміємо сукупність процесів створення,

передавання і отримання наукової інформації, які утворюють основний механізм існування і розвитку науки.

В останні десятиріччя суттєво змінилися форми і методи наукових комунікацій, нині триває процес повномасштабного долучення до світової інформаційної системи відкритого доступу, до інших як вітчизняних, так і міжнародних проектів наукової комунікації. Політика відкритого доступу в Україні ґрунтується на законодавстві, зокрема на Законі України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки», де, зокрема, зазначається: «склалася такі передумови, які вимагають прискореного розвитку інформаційного суспільства в Україні. Насамперед це пов'язано із соціально-економічною нерівністю, яка виникає між розвинутими країнами і країнами, що розвиваються, внаслідок суттєвої різниці в темпах зростання обсягів та номенклатури товарів і послуг, які виробляються та надаються за допомогою ІКТ. Така нерівність негативно впливає на конкурентоспроможність країн і життєвий рівень людей» [27].

Трансформація документопотоку, що продукується сучасним суспільством, спричинилася до виникнення різних видів, засобів наукових комунікацій: електронні версії журналів і книг, електронні книги і журнали, статті або фрагменти поза загальною структурою документа; електронні колекції і повнотекстові бази даних (БД) книг, статей з журналів, збірників; повнотекстові БД неопублікованих документів (повнотекстові колекції та БД звітів, авторефератів, дисертацій і т.д.); анотований контент, відкриті архіви і т.д.

Нині суспільство досягло такого рівня розвитку, коли обсяги інформації і рівень її складності стимулюють створення цілої інформаційної індустрії, яка займається виробництвом і споживанням інформаційних продуктів і послуг. За даними Elsevier, у 2008 р. було вироблено інформації більше, ніж за останні 5 000 років, у журналах з науково-технічної тематики у світі випускається понад 83 000 статей на місяць, кожен день видається понад 1 млн. книг, 7 млн. нових документів з'являються в мережі щодня, де

вже зберігається понад 550 млрд., записи наукової інформації подвоюються кожні 18–24 місяці, цього обсягу інформації досить для того, щоб забезпечити одного дослідника цілодобовим читанням протягом 460 років. Інтенсивність накопичення інформації, що забезпечується сучасними технічними і програмними засобами, можливості яких важко було навіть уявити кілька десятиліть тому, зростає неймовірними темпами. Своєчасне отримання інформації, важливої для прийняття рішень на будь-якому рівні, дає суттєву перевагу. Володіння потрібною інформацією, її ефективне використання дають змогу отримати вигреш у часі, досягти економії часу, матеріалів, праці, енергетичних, фінансових та інших ресурсів. Сьогодні уже не потрібно нікому доводити, що без створення інформаційної техніки і технологій, сучасних засобів комунікацій, виробництва інформаційних продуктів і послуг, неможливо домогтися інтеграції національної економіки в світовий економічний простір. Щоб національні виробники могли конкурувати із зарубіжними на міжнародному ринкові, необхідно забезпечити створення і підтримку інформаційної інфраструктури, яка б дозволила їм мати рівні інформаційні можливості для представлення і просування своїх продуктів. Лише освоєння нових форм надання інформації, домінування в забезпеченні доступу до електронних ресурсів рівно, як і поширення наукової інформації дадуть нам змогу займати паритетне місце в системі наукової комунікації поряд з іншими учасниками процесу.

Основним елементом світових інформаційних ресурсів є професійні бази. Їх створюють провідні видавництва світу, наукові асоціації, університети. Формуванням власних баз та банків даних наукової інформації активно опікуються і бібліотечні установи, де необхідність використання баз даних виникає на кожному кроці. Застосування БД значно підвищує потенціал бібліотечно-інформаційного забезпечення науки, адже вони дозволяють ефективно отримувати необхідні відомості з великих за обсягом і складних за структурою масивів даних. Варто зазначити, що зі зростаючим доступом бібліотек до різних електронних ресурсів, зокрема наукометричних

баз даних¹, створюються передумови для впровадження комп'ютеризованих систем обліку. В умовах стрімкого зростання обсягів інформаційних масивів, ускладнення їх структури, актуальним стає отримання достовірних значень бібліометричних індикаторів за допомогою методологічно коректних і ретельно документованих процедур. Важливість достовірності статистичних даних у галузі науки і техніки була відзначена на всесвітній конференції, проведеної ще у 1999 р. ЮНЕСКО та Міжнародною радою наукових союзів [16]. (Декларация о науке и использовании научных знаний // Всемирная конференция «Наука 21-го столетия: новая ответственность». Будапешт, Венгрия, 1999. URL: http://www.unesco.org/science/wcs/declaration_r.pdf).

Міжнародна практика наукометричних досліджень сьогодні базується на використанні наукометричних баз даних. В повсякденному житті ми на кожному кроці стикаємося з необхідністю застосування бази даних. Застосування БД значно підвищує потенціал інформаційного забезпечення науки, дозволяючи оперативно отримувати необхідні відомості з великих за обсягом і складних за структурою масивів даних, що відбивають стрімкий розвиток науки і технології в останні десятиліття.

Для оцінки ефективності наукової діяльності можуть використовуватись як якісні, так і кількісні показники. Одним із ключових показників, що широко використовується в усьому світі для оцінки роботи дослідників, і наукових колективів, є індекс цитування. Оцінити вплив вченого або організації на світову науку, визначити якість проведених наукових досліджень дають можливість статистичні дані показників Science Citation Index (SCI) та Journal Citation Reports (JCR), що випускаються Institute for Scientific Information (ISI) Філадельфія, США²[17].

¹ Наукометрична база даних (НМБД) – це бібліографічна і реферативна база даних з інструментами для відстеження цитованості статей, опублікованих у наукових виданнях

² Інституційне та організаційне оформлення індексів цитування авторів та імпаکت-факторів журналів пов'язане зі створенням у 1960 р. у Філадельфії (США) Інституту наукової інформації (англ. Institute for Scientific Information, ISI), що займається складанням бібліографічних баз даних наукових публікацій, їх індексуванням і визначенням наукометричних показників.

Кількісні оцінки ґрунтуються на опублікованих даних і патентній інформації: це число публікацій, аналіз частоти їхньої цитованості (індекс цитування)³, індекс Гірша, імпакт-фактор⁴ наукового журналу, в якому роботи опубліковані, кількість отриманих вітчизняних та міжнародних грантів, стипендій, вітчизняних та іноземних премій, участь у міжнародному науковому співробітництві, складі редколегій наукових журналів. Із перерахованих вище показників останнім часом найбільший інтерес представляють індекс цитування, індекс Гірша й імпакт-фактор [20].

Національне законодавство визначає базу даних (компіляцію даних) як сукупність творів, даних або будь-якої іншої незалежної інформації у довільній формі, в тому числі – електронній, підбір і розташування складових якої та її упорядкування є результатом творчої праці і частини якої є доступними індивідуально та можуть бути знайдені за допомогою спеціальної пошукової системи на основі електронних засобів (комп'ютера) чи інших засобів [22].

Нині у світі спостерігається стійке зростання числа баз даних наукової інформації. Зараз їх сягає 8 тисяч, а річний приріст числа баз даних перевищує 10%. З одного боку, це дає підстави констатувати появу на ринку виробників нової потужної індустрії – індустрії баз даних, а з іншого, загострює проблему типології баз даних. Адже їх якісні характеристики, відмінні риси і застосовність для вирішення конкретного завдання (завдань) користувача не можуть бути оцінені без знання типу бази даних.

Он-лайн бази даних прийнято ділити на БД, орієнтовані на масового (consumer online) і на професійного (databases for professionals) споживача. У порівнянні з БД для масового споживача професійні БД зазвичай мають

³ Індекс цитування (Science Citation Index, – SCI) , система Філадельфійського інституту наукової інформації, в основу якої покладені зв'язки між документами по прямим, зворотним і перехресним посиланнях (цитуванню).

⁴ Імпакт-фактор – показник цитованості журналів, визначає інформаційну значимість наукових журналів. На сьогодні визнано, що імпакт-фактор журналу є одним із формальних критеріїв, за яким можна порівнювати рівень наукових досліджень у близьких галузях знань. При присудженні грантів, висуванні на наукові премії експерти неодмінно звертають увагу на наявність у здобувача публікацій у журналах, охоплених JCR[17].

більший обсяг, містять повнішу інформацію, рівень структуризації даних в них вище, пошукова система розвиненіша.

Велика кількість світових інформаційних ресурсів, які стали потенційно доступними українському користувачеві, різко актуалізує проблеми їх раціонального та ефективного використання, розумного поєднання можливостей придбання баз даних, телекомунікаційного доступу до платних ресурсів і використання безкоштовних ресурсів у мережі Інтернет. У зв'язку з цим на порядок денний постає завдання корпоративного використання дорогих світових інформаційних ресурсів і створення систем інформаційного обслуговування, що працюють на принципах інформаційної кооперації. Кожне видавництво розробляє власну політику з організації доступу до наукових електронних журналів. Вільний доступ надається, як правило, на обмежений час у рамках спеціальних програм для певних організацій. Індивідуальний доступ до окремих статей надається за умови попередньої оплати цієї послуги. Окремі особи або організації можуть оформити платну передплату на ті чи інші журнали. Іноді окремі користувачі (члени міжнародних асоціацій, учасники спеціальних проектів тощо) отримують пільгові умови доступу до текстів статей, включаючи також і можливість безкоштовного вільного доступу.

Використання баз даних та інформаційних систем стає невід'ємною складовою ділової діяльності сучасного суспільства. Бази даних дозволяють структурувати потоки даних, зберігати інформацію в зручному для користувача вигляді і забезпечувати швидкий доступ до необхідної інформації. У сучасному світі, де дані дедалі частіше розглядаються як життєво важливі ресурси, бази даних незамінні. Практично будь-яка сучасна організація потребує бази даних, яка б задовольняла ті чи інші потреби, пов'язані зі зберіганням, управлінням та адмініструванням даних.

Одна з основних тенденцій сучасного розвитку наукових бібліотек – перетворення їх на високотехнологічні інформаційні центри. Це багато в

чому пов'язано із зростаючим доступом бібліотек до різноманітних електронних ресурсів – вітчизняних і зарубіжних баз даних (БД).

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського також активно формує власні бази даних. Це, зокрема, Імідж-каталоги історико-культурних фондів; Інкунабули; Іноземні стародруки; Інформаційно-аналітичні бюлетні Національної юридичної бібліотеки; Інформаційно-аналітичні матеріали СІАЗ; Інформаційно-бібліографічні бюлетені Фонду Президентів України; Історія Австрії. Бібліографія; Автореферати дисертацій; Архів виконаних довідок «Запитай бібліотекаря»; Архівний фонд Національної академії наук України; Бібліографічна база даних Фонду Президентів України; Бібліометрика української науки; Бібліотечні електронні ресурси та технології В. І. Вернадський. Бібліографія; Видання громадянського друку; Газети : нові надходження; Газети Росії 1732–1916 років ; Газети України 1818–1940 років; Газети України 1946–1950 років; Генеральний алфавітний імідж-каталог; Дослідження рукописних та архівних фондів; Електронні виставки; Електронна колекція "В. І. Вернадський"; Електронна колекція «Т. Г. Шевченко»; Електронна колекція газет України; Електронна колекція карт; Електронний архів науково-довідкових видань; Картотека книгознавчих статей; Каталог журналів та продовжуваних видань; Каталог залу бібліотекознавчої літератури; Каталог картографічного фонду; Каталог книжкових видань; Каталог музичного фонду; Каталог фонду зарубіжної україніки; Каталог фонду образотворчих мистецтв; Кириличні стародруки; Книжкові пам'ятки НБУВ; КОДЕКС (Рукописні книги); Конституційна асамблея: електронна бібліотека; Конституційний процес в Україні; Література з бібліотекознавства; Література з книгознавства; Листівки періоду (1880-1945 рр.); Мініатюрні видання; Наукові реферативні огляди; Наукова електронна бібліотека; Наукова періодика України; Нормативно-правові документи; Органи державної влади України; Особові архівні фонди Інституту рукопису; Палеотипи; Партнери Бібліотеки; Поштові листівки; Преса про Бібліотеку; Пряма мова Президентів України; Публікації

співробітників Бібліотеки; Рідкісні видання; Реферативна база даних "Україніка наукова"; Рукописні карти; Рукописна та книжкова спадщина України; Стародруковані карти; Т. Г. Шевченко. Бібліографія видань творів; Тематичний інтернет-навігатор; УКРАЇНА : події, факти, коментарі; Україна у відгуках зарубіжної преси; Українські стародруки; Український плакат; Філософська література; Цифрова бібліотека історико-культурної спадщини; Юридична література (http://nbuv.gov.ua/data_base/).

Світові інформаційні ресурси не можуть успішно функціонувати, виконувати покладену на них місію без інформаційного ринку – ринку специфічних товарів: інформаційних продуктів та послуг. Сучасний інформаційний ринок фахівці розділяють на три взаємопов'язані сегменти:

- ринок власне інформаційних послуг (без даних);
- електронні угоди (електронна торгівля, біржові та фінансові операції);
- глобальна електронна комунікація (організація роботи мережі).

Інформаційний ринок, що сформувався упродовж ХХ ст., сьогодні акумулює в собі традиційні структури (книговидавництво, преса, сфера освіти) і величезні можливості електронної інформації [С.8, 7]. Основними учасниками ринку інформаційних послуг є: виробники інформації (producers); продавці інформації (vendors, вендори); користувачі інформації (users) або передплатники (subscribers). Вендор фактично виступає як посередник між передплатником (користувачем) і виробником інформації. Він має потужний Host – комп'ютер, пов'язаний з комп'ютерними мережами, і добре розвинуту пошукову систему, що дає змогу користувачеві практично миттєво вирішувати завдання різної складності. В рамках нинішньої практики виробник підписує ліцензійну угоду з вендорами, за якою той має право на певних умовах продавати інформацію. Користувач (передплатник), бажаючи отримати доступ до БД, повинен укласти контракт з вендорами.

Структури, які працюють на інформаційному ринку, пропонують споживачеві такі види послуг:

- безпосередній доступ до баз даних – режим on-line;

- пакетний доступ до баз даних – режим off-line;
- у вигляді баз даних на дискетах і компакт-дисках;
- у вигляді консультацій, що надаються фахівцями у галузі інформаційних ресурсів;
- у вигляді навчання доступу до світових інформаційних ресурсів.
- Зазначені види послуг мають свої області ефективного використання і можуть взаємно доповнювати один одного [42].

Серед проблематики, пов'язаної з розвитком інформаційної інфраструктури, накопиченням та ефективним використанням інформаційних ресурсів, прискоренням обміну результатами творчих здобутків учених усього світу, найбільш актуальною для наукових бібліотек України залишається передплата зарубіжних наукових видань та надання доступу до них.

1.2. Організаційно-методичне забезпечення доступу установ НАН України до світових наукових інформаційних ресурсів

Як уже зазначалося, наукові бібліотеки покликані забезпечувати інформаційно-знаннєві потреби своїх користувачів, організувати доступ до різних видів інформаційних ресурсів, зокрема світових наукових інформаційних ресурсів. Міжнародна співпраця – один з пріоритетних напрямів діяльності Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Вона націлена на забезпечення високого рівня презентованості НБУВ у світовому бібліотечному співтоваристві, зміцненні та закріпленні її міжнародного авторитету. Розвиток міжнародного співробітництва НБУВ будується з урахуванням стратегічних орієнтацій, а також міжнародних пріоритетів України. Головною метою міжнародної діяльності НБУВ є формування стратегічних і тактичних рішень щодо підвищення її міжнародного престижу на підставі єдності освітньої, наукової та інформаційної діяльності всіх підрозділів, утвердження авторитету

книгозбірні на міжнародній арені ринку освітніх послуг, наукових досліджень і розробок. Тому цілком обґрунтованим є питання надання доступу українському користувачеві наукової бібліотеки, зарубіжних інформаційних ресурсів, а саме до баз даних наукової інформації. Важливою складовою глобальних ресурсів, як зазначає професор В. М. Горовий є ресурси, що виділяються державами, націями, іншими соціальними структурами як продукти для міжнародних ринків інформації. В умовах розвитку сучасного інформаційного суспільства такі ринки, як найбільш оптимальні форми інформаційних обмінів, перебувають у постійному розвитку, їх продукти стрімко урізноманітнюються. Важливим тут виступає трансфер знання як функція їх представлення. В процесі генерації інноваційних ідей акцент переноситься: на проблеми його уявлення і можливості швидкого виявлення в світовому потоці науково-технічної інформації; на способи залучення до нього уваги широкого кола користувачів науки та виробництва.

Для Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського забезпечення інформаційно-знанневих потреб суспільства, у першу чергу, це питання передплати доступу до міжнародних науково-інформаційних ресурсів як повнотекстових, так і наукометричних баз даних є суттєво значущою справою, оскільки щорічно держава виділяє кошти, які дають змогу передплачувати доступ до найавторитетніших видань, серед яких наукові інформаційні продукти видавництва Elsevier, компанії EBSCO. Вагоме місце у структурі цієї продукції займають історичні матеріали, які пропонують провідні видавництва і наукові товариства. Наприклад, American Chemical Society надає їх з 1879 р.; Royal Society of Chemistry – з 1841 р.; Elsevier – з 1823 р.; Springer – з 1847 р.; Institute of Physics – з 1874 р.; American Physical Society – з 1893 р.; American Institute of Physics – з 1939 р.; Science – з 1880 р.); Nature – з 1869 р.); OLDMEDLINE – за 1949–1965 pp.

Надання доступу до такого виду інформаційних ресурсів сприяє розширенню науково-інформаційних обмінів, стає запорукою прогресивного

розвитку вітчизняної науки, сприяє затвердженню її власного авторитету на міжнародній арені. Сьогодні вітчизняна інформаційна індустрія не може розвиватися без урахування світових досягнень у галузі інформаційних технологій і засобів телекомунікаційного обміну. Саме це дає змогу Україні вийти на світовий рівень технічного розвитку.

НБУВ як науково-методичний центр для бібліотек науково-дослідних інститутів (НДІ) НАН України здійснює централізоване комплектування іноземними періодичними виданнями, виходячи з існуючих потреб. Отримані зарубіжні наукові журнали відповідають основним напрямкам розвитку фундаментальних прикладних наук, профілю та актуальним проблемам наукових досліджень в Україні. Діяльність НБУВ у цьому напрямі здійснюється відповідно до умов передоплати, визначених постановами Кабінету Міністрів України та відповідними розпорядженнями НАН України щодо здійснення на основі процедури відкритих торгів закупівлі он-лайнового доступу до зарубіжних баз наукової інформації для читачів (внутрішніх користувачів) бібліотеки, а також для науково-дослідних установ НАН України як зовнішніх користувачів її ресурсів, згідно з погодженими з Президією НАН України переліками.

Документація конкурсних торгів розробляється відповідно до чинного законодавства України, затверджується Рішенням комітету з конкурсних торгів та Головою комітету з конкурсних торгів, члени котрого обираються в НБУВ. У день визначення переможця замовник (НБУВ) акцептує ту пропозицію конкурсних торгів, яка визнана найбільш економічно вигідною за результатами оцінки. Потім відбувається укладення договору (контракту) про закупівлю з учасником, пропозицію якого на конкурсних торгах було акцептовано, не пізніше ніж через 30 днів з дня акцепту пропозиції відповідно до вимог документації конкурсних торгів та акцептованої пропозиції. Договір про закупівлю з учасником-юридичною особою (резидентом), учасником-фізичною особою у т. ч. з фізичною особою-підприємцем, укладається в письмовій формі, відповідно до положень

Цивільного кодексу України та Господарського кодексу України з урахуванням особливостей та вимог, визначених Законом, зокрема, статтею 40, а також з урахуванням особливостей, визначених законами України «Про міжнародне приватне право», «Про міжнародний комерційний арбітраж», «Про зовнішньоекономічну діяльність», Положенням про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів), затвердженого наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України № 201 від 06.09.2001 р., зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21.09.2001 р. за № 833/6024 та іншими нормативно-правовими актами.

Предмет закупівлі визначається таким чином: за показником п'ятого знака класифікаційного угруповання «категорія» ДКПП 016:2010 - 63.11.1 – Послуги щодо оброблення даних, розміщування інформації на веб-вузлах, щодо програмного застосування та інші послуги щодо забезпечення інформаційно-технологічною інфраструктурою (забезпечення доступу до зарубіжних баз наукової інформації). Умови договору про закупівлю не повинні відрізнятися від змісту пропозиції переможця конкурсних торгів (у т. ч. за одиницю товару (частини послуги)) процедури закупівлі. Основні умови договору про закупівлю не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами у повному обсязі, крім випадків, визначених у частині п'ятій статті 40 Закону.

Після підписання Договору Виконавець зобов'язується за завданням Замовника, надати послуги, визначені за показником п'ятого знака класифікаційного угруповання «категорія» ДКПП 016:2010 - 63.11.1 – Послуги щодо оброблення даних, розміщування інформації на веб-вузлах, щодо програмного застосування та інші послуги щодо забезпечення інформаційно-технологічною інфраструктурою (забезпечення доступу до зарубіжних баз наукової інформації), а Замовник зобов'язується прийняти та оплатити вказані послуги відповідно до умов укладеного Договору.

Послуги, щодо оброблення даних, розміщування інформації на веб-вузлах, програмного застосування та інші послуги щодо забезпечення

інформаційно-технологічною інфраструктурою (забезпечення доступу до зарубіжних баз наукової інформації) включають: надання Замовнику невиключного права на необмежений доступ і використання зарубіжних баз наукової інформації (рефератів, повних текстів та інших он-лайнних зарубіжних наукових періодичних та наукометричних видань – «бази даних наукової інформації», «електронні інформаційні ресурси», що зазначаються у відповідних додатках до Договору для внутрішніх і зовнішніх користувачів (авторизованих користувачів) Замовника та консультаційне обслуговування.

Авторизація баз даних наукової інформації здійснюється шляхом під'єднання Замовника Виконавцем до інших сервісних систем без будь-якої додаткової закупівлі програмного забезпечення та додаткової їх оплати. Внутрішніми користувачами Замовника виступають читачі, наукові співробітники, зовнішніми – установи НАН України – авторизовані користувачі, або ж «користувачі Замовника», які з дозволу Замовника отримують доступ до електронних інформаційних ресурсів. Кількісні характеристики та терміни надання послуг визначаються додатками до Договору. Також прописуються питання якості послуг та здійснення доступу до баз даних наукової інформації, користування базами даних, загальна ціна Договору та ціни на послуги, порядок оплати та порядок надання послуг, обов'язки та відповідальність Сторін та гарантії Виконавця, форс-мажорні обставини (обставин нездоланної (непереборної) сили), вирішення спорів, термін дії Договору та ін.[]

На НБУВ покладено здійснення щорічного аналізу статистичних даних щодо ефективності використання установами НАН України зарубіжних баз наукової інформації та опрацювання заявок на наступні роки. З урахуванням виділених обсягів фінансування, НБУВ має подавати до Президії НАН України пропозиції щодо оптимальної моделі здійснення закупівель за переліками баз даних, окремих колекцій та установ НАН України, які мають одержати до них доступ, а після підписання договорів із зарубіжними постачальниками наукової інформації оперативно доводити до зовнішніх

користувачів-установ НАН України визначені угодами правила використання інформаційних продуктів, звертаючи увагу на можливість припинення доступу до них у випадку їх порушення. Водночас Бібліотека забезпечує систематичне проведення практичних семінарів для науковців установ НАН України, редакційних колегій періодичних видань та бібліотечно-інформаційних підрозділів установ НАН України з питань використання зарубіжних баз даних наукової інформації та представлення українських наукових видань у провідних світових базах.

Варто згадати, що до 2004 р. здійснювалась передплата лише друкованих носіїв інформації (журнали, доповіді, матеріали наукових з'їздів та конференцій). На це виділялись бюджетні кошти шляхом тендерних процедур. Репертуар наукових журналів формувався найавторитетнішими видавництвами світу: Elsevier, Springer, Wiley, профільними видавництвами наукових американських товариств, європейських наукових форумів та спеціалізованих лабораторій.

У 2004 р. Президією НАНУ було видано Постанову №199 від 14.07.2004 р. «Про організацію передплати на іноземні наукові журнали та доступу до провідних світових баз даних наукової інформації», яка регламентувала перехід до комплектування бібліотек НДІ електронними версіями зарубіжних періодичних видань. На світовому інформаційному ринку на той час вже існували електронні бази даних найбільших видавничо-інформаційних корпорацій: EBSCO, Springer, Thomson Reuters та ін. Перевага кожного з електронних інформаційних продуктів за кількісними показниками та ціною політикою відповідно до загального списку необхідних НАНУ журналів була очевидною, але вимагала обґрунтування для прийняття рішення щодо перебудови всієї системи інформаційного забезпечення інститутів НАНУ як в технічному забезпеченні доступу до баз даних (чітке визначення типу доступу за IP адресами їх кількості), так і в питанні обслуговування (читачів) користувачів.

У 2005 р. НБУВ вперше передплатила добірку ресурсів мережевого доступу провідних світових постачальників наукової інформації, серед яких: наукова електронна бібліотека на платформі ScienceDirect (24 тематичні колекції, що містили понад 2 тис. журналів з 5-ти річною ретроперспективою); найбільша загальнонаукова реферативна база даних Scopus з індексами цитування публікацій обсягом 28 млн записів; інформаційні продукти на платформі EBSCOhost (Academic Search Premier, Computer Source, SocINDEX with FullText тощо); бази Даних американських астрономічного, мікробіологічного, математичного, хімічного товариств (400 журналів) для обслуговування науковою інформацією користувачів НБУВ та інститутів АН України.

Одним з основних напрямів наукового та науково-технічного співробітництва НБУВ у 2006 р. з зарубіжними інформаційно-бібліотечними установами була визначена організаційна та науково-методична робота щодо збагачення фондів НБУВ шляхом кількісного та якісного використання баз даних наукових та технічних видань зарубіжних країн з метою створення національного інформаційного ресурсу на основі двосторонньої угоди, підписаної між Бібліотекою та американською інформаційно-видавничою компанією EBSCO (Європейське відділення).

З початку забезпечення доступу до БД наукової інформації світових інформаційних видавничих корпорацій Національною бібліотекою ім. В. І. Вернадського проводиться постійна професійна діяльність, яка охоплює весь комплекс науково-аналітичних, інформаційно-пошукових, юридичних, бібліотечно-інформаційних, методично-організаційних складових, що гарантують як процес інформування українських вчених, так і процес оцінювання здобутків вітчизняної науки та визначення її рейтингу у світовому науковому співтоваристві. Ця діяльність включає:

- моніторинг світового видавничо-інформаційного процесу та його науково-довідкового контенту;

- вивчення цінової політики виробника інформаційного продукту та постачальника цього продукту на територію України;
- перемовна та консультативна робота з представниками виробника електронного інформаційного продукту;
- вивчення потреб українських вчених стосовно доступу до тієї, чи іншої БД з огляду на її зміст та вартість;
- забезпечення проведення тендерних процедур відповідно до законодавства України;
- надання та інформаційно-технологічна підтримка безперебійного доступу користувачів з метою максимального використання бюджетних коштів, виділених на придбання БД.

На виконання цих завдань і спрямована науково-методична робота НБУВ з установами НАН України, що базується на систематичному проведенню семінарів-тренінгів за участю представників вищого керівництва, спеціалістів ІТ та профільних розробників науково-інформаційних продуктів зарубіжних інформаційно-видавничих корпорацій. Пріоритетним напрямом діяльності НБУВ стало значне розширення доступу до світових електронних баз даних (БД) з використанням телекомунікаційної інфраструктури НАН України.

На сьогодні у Бібліотеці функціонує корпоративна система он-лайн доступу до передплачених ресурсів провідних світових постачальників наукової інформації. Серед них: ресурси видавництва «Elsevier»; компанії EBSCO Information Service; Електронні журнальні колекції американських наукових товариств та видавництва Оксфордського університету; три найавторитетніші наукові журнали: «Nature», «Science», «Cell». Перелік баз формується з урахуванням заявок установ НАН України, рівня фінансування та статистики використання вже одержаних ресурсів. Функціональні можливості системи забезпечують централізоване надання повного спектру онлайн-сервісів в інтранет /екстранет-мережі НБУВ та

децентралізований доступ до визначеного ліцензійними угодами кола джерел інформації з установ НАН України.

У 2011–2013 рр. кошти на передплату виділялися в менших обсягах і надходили зі значним запізненням, що зумовило скорочення у 2–3 рази обсягу зарубіжних інформаційних ресурсів. Варто зазначити, що закупівля інформаційних продуктів на 2012 р. не здійснювалася. Це було пов'язано, насамперед, з політикою зарубіжних партнерів. Провідні світові фірми-інтегратори баз даних наукової, науково-технічної інформації (зокрема міжнародна інформаційна корпорація «EBSCO» та ін.) відмовлялися брати участь у оголошуваних НБУВ відкритих торгах, категорично наполягаючи на повній попередній оплаті інформаційних продуктів на наступний рік. Зазначене мотивувалося тим, що усі видавці наукових журналів потребують 100% попередньої оплати з боку передплатних агентств до початку обробки замовлень і відкриття покупцеві он-лайн доступу до електронних продуктів: передплата є загальноприйнятою світовою практикою у справі розповсюдження наукової інформації.

У 2013 р. було здійснено низку заходів, спрямованих на кардинальне поліпшення організації цієї справи. Так, за ініціативою НБУВ та за сприяння Держінформнауки України Кабінет Міністрів України ухвалив постанову (від 09.10.2013 р. № 741), яка уможливила здійснення передоплати онлайн-доступу до зарубіжних баз наукової інформації та користування ними впродовж цілого року. Крім того, НБУВ, Видавничий дім «Академперіодика» НАН України за підтримки Інформаційно-бібліотечної та Науково-видавничої рад НАН України провели консультації із зарубіжними корпораціями – інтеграторами баз наукової інформації Elsevier, EBSCO, Springer, Euromonitor International, а також Державною публічною науково-технічною бібліотекою Росії, Президентською бібліотекою ім. Б. М. Єльцина щодо розширення доступу академічних установ до їхніх баз даних, у тому числі й на безоплатній основі.

9 жовтня 2013 р. на засіданні Уряду ухвалено постанову Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2006 р. № 1404» щодо забезпечення можливості здійснення Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського (НБУВ) попередньої оплати доступу до електронних баз даних зарубіжної наукової інформації. Йшлося, насамперед, про забезпечення доступу до провідних світових баз наукової та науково-технічної інформації, таких як «SCOPUS», «Science Direct» (видавництво Elsevier); «Academic Search Complete» (видавництво EBSCO); «INSPEC» (видавництво Institution of Engineering and Technology), що містять поточні й ретроспективні зібрання електронних версій близько 15 тисяч наукових журналів понад 5 тисяч видавництв різних країн, анотовану бібліографію та пошуковий інструментарій до них [49]. Суть внесених змін полягала у доповненні визначеного цією постановою Кабінету Міністрів України, вичерпного переліку послуг, попередня оплата яких може здійснюватися на термін 12 місяців спеціальним дозволом щодо передоплати на кожний наступний рік доступу до зарубіжних електронних баз наукової і науково-технічної інформації.

Прийнята Урядом постанова дозволила б суттєво розширити можливості забезпечення наукових установ, вищих навчальних закладів доступом до провідних баз світової наукової та науково-технічної інформації. Таким чином мало бути досягнуто фактичного здешевлення доступної інформації та забезпечення доступу спеціалістів до повного формату баз даних упродовж всього періоду.

Відомо, що у багатьох країнах світу практикується передплата як на один рік, так і на кілька наступних років, що є економічно вигідним та уможливорює систематичне використання зарубіжних інформаційних баз. Така форма оплати доступу до он-лайнних ресурсів є загальноприйнятою, проте наразі нереальною для українських наукових установ та університетів вона є наразі нереальною, оскільки передплата електронних ресурсів

наперед за кошти Державного бюджету заборонена чинним законодавством. Тобто, закупівля доступу до провідних світових електронних баз наукової інформації може відбуватися лише через механізм відкритих конкурсних торгів – тендерних процедур. Проте, такий порядок є вкрай не вигідним як для фірми-продавця, яка вимагає 100 % передоплати, так і для української сторони, котра не може повноцінно впродовж усього року користуватись електронними продуктами.

Згадане вище урядове рішення, на жаль, було скасоване Постановою Кабінету Міністрів України від 31.03.14 № 65 «Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету», що означало передплату світових баз даних на умовах, визначених раніше [50].

У 2013 р. Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського забезпечувався доступ до передплачених баз наукової інформації для 57 установ НАН України за погодженими IP-адресами до баз «Elsevier», «EBSCO», «IOP Science» (Institute of Physics Publishing); для окремих установ НАН України – до бази «Inspec», а також на пільгових або тестових умовах – до баз «ARDI» (Access to Research for Development and Innovation), «BioOne» (за підтримки асоціації «Інформатіо-Консорціум» у співпраці з «Electronic Information for Libraries»), «Електронної бібліотеки дисертацій Російської державної бібліотеки», «Електронного читального залу Президентської бібліотеки імені Б. М. Єльцина», «Polpred.com» (Росія) та «East View» (Московський державний університет імені М.В.Ломоносова).

У 2014 р. та наступних роках з метою забезпечення централізованого доступу до зарубіжних баз наукової інформації, а також представлення періодичних видань НАН України у наукометричних базах Президія НАН України постановила доручити Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського відповідно до умов передоплати, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 09.10.2013 № 741 «Про внесення змін до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2006 р. № 1404», здійснення на основі процедури відкритих торгів закупівлі

онлайнного доступу до зарубіжних баз наукової інформації для читачів (внутрішніх користувачів) бібліотеки, а також для установ НАН України як зовнішніх користувачів її ресурсів, згідно з погодженими з Президією НАН України переліками [49]. Постановою, пріоритетною визначено закупівлю доступу до баз даних компаній «Elsevier» (включно з наукометричною базою «Scopus», «EBSCO», «Inspec», «IOP Science», Institute of Physics Publishing). У ній також наголошувалося на необхідності розглянути питання щодо закупівлі у 2014 р. та наступних роках, відповідно до фінансових можливостей доступу до баз даних компанії «Springer», наукових товариств США, «Euromonitor International». Для здійснення закупівлі доступу до зарубіжних баз наукової інформації впродовж 2014–2015 рр. передбачати фінансування обсягом до 7,5 млн грн., беручи при цьому до уваги невідповідність сплати зарубіжним партнерам-переможцям торгів у II кварталі відповідного року.

Науково-організаційному відділу Президії НАН України та відділу фінансово-економічного забезпечення діяльності НАН України було визначено завдання після затвердження визначених Державним бюджетом України бюджетних призначень на 2014 р. та наступні роки, у стислі терміни забезпечувати погодження на основі пропозицій Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського переліків зарубіжних баз наукової інформації, доступ до яких закуповується Бібліотекою на основі процедури відкритих торгів. НБУВ ж має здійснювати аналіз статистичних даних щодо ефективності використання установами НАН України зарубіжних баз наукової інформації, зокрема у 2013 р. та опрацювання заявок на 2014 р. і з урахуванням виділених обсягів фінансування подавати до Президії НАН України пропозиції щодо оптимальної моделі здійснення закупівель за переліками баз даних, окремих колекцій та установ НАН України, що мають одержати до них доступ. Після підписання договорів із зарубіжними постачальниками наукової інформації оперативно доводити до зовнішніх користувачів – установ НАН України визначені угодами правила

використання інформаційних продуктів, звертаючи увагу на можливість припинення доступу до них у випадку їх порушення.

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського спільно з Видавничим домом Академперіодика» НАН України за підтримки Інформаційно-бібліотечної (академік НАН України О.С. Онищенко) та Науково-видавничої (академік НАН України Я. С. Яцків) рад НАН України забезпечує систематичне проведення практичних семінарів для науковців установ НАН України, редакційних колегій періодичних видань та бібліотечно-інформаційних підрозділів установ НАН України з питань використання зарубіжних баз даних наукової інформації та представлення вітчизняних наукових видань у провідних світових базах наукометричної інформації за участю спеціалістів корпорацій «Elsevier», «EBSCO», «Springer» та ін. Крім того, із зарубіжними компаніями опрацьовувались питання щодо включення українських наукових видань до провідних баз наукометричної інформації, насамперед «Scopus», «Російський індекс наукового цитування».

У Постанові також йшлося про те, що з I кварталу 2014 р. необхідно внести відповідні корективи до відомчої тематики науково-дослідних робіт з метою розширення досліджень у галузі бібліометрії та наукометрії, підготовки науково-методичних матеріалів і рекомендацій для установ, редакцій наукових періодичних видань та бібліотечно-інформаційних підрозділів НАН України; подати до Президії НАН України пропозиції щодо додаткового цільового фінансування зазначених наукових розробок; розширити висвітлення методичних і практичних питань використання зарубіжних баз наукової інформації та представлення українських наукових періодичних видань у провідних світових базах наукометричної інформації на своїх інформаційних веб-сайтах та головному порталі НАН України. Секції та відділення НАН України у I кварталі 2014 р. мали забезпечити здійснення моніторингу та вжити заходів щодо поліпшення використання установами зарубіжних баз даних наукової інформації. Також наголошувалося на ініціюванні звернення до Департаменту атестації кадрів

МОН України з метою узгодження вимог МОН України та міжнародних баз даних щодо оформлення пристатейних списків літератури у наукових фахових періодичних виданнях .

У 2014 р. підписка на ресурси ScienceDirect і Scopus для 57 організацій НАН України тривала з 1 серпня по 31 грудня 2014 р. – 5 місяців. За період з травня по грудень 2014-го р. із залученням кваліфікованих фахівців компанії було проведено 4 семінари / тренінги (понад 200 осіб), відбувалися щоквартальні зустрічі з керівництвом Бібліотеки та НАН України, також здійснювався запуск, просування безкоштовного продукту і соціальної мережі з більш ніж 4 млн вчених по всьому світу – Mendeley.

Крім того, Elsevier у рамках Стратегічного Партнерства з НАН України надав безоплатно (інвестував) доступ до ресурсів ScienceDirect і Scopus для 43 організацій НАН України з 1 січня по 31 березня 2014 р.; тестовий доступ на SciVal – 30 календарних днів.

Закупівля за результатами тендерної процедури у 2014 р. забезпечила доступ інститутів НАНУ на 5 місяців до продуктів:

1. SciVerse Science Direct Freedom Collection (41 інститути)
2. SciVerse Scopus (43 інститути)
3. Academic Search Complete (27 інститутів)
4. INSPEC(12 інститутів).

Збільшення фінансування у 2015 році на 20% дало змогу мінімально розширити репертуар предмета закупівлі у бік збільшення переліку найменувань баз даних, що є вкрай важливим для розвитку пріоритетних напрямів української науки. Йдеться про бази даних таких видавництв:

- American Chemical Society;
- Wiley;
- American Institute of Physics;
- American Physical Society;
- Institute of Physics;
- IEEE;

- Springer for R & D.

Здійснюючи закупівлю доступу до провідних світових баз наукової інформації для своїх користувачів та установ НАН України, НБУВ у співпраці з власниками цих ресурсів здійснює постійний консультаційний супровід їх використання. Було організовано шість навчально-практичних семінарів та майстер-класи з питань доступу до зарубіжних науково-інформаційних ресурсів. З метою забезпечення доступу НБУВ та установ НАНУ до баз наукової інформації виконується така робота:

– у процесі здійснення компаративного аналізу контенту міжнародних повнотекстових і наукометричних баз даних (далі – БД) визначаються оптимальні варіанти закупівлі доступу до них для НБУВ та установ НАН України;

– комплектування зведеного замовлення Національної академії наук України на основі окремих замовлень її установ НАН України з метою визначення пріоритетних науково-інформаційних продуктів для закупівлі доступу до них зазначених установ у поточному та (і/чи) наступному роках;

- аналітика зміни цінової політики міжнародних компаній, що реалізують доступ до БД, з метою визначення доцільності закупівлі цих послуг з урахуванням положень Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 08.07.12 № 3681-VI та розміру, спрямованих на ці цілі, державних видатків у поточному році; Постанови Кабінету Міністрів України від 09.10.14 № 741 «Про внесення змін до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2006 р. № 1404» щодо попередньої оплати он-лайнного доступу до електронних баз даних зарубіжної наукової інформації; документації конкурсних торгів, розробленої на виконання вимог Закону України «Про здійснення державних закупівель» №1197-VII від 10.04.2014 р. зі змінами.

- підготовка пакету тендерної документації та опрацювання окремих замовлень, уточнення необхідної для тендеру технічної інформації;

– проведення перемовин, листування з представниками міжнародних компаній, що реалізують доступ до БД, та переклад супровідної документації;

– підготовка обґрунтування початку процедури закупівлі, документації конкурсних торгів для закупівлі зазначеної послуги.

- на основі замовлень було підписано контракт № 16/15 від 08.07.2015 про закупівлю послуг щодо оброблення даних, розміщування інформації на веб-вузлах, щодо програмного застосування та інші послуги із забезпечення інформаційно-технологічною інфраструктурою (забезпечення доступу до зарубіжних баз наукової інформації) з переможцем процедури відкритих торгів (компанією EBSCO). Зазначені послуги включають: надання НБУВ невиключного права на необмежений доступ і використання зарубіжних баз наукової інформації (рефератів, повних текстів тощо он-лайн зарубіжних наукових періодичних та наукометричних видань («баз даних наукової інформації», «електронні інформаційні ресурси»)) для внутрішніх (читачі, наукові співробітники) і зовнішніх користувачів (авторизованих користувачів) НБУВ, зазначених у Додатках відповідно до положень Контракту. Доступ до баз даних наукової інформації здійснюється в режимі он-лайн через зовнішні IP-адреси. У результаті доступ було надано установам НАН України (загальна кількість – 58) за період з 08.07.2015 р. по 31.12.2015 р. до таких баз наукової інформації:

- Academic Search Complete (ASC) – 30 установ;
- INSPEC – 12 установ;
- SciVerse Scopus – 30 установ;
- SciVerse Science Direct Freedom Collection – 30 установ.

Відповідно до вищезазначеного контракту в 2014 р. 70 установ, а у 2015 р. – 58 установ Національної академії наук України отримали доступ до цих інформаційних продуктів.

Відділ міжнародної інформації та зарубіжних зв'язків (ВМІЗЗ) контролює, консультує та забезпечує технічну підтримку авторизованих

користувачів до вищеназваних продуктів, постійно перебуваючи у консультативно-переговорному процесі з компаніями Elsevier, EBSCO, Springer та Wiley з метою прогнозування можливих змін цінової політики на інформаційно-видавничому ринку світу та забезпечення максимально правильних розрахунків використання бюджетних коштів. Так, ВМІЗЗ було організовано та проведено перемовини щодо розвитку співробітництва між Національною академією наук України та компанією Elsevier (28.05.15 р.), обговорювалися питання про включення наукових журналів, що видаються установами НАН України, до наукометричної бази «Scopus». Одночасно контролювалось і підтримувалось виконання умов усіх попередніх домовленостей про надання доступу до тих продуктів, які слугують інформаційній підтримці пріоритетних напрямів української науки.

У 2015 р. НБУВ спільно з консорціумом «Інформатіо» провела 5 семінарів: 4 – спільно з компанією Ельзевір; 1 – з корпорацією Thomson Reuters.

У 2016 р. після проведення тендерних торгів Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського підписала Контракт з компанією EBSCO Information Services GmbH (ЕБСКО Інформатіон Сервісес ГмбХ) про закупівлю послуг щодо оброблення даних, розміщування інформації на веб-вузлах, щодо програмного застосування та інші послуги щодо забезпечення інформаційно-технологічною інфраструктурою ДКПП 016:2010 - 63.11.1 (Код за ДК 021:2015 - 72320000-4 Послуги, пов'язані з базами даних) (забезпечення доступу до зарубіжних баз наукової інформації) від 22.08.2016 р. на період 01.09.2016–31.12.2016 р. Доступ до баз даних наукової інформації, а саме до баз даних Academic Search Complete (ASC), SciVerse Scopus, SciVerse Science Direct Freedom Collection, INSPEC здійснюється в режимі он-лайн через зовнішні IP-адреси згідно з графіком роботи авторизованих користувачів. Кількість авторизованих користувачів з правом доступу до баз даних: Academic Search Complete (ASC) – 32 установи; INSPEC –16; SciVerse Scopus – 40; SciVerse Science Direct Freedom Collection

– 30 (згідно з додатками № 2, 3 до технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі (Додаток 5 документації конкурсних торгів).

РОЗДІЛ II. СВІТОВІ НАУКОВІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНОМУ ОБСЛУГОВУВАННІ НАУКОВИХ БІБЛІОТЕК

2.1. Зарубіжні бази даних наукової інформації в мережі установ НАН України

Світові наукові інформаційні ресурси широко затребувані в наукових установах та університетах України: щороку тут дослідниками копіюється кількост тисяч наукових статей з провідних зарубіжних видань. В такому виді документів зосереджено основний масив світової інформації, який має виключне значення для здійснення ефективних фундаментальних і прикладних досліджень вітчизняних наукових установ, інтеграції України до світового наукового і технологічного простору, підтримки інноваційного розвитку вітчизняної економіки. Окремі бази охоплюють майже всі галузі знань і журнали, що видаються в усіх регіонах світу. Найбільш універсальними серед них є Scopus видавництва Elsevier та Web of Science корпорації Thomson Reuters.

На сьогоднішній день існує велика кількість міжнародних систем цитування (бібліографічних баз): Web of Science, Scopus, Web of Knowledge, Astrophysics, PubMed, Chemical Abstracts, Springer, Agris, GeoRef та ін. Найавторитетнішими з існуючих міжнародних систем цитування, індекси котрих визнаються в усьому світі, вважаються Web of Science компанії Thomson Reuters (США) та Scopus видавництва Elsevier (Голландія). За тематичним наповненням ці дві найбільші світові інформаційні системи відносяться до категорії мультидисциплінарних баз даних, що охоплюють практично всі галузі знань. Разом з тим, основна тематика WoS охоплює фундаментальні науки, тоді як Scopus відображає як фундаментальні напрямки досліджень, так і широкий спектр прикладних і інженерних галузей знань, економіки, менеджменту і інших напрямків наукової і інноваційної діяльності [31].

Визначений перелік баз даних залишається незмінним протягом останніх 3-х років: SciVerse Science Direct Freedom Collection; SciVerse Scopus; Academic Search Complete; INSPEC. Варто зазначити, що в Україні системне впровадження індексу цитування як нормативного показника оцінювання ефективності діяльності суб'єктів наукової діяльності розпочалося у 2009 р. До цього часу вітчизняні вчені уже мали значний досвід роботи з наукометричними продуктами. Зокрема, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського упродовж багатьох років передплачувала Science Citation Index та інші інформаційні ресурси платформи Web of Science (WoS) [58]. До 2004 р. не було інших універсальних та адекватних за повнотою інструментів відстеження наукової цитованості, у зв'язку з цим Science Citation Index десятиліттями використовувався як безальтернативний засіб кількісного оцінювання продуктивності діяльності суб'єктів наукового процесу. Проте у 2004 р. корпорація Elsevier, прагнучи створити найбільшу в світі реферативну та наукометричну базу даних, запустила новий продукт під назвою Scopus, і як зазначив Е. Вієйра (Vieira), це стало хорошою альтернативою ISI Web of Knowledge компанії Thomson Reuters [104].

Ключові акценти конкурентної стратегії Elsevier передбачали вигідне позиціонування нового наукометричного продукту за рахунок двох слабких (на той час) аспектів WoS: обмеженої репрезентації національних наукових шкіл (номенклатура видань WoS традиційно складається переважно з журналів Північної Америки та англомовних видань Західної Європи) та недостатньої широти покриття індексів у соціальних і гуманітарних науках (інший аспект дискредитації національних наукових шкіл, оскільки соціальні, гуманітарні дослідження часто мають високу значущість регіонального рівня) [58].

У 2005 р., на хвилі загальносвітового інтересу до нової, більш широкої за покриттям та (на той час) більш технологічної наукометричної платформи, НБУВ переорієнтувалася на передплату Scopus. Стратегічний вибір на

користь Scopus був зумовлений багатьма чинниками, серед яких: індекси Scopus забезпечують більш широке, порівняно з WoS, покриття не лише номенклатури українських наукових журналів, але й періодики всіх держав-сусідів України. Крім того, політика Elsevier, спрямована на інтенсивне поповнення індексів власної наукометричної платформи неангломовними часописами, створює сприятливі передумови для розширення існуючого у Scopus покриття вітчизняної науково-інформаційної продукції. До числа першорядних варто віднести також фактор ціни. Чіткі цифри для порівняння цінової політики Thomson Reuters і Elsevier навести складно, оскільки обидві корпорації працюють зі своїми клієнтами індивідуально і зміст угоди завжди залишається конфіденційним. Але у бібліотечному середовищі знають, що продукт WoS дорожчий ніж Scopus (американські бібліотекознавці оцінюють цю різницю у 5–15 %) [80]. В обох випадках йдеться про суми дуже широкого діапазону: від «п'яти низьких цифр» (тобто кількадесят тисяч) до сотень тисяч доларів/євро залежно від потужності наукової установи або об'єднання. Останніми роками університети Європи, США й Канади почали заявляти про свою відмову від WoS на користь Scopus саме через більш прийнятну ціну останнього. Така аргументація переходу до передплати нової наукометричної платформи не стала надто поширеною, однак цей чинник часто відігравав вирішальну роль [57].

Web of Science та Scopus досить часто порівнюються в науковій літературі та стають предметом дослідження багатьох вчених різних країн світу, в т. ч. і України. Цікавою у даному контексті є стаття у журналі Asian Social Science, в котрій науковці провели порівняльний аналіз двох згаданих продуктів на основі якісних і кількісних характеристик, зокрема враховувались контент, можливості пошуку, цитування та ін. Їх дослідження показало, що Web of Science має ширше охоплення, глибину від 1990 року, і більшість журналів є англомовними. Проте, Scopus охоплює переважаючу кількість журналів, але з більш низьким імпаком і обмеженням щодо останніх статей. Обидві бази даних дозволяють пошук і сортування

результатів за такими параметрами, як перший автор, цитування, установа і т. д. Дослідники вказують на схожість між обома базами даних, проте на їх думку варто продовжити дослідження, оскільки відкритим залишається питання преференції вибору бази даних авторами.

Установи НАН України та їх співробітники активно використовують бази даних наукової інформації, а Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського першою в Україні розпочала закупівлю доступу до повнотекстової бази Science Direct та бібліометричної – Scopus. Із 47 українських журналів, проіндексованих у Scopus, більшість становлять саме видання НАН України.

НБУВ контролює, консультує та забезпечує технічну підтримку інститутам до вищеназваних продуктів, постійно перебуваючи у консультативно-переговорному процесі з компаніями Elsevier, EBSCO, Springer та Wiley з метою прогнозування можливих змін цінової політики на інформаційно-видавничому ринку світу та забезпечення максимально правильних розрахунків використання бюджетних коштів. Одночасно контролюються і підтримуються виконання умов всіх попередніх домовленостей про надання доступу до тих продуктів, які слугують інформаційній підтримці пріоритетних напрямків української науки.

Щодо обслуговування користувачів НАНУ, то статистичні дані користування Freedom Collection компанії Elsevier установами НАНУ за 2015 р. свідчать про зацікавленість у використанні даних ресурсів. Найбільша запитуваність у даному ресурсі спостерігалася серед таких установ НАНУ: Інститут проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича, Інститут електродинаміки, Інститут проблем міцності ім. Г. С. Писаренка, Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Інститут фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова, Інститут молекулярної біології і генетики, Державна наукова установа «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів», Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б. І. Веркіна, Інститут хімії поверхні ім. О.О. Чуйка. Особлива активність

користувачів припадає на жовтень-грудень, зокрема у грудні Інститут проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича здійснив 6 567 запит (див. Додаток 1, 2.).

Щодо статистики використання SCOPUS компанії Elsevier установами НАНУ в 2015 р., то найбільше запитів здійснювалось серед таких інститутів: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Інститут проблем матеріалознавства ім. І. М. Францевича, Інститут електродинаміки, Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова, Інститут молекулярної біології і генетики, Національний науковий центр «Харківський фізико-технічний інститут», Інститут проблем машинобудування ім. А. М. Підгорного, Державна наукова установа «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів» (див. Додаток 1, 2.).

Забезпечення централізованого доступу до зарубіжних баз наукової інформації та представлення періодичних видань НАН України у провідних наукометричних базах, розвиток інформаційного забезпечення фундаментальних і прикладних досліджень установ НАН України, а також представлення їхніх розробок у світовому науково-інформаційному просторі мають важливе значення для підвищення ефективності вітчизняної академічної науки, більш тісної її інтеграції до європейського і світового наукового співтовариства. Україна має можливість безпосередньо скористатися пропозицією світових інформаційних рішень і сервісів для реалізації завдань ефективного планування і фінансування різних проектів в сфері освіти, завдяки чому забезпечується максимальний вплив і допомогу у виборі по-справжньому новаторською системи освіти світового класу. У той же час, це дозволить Україні стати більш прозорим для співпраці та організації програм академічного обміну з іншими світовими країнами.

2.1. Видавництво Elsevier («Ельзевір») та його інформаційний ресурс

Сучасна компанія Elsevier («Ельзевір») – найбільше в світі видавництво наукової, технічної та медичної інформаційної продукції і послуг, провідний світовий провайдер інформаційних рішень в галузі науки і освіти з річним обігом 9,5 млрд. доларів США, що входить до Financial Times 500 та нараховує понад 50 млн. осіб користувачів у всьому світу. Найбільше в світі видавництво науково-технічної та медичної літератури і постачальник електронних рішень (більше 200) для інноваційної діяльності; представляє 25% світового ринку наукових публікацій.

Компанію Elsevier було засновано в 1880 р. У процесі свого зростання та розвитку вона перетворилася з невеликого голландського видавництва в міжнародну мультимедійну видавничу компанію з більш ніж 20 000 товарів. Як зазначається на офіційному сайті, компанія щорічно видає понад 2000 журналів, у тому числі такі видання як The Lancet⁵ і Cell⁶, 33000 найменувань книг, включаючи довідкові видання. Окрім друкарської

⁵ The Lancet – медичний журнал, один з найбільш відомих, найстаріших та найавторитетніших загальних журналів з медицини, заснований в 1823 р. Томасом Уоклеєм. Англійською хірургом, який назвав його на честь ланцета, хірургічного інструменту. У ньому публікувалися оригінальні дослідницькі та оглядові статті, передові статті, огляди книг, кореспонденцію, новинні огляди та історії хвороби. The Lancet був куплений Elsevier в 1991 році. The Lancet надає високоякісні медичні ресурси, глибокі знання в ключових областях медицини, новітні медичні новини і клінічні дослідження для лікарів і працівників охорони здоров'я в кожній країні по всьому світу. The Lancet також має кілька спеціалізованих журналів: The Lancet Neurology (неврологія), The Lancet Oncology (онкологія) і The Lancet Infectious Diseases (інфекційні захворювання). Також існує онлайн-журнал для студентів, названий The Lancet Student.
<http://www.thelancet.com/>

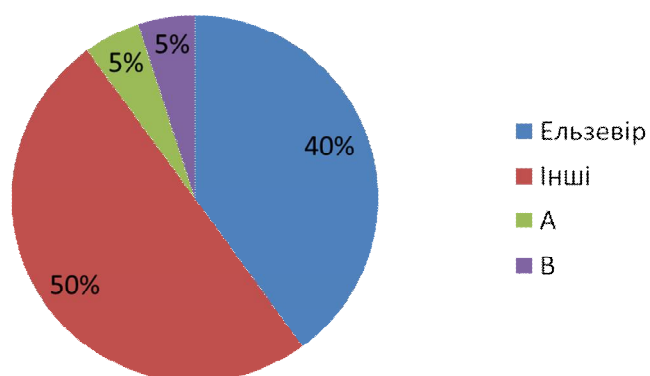
⁶ Cell – рецензований науковий журнал, що публікує дослідження з широкого кола дисциплін наук про життя. Освітлювані дисципліни включають молекулярну біологію, цитологію, системну біологію, стовбурові клітини, біологію розвитку, генетику і геноміку, протеоміку, дослідження злоякісних пухлин, імунологію, нейробиологію, структурну біологію, мікробіологію, вірусологію, фізіологію, біофізику і обчислювальну біологію. Журнал заснований в 1974 р. Бенджаміном Льюїном. У квітні 1999 р. був куплений видавничим домом Elsevier. <http://www.cell.com/>

продукції видавництва пропонує такі інноваційні електронні продукти і ресурси, як «ScienceDirect», «Scopus», «Elsevier Research Intelligence» та «ClinicalKey» .

Видавничий дім «Ельзевір» входить до складу холдингу Reed Elsevier і представлений 7,000 співробітниками в понад 70 офісах по всьому світі. Сьогодні «Ельзевір» займає особливе місце в науковій інформаційно-видавничій індустрії. Маючи багатий досвід видання наукових журналів, книг, реферативних та інших баз даних, у видавництві постійно ведуться розробки актуальних інноваційних рішень для підтримки всіх аспектів наукових і медичних досліджень. Це найбільше в світі видавництво науково-технічної та медичної літератури, постачальник електронних рішень (більше 200) для інноваційної діяльності, представляє 25% світового ринку наукових публікацій, а портфоліо видавництва представлено 2,500 журналами, 20,000 онлайн-книгами (повнотекстова платформа ScienceDirect), спеціалізованими реферативними базами даних: Scopus, Reaxys, Emabse, Engineering Village та ін., а також інноваційними системами аналізу, оцінки та прийняття рішень у науково-дослідній діяльності SciVal.

Головною перевагою інформаційних продуктів компанії «Elsevier» є забезпечення органічного поєднання бібліометричних та наукометричних даних з безпосереднім доступом до повних текстів наукових журналів та збірників. Статистичний аналіз свідчить, що 40% повнотекстових документів, які науковці НАНУ шукали в Scopus, видані в Elsevier. Середня кількість завантажень повнотекстових статей перевищила 15 тис. в місяць.

Звернення користувачів НАНУ

Найбільше звернень до публікацій таких країн:

США	28,9%
Нідерланди	22,45%
Великобританія	17,67%
Німеччина	6,86%
Японія	2,49%
Китай	1,04%
Угорщина	0,83%
Франція	0,62%
РФ	0,62%
Швеція	0,62%

Найбільш популярними журналами є:

International Journal of Fatigue	2,7%
Journal of Alloys and Compounds	1,66%
Journal of Approximation Theory	1,66%
Material Science Forum	1, 66 %
Applied Economics	1,46%
Physical Review Letters	1,46%

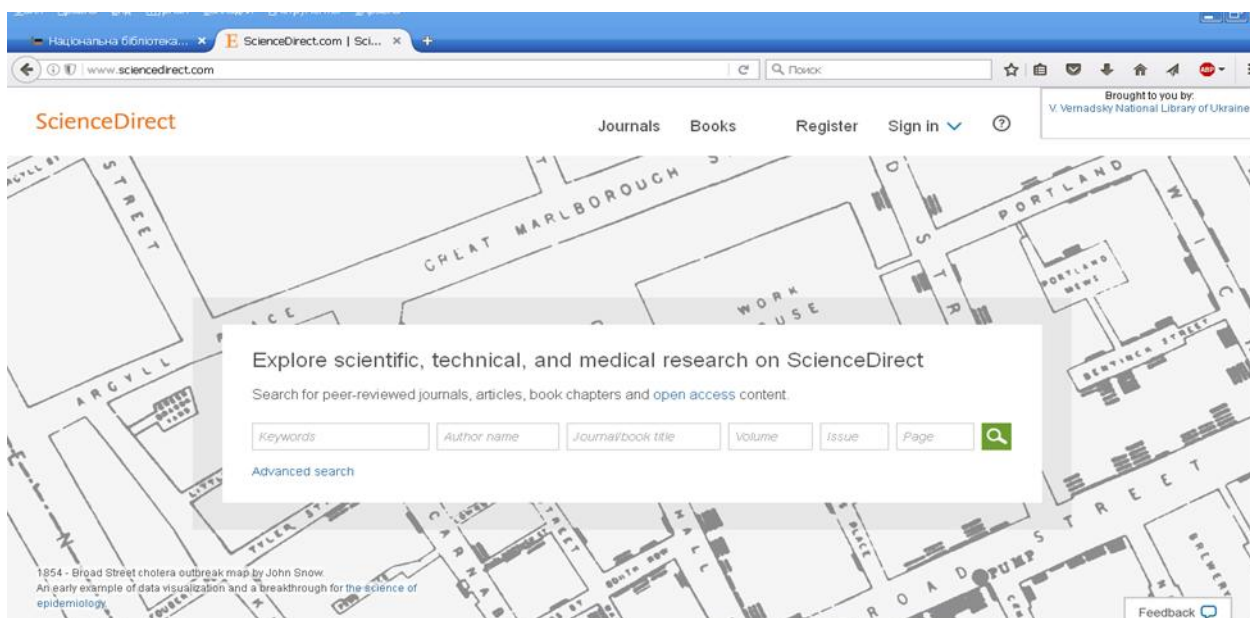
Polymer	1,46%
Surface and Coatings Technology	1,46%
Applied Physics Letters	1,25%
Japanese Journal of Applied Physics	1,25%

2.1.1. Повнотекстова база даних ScienceDirect

Повнотекстова база даних ScienceDirect – провідна інформаційна платформа Elsevier для науковців, викладачів, студентів, фахівців медичної галузі і R & D департаментів промислових підприємств, яка містить 25% світових наукових публікацій. Мультидисциплінарна платформа ScienceDirect забезпечує всебічне охоплення літератури з усіх галузей науки, надаючи доступ до понад 13 млн. публікацій з 2500 наукових журналів і більше 33000 книг видавництва Elsevier, а також величезного числа журналів, опублікованих престижними науковими спільнотами. Інтуїтивно-зрозумілий інтерфейс забезпечує дослідникам доступ до повних текстів у форматі PDF і HTML * і надає гіперпосилання на цілу низку науково-технічних і медичних статей на платформах інших видавництв. Платформою ScienceDirect користуються у більш ніж 70 країнах. Щомісяця з неї скачується кілька мільйонів статей, при цьому вміст платформи поповнюється щодня. ScienceDirect є найефективнішою і повною електронною інтерактивною системою, що дозволяє знайти й оцінити якісну

ScienceDirect – провідна інформаційна платформа Elsevier для вчених, викладачів, студентів, фахівців медичної галузі і R & D департаментів промислових підприємств, яка містить 25% світових наукових публікацій. Одна з найбільших онлайн колекцій опублікованих наукових досліджень науково-технічної та медичної інформації (25% світового ринку наукових публікацій). Мультидисциплінарна платформа ScienceDirect забезпечує

всєбічне охоплення лїтератури з усїх галузей науки, надаючи доступ до бїльш нїж 14 млн. публїкацїй з 3800 наукових журналїв і бїльше 34000 книг видавництва Elsevier, а також до величезної кїлькостї журналїв, опублїкованих престижними науковими спїльнотами . На сьогоднїшнїй день ScienceDirect пропонує вїдкритий доступ до понад 250 тис. статей . Тематика ScienceDirect включає такі галузі дослїджень: Фїзичнї науки (Виробництво; Енергетика; Комп'ютернї науки; Математика; Матерїалознавство; Науки про Землю та планети; Фїзика і астрономїя; Хїмїчнї технологїї; Хїмїя); Медичнї науки (Медицина; Ветеринарна справа та ветеринарна медицина; Медичнї професїї; Сестринська справа; Стоматологїя; Фармакологїя, токсикологїя та фармацевтичнї науки); Науки про життя (Бїохїмїя, генетика та молекулярна бїологїя; Імунологїя та мїкробїологїя; Науки про навколишнє середовище; Нейронауки; Сїльськогосподарськї та бїологїчнї науки); Соцїогуманїтарнї науки (Бїзнес, менеджмент та бухгалтерськїй облїк; Економїка, економетрика та фїнанси; Мистецтвознавчї та гуманїтарнї науки; Психологїя; Соцїальнї науки; Теорїї прийняття рїшень).

2.1.2. База даних Scopus

SCOPUS – це база даних з найбільшим зібранням рефератів і цитат з рецензованої літератури. Scopus – стандарт отримання даних про наукові публікації для світових рейтингів THE і QS, найбільша у світі база даних рефератів і цитування. Видавництво Elsevier на пошуковій платформі www.scopus.com пропонує доступ до найбільшої в світі реферативної і наукометричної бази даних Scopus. Система Scopus – це найбільш ефективний шлях отримання релевантної наукової інформації та її оцінки в найкоротші терміни; індексує понад 19500 найменувань наукових журналів близько 5000 міжнародних видавництв. Scopus – стандарт отримання даних про наукові публікації для світових рейтингів THE і QS. Розробка Scopus велася за участю професіоналів в сфері інформаційних технологій і дослідників з усього світу. Інтерфейс створювався силами команди, що складається не тільки з десятка розробників, зайнятих над даним проектом повний робочий день, але й когнітивного психолога, котрі узагальнювали дані спостережень і відгуків користувачів, отриманих в ході тестів (в них були залучені сотні дослідників і бібліотекарів). Даний підхід є унікальним у своєму роді, оскільки у проектуванні та тестуванні кожної функції як елемента функціональних можливостей брали участь потенційні користувачі продукту. Наприклад, реалізація інноваційного елемента «Refine Results» (уточнити результати) стала прямим наслідком зворотного зв'язку з користувачами, які були зацікавлені в можливості зручного перегляду результатів і простих у використанні опцій, що забезпечують більш точну і чітку для кінцевих користувачів можливість отримувати результати пошуку по темі з однієї платформи, що зазвичай розкидано в десятках різних ресурсів, можливість в один крок побачити всю можливу інформацію про наукові розробки (у яких журналах, у яких авторів, які є патенти, дані по роках і т. д.), отримання повних даних по всім авторам, що публікуються в цікавій області (ім'я автора, місце роботи, тематика публікацій, цитування

тощо) та надає можливість отримувати новітню інформацію за різними напрямками наукових досліджень, мати показники цитування наукових статей окремого автора або організації, аналізувати наукову продуктивність вченого та організації, порівнювати якість наукових журналів. У пошукових полях потрібно ввести прізвище автора та його ініціали (англійською мовою), «клікнути» на посиланні з прізвищем потрібного автора та отримати базову статистику [101].

Для індексування роботи в Scopus вона повинна бути опублікована в одному з журналів, що входять до їхньої бази. Для дослідників-авторів, бажаючих опублікувати свої матеріали в видавництві «Ельзевір», створений спеціальний інтерактивний портал Elsevier Editorial System – «Видавнича Система Ельзевіра» (EES), який полегшує процедуру передачі матеріалів, відстеження процесу розгляду статті і взаємодію з рецензентами. Вхід в EES здійснюється зі стартової сторінки для авторів [82].

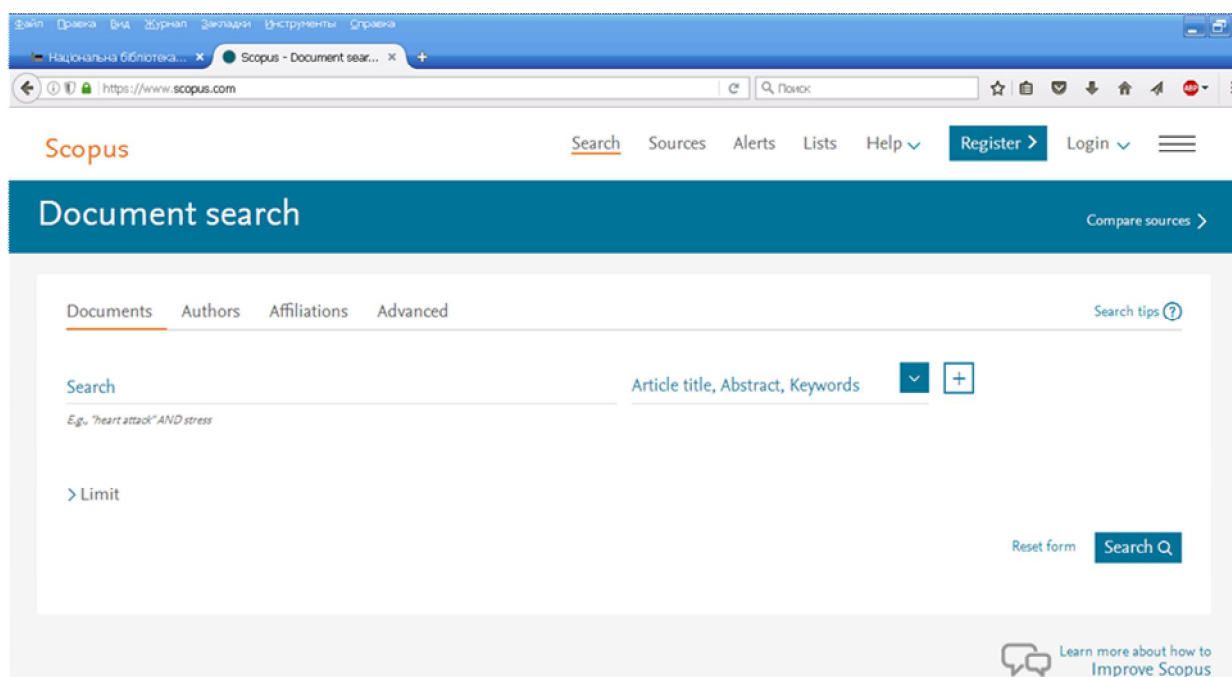
Щоб знайти журнали в Scopus необхідно зайти на сайт SCImago Journal & Country Rank і обрати розділ Journal Rankings. У формі Ranking Parameters обирається Subject Area: Social Sciences, Subject Category: Education, вказуємо країну, рік, порядок сортування і натискаємо кнопку Refresh – у відповідь отримуємо список журналів. Передовий пошуковий механізм дозволяє миттєво отримати і проаналізувати результати наукової роботи .

База даних Scopus дає змогу проводити пошук у зацікавленій тематиці і надає реферати наукових статей з посиланнями на сайти видавництв, результати пошуку по патентній літературі і відкритим науковим веб-джерелам; вміщує інформацію зі спеціалізованих баз даних компанії Elsevier (наприклад, EMBASE, Compendex та ін.), а також основних баз інших видавництв (наприклад в Medline); огляди по цитованості статей (у тому числі і українських авторів); авторські профілі з докладною інформацією про автора і оцінкою його наукової діяльності; профілі організацій з докладною інформацією і оцінкою їх наукової діяльності; функція аналітика дозволяє

проводити порівняння журналів за різними бібліометричними показниками: SNIP (Source Normalized Impact per Paper) та SJR (SCImago Journal Rank) .

Розробникам, відповідальним за інформаційне наповнення, довелося оцінити величезну кількість джерел, щоб гарантувати відображення наукової літератури найвищої якості, включаючи публікації у відкритому доступі (Open Access), праці наукових конференцій, а також матеріали, доступні тільки в електронній формі.

Для оптимізації проведення аналітичних досліджень платформа має засіб контролю ефективності досліджень Research Performance Measurement (RPM). Інструментарій RPM ґрунтується на унікальній ідентифікації авторів, установ та видань; він дає змогу отримувати різноманітні мультимедійні аналітичні звіти по окремих учених, наукових установах, напрямках досліджень та назвах видань.

2. 2. Національна Академія Наук України та Elsevier: результати та перспективи співробітництва

Національна Академія Наук України – єдина організація в Україні, яка має доступ до повних текстів ScienceDirect (більше 2000 журналів) і стабільно забезпечує більше 40% українських публікацій в SCOPUS. Згідно з

даними SciVal за останні п'ять років вченими НАН України опубліковано понад 19 тисяч статей, кожна і яких процитована в середньому 2,6 рази . Академія активно працює з установами й редакціями журналів у напрямі збільшення кількості академічних журналів у наукометричній базі Scopus і досягнення журналами-претендентами повної відповідності наявним вимогам та стандартам.

Результат – кількість та якість публікацій НАНУ. Незважаючи на те, що загальна кількість публікацій вчених НАНУ знижується, якість публікацій зростає, оскільки все більше їх число потрапляє в топ 5% та топ 1% найбільш цитованих світових публікацій (2014 р.). На світовій мапі науки SciVal у 2013 р. число компетенцій НАН України (вузько спеціалізованих областей наукового знання, де Академія займає лідируючі позиції в світі)

зросла на 10% в порівнянні з 2012 р. 125 компетенцій у 2012 р., 138 компетенцій в 2013 р., в тому числі медицина, гуманітарні науки. Найбільший внесок в підвищення видимості результатів досліджень НАН України дають статті, написані спільно з авторами з інших країн. Міжнародні публікації НАН України, написання яких важко здійсненне без доступу до світових наукових баз даних, цитуються вдвічі більше, ніж інші публікації. Статті, написані у міжнародній колаборації становлять 42.3 % з імпакт-фактором 1.16, тільки у національному співробітництві – 9.3 % з імпакт-фактором 0.65, тільки в інституційній колаборації – 35.5 % з імпакт-фактором 0.27, один автор (без співпраці) – 12.9 % з імпакт-фактором 0.25.

За допомогою аналітичних інструментів Elsevier, вчені НАН України можуть відкрити для себе по всьому світу тисячі нових наукових контактів за темами своїх досліджень. ScienceDirect виступає інструментом поширення, оскільки завдяки ScienceDirect доступ до опублікованих на цій платформі українських наукових статей отримують понад 30 млн осіб. Найбільше публікації НАН України читають в Китаї, США та Великобританії.

Топ 20 із завантажень у відсотковому відношенні складають такі країни:

1	Китай	18,92%
2	Великобританія	4,84%
3	Німеччина	4,36%
4	Індія	4,31%
5	Японія	4,01%
6	Франція	3,86%
7	Іран	3,67%
8	Корея	2,58%
9	Тайвань	2,39%

10	Канада	2,19%
11	Іспанія	2,16%
12	Італія	2%
13	Туреччина	1,98%
14	Бразилія	1,95%
15	Каліфорнія (США)	1,82 %
16	Австралія	1,78%
17	Польща	1,63%
18	РФ	1,5%
19	Швейцарія	1,48%
20	Малайзія	1,25%

Завдяки ScienceDirect доступ до опублікованих на цій платформі українських наукових статей отримують понад 30 млн осіб. Більше всього публікації НАН України читають в Китаї, США і Великобританії.

Щодо динаміки використання Scopus, то з початку передплати спостерігається стійке зростання кількості звернень в Scopus, пік якого припадає на грудень – місяць підготовки звітності. Вивчення та аналіз динаміки звернень до ScienceDirect показали, що середня кількість завантажень повнотекстових статей перевищила 15 тис. в місяць. Підписка на ScienceDirect і Scopus приносить свої плоди і в якості публікацій – частка статей науковців НАН України в журналах Elsevier зросла за рік на 1,5%. За допомогою аналітичних інструментів Elsevier, вчені НАН України можуть відкрити для себе по всьому світі тисячі нових наукових контактів за темами своїх досліджень. Щодо перспектив співпраці в 2016 р., то це можливість зростання публікаційної активності і підвищення видимості НАН України в світі в 2015 р. і 2016 р.; підписка на наступні роки на повнотекстову базу даних ScienceDirect і реферативну базу даних Scopus; інвестиції в Архівні

колекції і Книги; розміщення і просування на платформі ScienceDirect журналів НАН України; узгодження і проведення циклу навчальних семінарів і конференцій для вчених щодо підвищення показників публікаційної активності. На зустрічі президента НАН України академіка Б. Є. Патона із головою ради директорів компанії «Elsevier» Й.С. Чі, яка відбулася 21 березня 2016 р. під час якої було обговорено питання двосторонньої співпраці про започаткування спеціальної програми підтримки перекладу й редакторських послуг із залученням провідних лінгвістів і професійних експертів «Ельзевір» з метою активізації включення більшої кількості статей українських учених до контенту інформаційних продуктів цієї компанії.

З метою підвищення рейтингу українських наукових досліджень у світовому медіа-просторі, сторони домовилися про оголошення спільного конкурсу у 2016 р. на здобуття премії «Scopus Award Ukraine 2016» в рамках глобальної ініціативи «Ельзевір» щодо визнання видатних досягнень науковців НАН України. Премією будуть відзначені дослідники широкого спектру дисциплін: «природничі науки, медицина, фізика, соціальні та гуманітарні науки, хімія, математика, матеріалознавство, сільське господарство, науки про навколишнє середовище і т. д.». Авторитетні академічні круги висловлюють зацікавленість академії в поглибленні співробітництва з компанією «Ельзевір» – як у напрямі забезпечення ширшого доступу до інформаційних продуктів останньої, так і в напрямі розширення представлення української академічної періодики в наукометричній базі Scopus.

Присутність наукових публікацій українських вчених в визнаних міжнародних наукових виданнях, що входять в провідні бібліографічні бази є важливою умовою налагодження міжнародних наукових контактів українськими вченими і, зокрема, кар'єрного зростання молодих вчених.

Міжнародні публікації НАН України, написання яких важко здійсненне без доступу до світових наукових баз даних, цитуються вдвічі більше, ніж інші публікації.

Рекомендації від Elsevier:

- Інформування вчених про доступні їм можливості роботи зі Scopus і Science Direct;
- стимулювання розвитку міжнародного співробітництва;
- підтримка досліджень з наукових компетенцій світового рівня;
- стимулювання публікації в індексованих в Scopus наукових журналах світового рівня.

«Ельзевір» розгляне можливості для формування інформаційних рішень, адаптованих до науково-дослідних і освітніх потреб української науки і суспільства, а також інструментарію застосування аналітичних даних, що належать компанії, в роботі відповідних інформаційно-аналітичних систем МОН України.

2.3. Міжнародне передплатне агентство EBSCO

Міжнародне передплатне агентство EBSCO Information Services (відомі в індустрії як «EBSCO») – є одним зі світових лідируючих інформаційних агентств, що пропонують консультативні послуги і передові технології для управління і доступу до контенту, що включає журнали, колекції, бази даних та книги як в друкованому, так і в електронному форматі. EBSCO Information Services є підрозділом компанії EBSCO Industries, Inc., однієї з найбільших приватних сімейних компаній в Сполучених Штатах. EBSCO Industries, Inc у бізнесі з 1944 р. Розпочавши з невеликого передплатного агентства, EBSCO швидко стала піонером в індустрії бібліотечних послуг. Через бачення, дії, впровадження інновацій та прагнення до постійного вдосконалення, EBSCO постійно інвестує в бібліотечну справу для забезпечення довгострокового зростання продукції, послуг і технологій для своїх клієнтів. EBSCO має

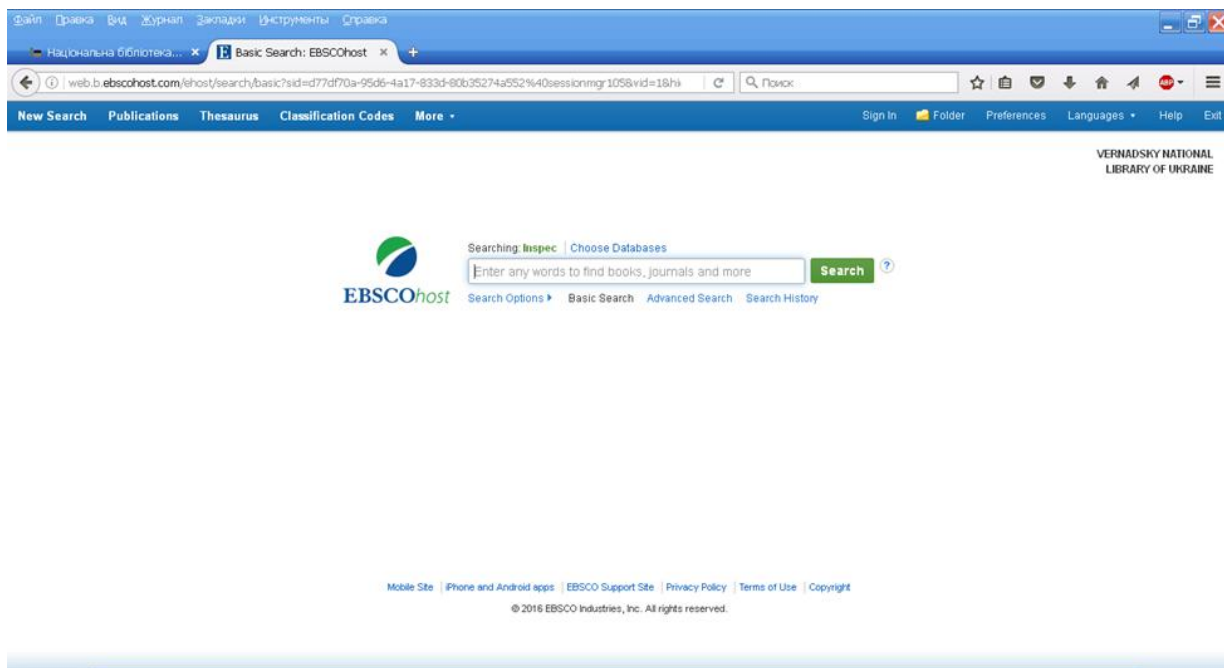
партнерські відносини з бібліотеками понад 70 років, забезпечуючи надання якісного дослідницького контенту, потужні пошукові технології і інтуїтивні платформи доставки. На сайті компанії зазначено: «Оскільки EBSCO Information Services є частиною спільноти інформаційної технології, наші потреби – це потреби наших клієнтів. Ми докладємо всіх зусиль для розвитку гнучких послуг, що задовольняють технологічні вимоги наших клієнтів, створюємо сильний користувацький досвід, щоб допомогти бібліотекам та іншим установам підтримати їх кінцевих користувачів і поліпшити доступ до інформації» [сайт]. Компанія має широкий штат співробітників, що становить 6000 чоловік, і понад 1100 співробітників в інших країнах поза межами США.

Менеджери компанії станом на грудень 2016 р. подають такі актуальні цифри стосовно функціонування компанії: понад 115000 організацій по всьому світу використовують продукти EBSCO та послуги для фахівців в інформаційній сфері; 85% бібліотек світу використовують EBSCO; 186 мільйонів пошукових запитів щоденно на інтернет-дослідницької служби EBSCO, один з найжвавіших сайтів бібліотеки ресурсів в світі 100 мільйонів переглядів сторінок в день на інтернет-дослідницької служби EBSCO, один з найжвавіших сайтів для платного в світі 375 + баз через EBSCOhost з 132 млн записів +; Продукція Research databases E-Books Discovery Service.

EBSCOhost – це потужна оперативна інтерактивна довідково-бібліографічна система, доступна через Інтернет або при прямому підключенні. Вона представляє велику різноманітність повнотекстових ліцензованих загальнодоступних баз даних від провідних інформаційних постачальників. Широкий спектр інформаційних ресурсів варіюється від загальних бібліографічних збірань до спеціально розроблених, предметно-спеціалізованих БД для публічних, академічних, медичних і навчальних бібліотек. Частина статей у базах представлена у вигляді повних текстів, частина – тільки у вигляді анотацій (abstracts). У EBSCO включені як найсвіжіші номери журналів, так і архів – для деяких видань аж до 1950-х

років. База даних, яка передплачується для установ НАНУ є Academic search complete. Призначена для академічних інститутів, ця база даних є провідним ресурсом для наукових досліджень з великою кількістю повнотекстових журналів і більш рецензованих журналів, ніж будь-яка інша база даних. Підтримує дослідження високого рівня в ключових областях наукового дослідження, надаючи журнали, періодичні видання, звіти, книги і багато іншого. (<http://search.ebscohost.com/>) – база даних містить понад 8 800 повнотекстових періодичних видання, майже 13600 індексованих та анотованих журнали, повний текст для більш ніж 7 700 рецензованих експертами журналів, PDF контент від 1887 р., цитовані посилання з можливістю пошуку для більш ніж 1400 журналів та щоденно оновлюється.

Тематика ASC включає такі галузі досліджень: антропологія, астрономія, біологія, ветеринарія, зоологія, зоотехніка, географія, геологія, цивільне будівництво, природні науки, фізика, хімія, матеріалознавство, математика, машинобудування, харчова галузь та технологічні науки, фармацевтичні науки, музика, електротехніка, етнічні та багато культурні дослідження, і багато інших. Іншою актуальною базою даних для установ НАНУ є INSPEC (Information Service for Physics, Electronics and Computing), яка також пропонується на платформі НБУВ. Провідна бібліографічна база даних Inspec, створена Інститутом інженерії та технологій IET (Institution of Engineering and Technology) [74]. Містить понад 15 мільйонів записів, охоплює більше 5 000 журналів, 2 500 збірок з матеріалами конференцій, багатьох книг, дисертацій, патентів і звітів тощо. містить анотації та індекси світових науково-технічних робіт в галузі фізики, електротехніки, електроніки, комунікацій, механіка, автоматизація управління, обчислювальна техніка та інформаційні технології, матеріалознавство, геофізика, біомедицина, океанографія та ін.

2.4. Платформа Web of Science корпорації «Thomson Reuters»

У грудні 2015 р. компанія Томсон Рейтер підписала 5-річний договір на період з 2016 по 2021 рр. з оператором консорціуму ЕВЕРУМ на доступ до Платформи Web of Science 80-ти учасників консорціуму: наукових установ Національної Академії Наук України (НАНУ) та провідних університетів України. На початок червня 2016 р. приєдналися до консорціуму і отримали тимчасовий тестовий доступ 17 інститутів НАНУ та в тому числі 3 тимчасово переміщених з територій Донбасу, постійний доступ яким буде надано безкоштовно.

На Платформі Web of Science для всіх учасників консорціуму надаються такі ресурси з вказаною нижче глибиною архіву:

Web of Science Core Collection:

- Science Citation Index Expanded® (SCIE) – глибина архіву з 1970 р.;
- Social Sciences Citation Index (SSCI) – глибина архіву з 1970 р.;
- Arts & Humanities Citation Index (АНЦИ) - глибина архіву з 1970 р.;

- Conference Proceedings Citation Index (CPCI-SS) - Science Edition & Social Science & Humanities Edition – глибина архіву з 1990 р.;
- Book Citation Index - Science Edition & Social Science Edition - глибина архіву з 2003 р.;
- Emerging Sources Citation Index (ESCI) – глибина архіву з 2015 р.

Регіональні Індокси-Бази даних:

- Scielo Citation Index (SCI) - Latin America - глибина архіву з 1980 р.;
 - Korean Journal Index (KJI) - глибина архіву з 1980 р.;
 - Chinese Science Citation Database (CSCI) – глибина архіву з 1989 р.;
 - Russian Science Citation Index (RSCI) – глибина архіву з 2002 р.
- Journal Citation Reports
 - Essential Science Indicators
 - Derwent Innovations Index – глибина архіву з 1963 р.
 - Medline- глибина архіву з 1950 р.
 - Безкоштовні утиліти EndNote On-line і Researcher ID.

Платформа Web of Science промотує себе одним з ключових інструментів для розвитку української академічної та університетської науки за наступними напрямками:

- підвищення дослідного рівня за рахунок швидкого і ефективного доступу до найкращої і найбільш актуальною частини світової науки;
- підвищення видимості досягнень українських вчених за рахунок поліпшення вибору світових журналів для публікацій, а також розвитку українських наукових журналів і збільшення їх числа серед індексованих на Платформі Web of Science по мірі зростання їх рівня;
- розширення міжнародних наукових колаборацій і допомогу в пошуку міжнародного грантового фінансування;
- надання керівникам усіх рівнів потужного додаткового інструменту для стратегічного і поточного управління наукою на національному рівні та рівні наукових установ, їх підрозділів та індивідуальних вчених.

Для оволодіння всіма елементами Платформи Web of Science і вилучення максимальної користі від її використання всіма учасниками наукового процесу через оператора Консорціуму передплатників в Україні ЕВЕРУМ: 20.06.2016 Томсон Рейтер проводить широку програму з навчання українською та російською мовами, що складається з наступних елементів: очні тренінги і семінари по всіх елементах Платформи Web of Science; Інтернет тренінги в режимі реального часу і в записі; програми навчання сертифікованих тренерів-співробітників академічних інститутів та університетів, які перебуваючи в своїх установах на регулярній основі проводять очні індивідуалізовані тренінги для своїх колег; Центри компетенцій для консультування наукових установ за наступними напрямками:

а. наукометричний аналіз і створення дорожніх карт розвитку напрямків науки в окремих інститутах;

б. розвиток журналів і поліпшення публікаційних стратегій для інститутів;

в. розширення міжнародних наукових колаборацій і допомогу в пошуку міжнародного грантового фінансування для інститутів.

На даний момент на Web of Science Core Collection представлені з України: 16 журналів з імпаکت-фактором; 35 журналів в Emerging Sources Citation Index (ESCI) – без розрахунку імпаکت-фактора, але з підрахунком публікацій і цитування та з потенціалом включення в імпакт-факторну частина за умови цитування іншими виданнями Web of Science Core Collection. Створено 35 профілів провідних наукових установ і університетів для автоматизації наукометричної аналітики і кращої видимості в світі для донорів і видавців. Наявність профілю дозволяє прив'язку всіх публікацій до афілійованої наукової установи. До кінця 2016 р. профілі компанія планує створити для всіх учасників консорціуму, тих, хто підписався на постійний доступ до Web of Science [105].

Важливим складовим елементом фінансування частини витрат на доступ до Платформи будуть кошти міжнародних грантів і донорської допомоги. Оператор Консорціуму у співпраці з Томсон Рейтер забезпечує отримання такого фінансування, але для цього необхідно виконання двох умов:

1. Укладати договори і отримання постійного доступу для 25-30 інститутів НАНУ (не включаючи тимчасово переміщених).

2. Менша частина витрат (в доповнення до міжнародних грантів) повинна фінансуватися за рахунок Інститутів НАНУ, можливо за часткової допомоги Академії.

На думку спеціалістів Томсон Рейтер, доступ до Платформи Web of Science дозволить українській науці, вченим і управлінцям швидше розвивати її рівень, видимість в світі і буде сприяти збільшенню обсягу фінансування як з недержавних, так і державних джерел. Платформа Web of Science передбачає організацію доступу до наукових публікацій в періодичних виданнях, книгах і матеріалах наукових конференцій із зазначенням надійно перевіреної («реальної» - «true») цитованості цих матеріалів.

Таким чином, у користувача моментально з'являється уявлення щодо актуальності тієї чи іншої роботи і її впливу на наукове співтовариство. У разі застосування концепції пошуку цитованості до публікацій українських науково-дослідних і освітніх установ у користувачів з'явиться можливість проводити порівняння показників з відповідними аналогами з тієї ж галузі на національному рівні, регіональному або міжнародному масштабі за рахунок застосування інструментів, розроблених компанією.

Наведемо резюме опису елементів Платформи Web of Science, що пропонує компанія:

База даних Web of Science™. База даних Web of Science™ пропонує доступ до поточних і архівних даних з різних галузей наукового знання з

більш ніж 28 000 журналів, 18 700 з яких складають Web of Science™ Core Collection – колекцію найбільш престижних світових наукових журналів з високим імпаکت-фактором і колекцію ESCI. В рамках ексклюзивної угоди компанії Томсон Рейтер з компанією Google база даних Web of Science містить посилання на повні тексти журналів і статей з архіву Google Scholar.

Функціональні можливості бази даних Web of Science такі:

- доступ до Emerging Sources Citation Index, Science Citation Expanded®, Social Sciences Citation Index® і Arts and Humanities Citation Index®;
- навігація назад в часі з використанням списків використаної літератури для цілей виявлення робіт, які вплинули на роботу будь-якого автора;
- навігація вперед в часі з використанням показника кількості цитувань для цілей встановлення впливу, який будь-яка стаття чи інша публікація має на поточні дослідження;
- посилання на повний варіант тексту наукових джерел;
- експорт посилань безпосередньо в провідні програми по роботі зі списками використаної літератури: EndNote Basic®, Endnote®, Reference Manager® і ProCite®;
- аналіз результатів пошуку за допомогою нової функції Analyze.

Journal Citation Reports®. Journal Citation Reports® містить піддатливі кількісному вимірюванню статистичні дані, що дозволяють систематично й об'єктивно оцінити імпакт-фактор провідних світових видань та ступінь їх впливу на світове наукове співтовариство:

- охоплює приблизно 10 000 найбільш часто цитованих і рецензованих провідними вченими наукових видань з більш, ніж 250 дисциплін;
- інтернет-версія публікується щорічно влітку року, наступного за роком публікації статистичних даних по виданню;
- пропонує доступ до статистичних даних за цитуванням, починаючи з 1997 року;

- дозволяє користувачам сортувати дані по чітко визначеним полях: імпакт-фактор, індекс оперативності, загальна кількість посилань, загальна кількість статей, медіанне цитування (Cited Half-Life) або назва журналу.

Proceedings SM. Матеріали наукових конференцій є суттєвим елементом міжнародної наукової комунікації. Щотижня Conference Proceedings оновлюється, що дозволяє отримати інтернет-доступ до бібліографічної інформації і авторських резюме виступів учених на престижних міжнародних конференціях, симпозіумах, семінарах та інших зібраннях представників наукової спільноти з широкого кола тем, починаючи з антропології та закінчуючи зоологією. Дане рішення, доступне через платформу Web of ScienceSM і повністю інтегроване в базу даних Web of ScienceTM Core Collection, має потужні можливості пошуку і переходу по посиланнях.

Book Citation IndexSM. Book Citation Index Web of Science об'єднує книжкові фонди бібліотек з новими дослідними інструментами, надаючи можливість дослідникам максимально швидко і легко знаходити і отримувати доступ до найнеобхіднішої літератури. Дане рішення оптимізує навігацію по цитування, об'єднуючи наукові книги, журнали і матеріали конференцій, доступні в Web of Science Core Collection. Автори і дослідники можуть аналізувати взаємозв'язки між цитуванням книг і світовими дослідженнями.

Medline®. MEDLINE є основною базою даних з біомедицини та інших дисциплін в галузі медицини Національної медичної бібліотеки США, яка охоплює всі галузі медицини, біомедицини, поведінкової науки, хімічної науки, біоінжинірінга, а також догляду за хворими, стоматології, ветеринарії, охорони здоров'я і преклінічної науки. База даних MEDLINE також охоплює галузі біомедицини, що мають величезне значення для фахівців-практиків, дослідників і викладачів в цій галузі, включаючи деякі аспекти біології, екології, морської біології, рослинництва, тваринництва, біофізики і хімії.

EndNote Basic. EndNote Basic представляє собою веб-інструмент для управління вказівками і їх цитування, а також для створення бібліографічних покажчиків. Інтегрований в робочий стіл EndNote і платформу Web of ScienceSM, інструмент EndNote Basic забезпечує створення електронного середовища взаємодії для існуючих користувачів інструменту і виступає в якості базового рішення для створення бібліографічних списків для студентів-старшокурсників.

Будучи не просто об'єднанням інформаційних матеріалів і програмних інструментів, Web of Science представляє собою єдину платформу для з'єднання всіх різноманітних масивів даних і пошукових критеріїв з метою створення загальної термінологічної платформи і єдиної безперебійної системи пошуку. Завдяки цим своїм перевагам, Web of Science стала комплексної платформою для понад 20 мільйонів користувачів в 90 країнах по всьому світу. Глибинна структура Web of Science дозволяє користувачам проводити дослідження концепцій, які перебувають за межами предмета дослідження, і здійснювати пошук можливих нових областей застосування сторонніх концепцій. Web of Science пропонує користувачеві різні підходи до розгляду однієї і тієї ж теми.

Ключові особливості Web of Science, на яких наголошується компанією такі: уніфіковане і суцільне середовище цитування; передова система перехресного пошуку та сортування; функції візуалізації і аналізу; єдина платформа, що зв'язує воедино різні масиви даних і пошукові критерії; технологічне рішення управління бібліографічними даними. Своїми перевагами називають наступні унікальні особливості платформи Web of Science: пошук по всім базам даних, єдина індексація, авторитетність, глибина охопту, дані, різноманітність, аналіз та звітність, EndNote On-line, точність.

Пошук по всім базам даних. Пошуковий інтерфейс All Databases сприяє уніфікації платформи, надаючи єдиний URL для доступу до джерел, що містить різні види контенту, що дозволяє отримати доступ до таких

джерел в рамках єдиного сеансу роботи. Крім того, дана технологія також має на увазі динамічне балансування навантаження і прозоре перемикання між серверами для забезпечення максимального рівня продуктивності.

Єдина індексація. Нова платформа Web of Science використовує унікальний підхід до мультибазового пошуку. Вона використовує єдині формулювання, які дають розпізнати різні терміни, використовувані в різних базах даних, і відносить їх до єдиної тематичної класифікації. Це означає, що пошук в рамках платформи Web of Science дозволить виявити всі релевантні роботи, які були спочатку віднесені до інших категорій. Нові терміни дозволяють розпізнати старіші терміни. Спеціалізовані терміни однієї бази даних розпізнають спеціалізовані терміни іншої бази даних. Це забезпечує можливість отримання більшого числа релевантних результатів.

Авторитетність. Група, що займається відбором матеріалів Thomson Reuters, оцінює все потенційно включаються до бази публікації. Будь-яке включене в базу видання пройшло ретельний процес оцінки. Критерії відбору є неупередженими, об'єктивними і перевіреними часом. Застосовується підхід, який передбачає нейтральне ставлення щодо видавничих організацій, при якому оцінюються дані комерційних, громадських видавничих організацій, а також видавничих організацій, публікують матеріали для вільного доступу, і т.д.

Метою редакторської роботи є фільтрація та відсортовує мають незначну значимість журнальних джерел, і уявлення інформації тільки по тим публікаціям, які мають найбільший вплив в своїх дисциплінах. На користувача не "вивалюються" результати, включають матеріали, що мають сумнівне вплив, і, таким чином, користувачеві не доводиться докладати зусиль для того, щоб створити групу результатів, що мають значний ступінь впливу

За всіма включеним до бази даних джерел виходять дані, здійснюється контроль якості і проводиться стандартизація.

Глибина охопту.

- Індекс Science Citation Index Expanded: архів з 1900 р.
- Індекс Social Sciences Citation Index: архів з 1900 р.
- Індекс Arts & Humanities Citation Index: архів з 1975 р.

Велика глибина вибірки файлів, доступних в рамках платформи Web of Science забезпечує ресурс, що містить інформацію щодо величезного обсягу найбільш важливих опублікованих документів у всьому світу. Вкрай важливим є той факт, що записи щодо таких значущих робіт доступні для пошуку і можуть бути отримані в межах єдиного ресурсу.

Web of Science містить вказівки на цитування авторів з усіх повним журнальних публікацій, включеним в індекс. Відносно таких категорій, як Науки та Соціальні науки, це означає, що наводяться цитування аж до 1900 року. Отримання даних за цитуванням авторів за період часу, який становить понад 100 років, забезпечує застосування методів виявлення, які фактично не можуть бути використані на будь-якому іншому ресурсі. Відносно даних проводиться контроль якості. Платформа Web of Science визначає і уніфікує незліченну кількість неточних цитувань і представляє такі неточні цитування в виправленому стандартизованому форматі. Існує можливість перегляду цитувань в хронологічному порядку і в зворотному хронологічному порядку по десятиліттях.

Дана платформа дійсно є мультидисциплінарною. Колекція має вплив наукового контенту в рамках платформи Web of Science представлена для всіх наукових дисциплін, суспільних наук, а також за тематикою «культура і гуманітарні науки».

В рамках платформи Web of Science є кілька шляхів аналізу і напрямів звітів. Інструмент Аналізу (Analyze) дозволяє негайно отримати розбивку групи результатів пошуку в будь-якому розрізі. Це може дозволити отримати корисну інформацію про будь-якому конкретному пошуку, темі, науковому установі, країні, і т.д. Існує можливість переглянути розбивку по темам, визначити найбільш продуктивних і авторитетних авторів, а також вивчити тенденції в сфері наукового співробітництва. Звіт за цитуванням дозволяє

моментально отримати короткий огляд статистики цитування в рамках будь-якого конкретного пошуку. Це є корисним для вивчення впливу будь-якої тематики, автора, наукової установи, і т.д.

EndNote On-line . Бібліографічний ПО, що є частиною платформи Web of Science і, таким чином, що надається без будь-яких додаткових витрат в рамках платформи Web of Science. EndNote On-line є інтернет-сервісом, розробленим для того, щоб допомогти користувачам в написанні статей, за допомогою забезпечення можливості імпорту посилань з різних баз даних і каталогів OPAC, з можливістю збереження посилань, їх упорядкування та редагування, цитування та форматування робіт з бібліографіями.
<http://www.endnoteweb.com/>

Точний індекс цитування. Платформа Web of Science пропонує точний індекс цитування, забезпечує відмінний функціонал пошуку і навігації, з можливістю перегляду і вибору цитувань зі списку повних посилань, а також простоту і точність отримання всіх робіт, що цитують відповідного учасника.

Функція Related Records. Число загальних посилань. Функція Related Records є стандартною функцією в рамках платформи Web of Science, що дає посилання від повного запису до записів, пов'язаних за допомогою «соцітірованія». В рамках платформи Web of Science число загальних посилань пов'язаних записів відображається, і передбачена можливість доступу до загальних посилань. Ця функція є ключовою для оцінки релевантності будь-яких двох робіт.

Пошук за цитованими матеріалами. Можливість пошуку практично будь-яких матеріалів Потенційно, практично будь-який матеріал може бути процитовано в якомусь журналі, і всі процитовані роботи можна знайти на платформі Web of Science, незалежно від того, чи були цитовані роботи фактично індексовані на платформі Web of Science. Це дає можливість встановлення місцезнаходження статей, в яких цитуються книги, «Білі книги» (збірники офіційних документів) та навіть законодавчі документи.

Пошук в межах платформи WEB OF SCIENCE

Пошук за ключовими словами або з використанням wildcard-символів може виконуватися лише в межах однієї бази даних. Проте, по всіх ресурсів платформи можливий перехресний пошук за допомогою спеціалізованого пошукового інтерфейсу All Databases search. Інтерфейс All Database Search надає користувачам єдиний інтерфейс з можливістю пошуку всіх видів контенту - опублікованих в журналах робіт, знайдених за допомогою Web of Science, матеріалів конференцій, знайдених за допомогою бази даних за матеріалами конференцій Conference Proceedings Citation Index®, а також наукової інформації, знайденої за допомогою використання баз даних Biosis Previews, FSTA, CAB Abstracts, Medline і Inspec. Інтерфейс All Database Search працює в поєднанні з пошуковим функціоналом окремих ресурсів - користувачі здійснюють первинний перехресний пошук по всьому контенту, переглядають отриманий консолідований загальний список результатів, з якого видалені дублюючі дані, і потім вибирають, в якому саме контентному джерелі подивитися повний опис роботи. Пошуковий інтерфейс All Databases сприяє уніфікації платформи, надаючи єдиний URL для доступу до джерел, що містить різні види контенту, що дозволяє отримати доступ до таких джерел в рамках єдиного сеансу роботи. Крім того, дана технологія також має на увазі динамічне балансування навантаження і прозоре перемикання між серверами для забезпечення максимального рівня продуктивності. Нова платформа Web of Science використовує унікальний підхід до мультибазового пошуку. Вона використовує єдині формулювання, які дають розпізнати різні терміни, використовувані в різних базах даних, і відносить їх до єдиної тематичної класифікації. Це означає, що пошук в рамках платформи Web of Science дозволить виявити всі релевантні роботи, які були спочатку віднесені до інших категорій. Нові терміни дозволяють розпізнати старіші терміни. Спеціалізовані терміни однієї бази даних розпізнають спеціалізовані терміни інших баз даних. Це забезпечує можливість отримання більшого числа релевантних результатів.

Пошук по всіх базах даних дозволяє отримати до 100 000 результатів, а також дає можливість проводити аналіз і уточнювати результати. Пошук по темі по всіх базах даних включає в себе такі поля, як назва, анотація, ключові слова і нормалізована лексика, що дозволяє користувачеві отримати результат в найбільшому обсязі. З результату виключається дублююча інформація і відображаються найактуальніші або релевантні результати. Створення посилань, візуалізація, навігація, і т.д. При веденні пошуку по всіх базах даних або в рамках єдиної бази даних видаються результати, які відображають бібліографічну інформацію щодо записів, а також повнотекстові посилання і посилання OpenURL. Користувачі можуть вибрати кількість відображуваних записів на одну сторінку – 10, 25 або 50.

За допомогою одного натискання мишки користувач може проаналізувати до 100 000 результатів, задати налаштування відображення і сортування результатів, переглянути записи і зберегти аналіз результатів в файл.

У 2016 р. НБУВ постало питання стосовно закупівлі доступу до баз даних та онлайн утиліт платформи Web of Science корпорації «Томсон Рейтер». Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського провела опитування ставлення до цього установ НАН України. Переважна більшість установ в робочому порядку (електронною поштою) та у офіційному листуванні висловилися щодо важливості одержання доступу до згаданих інформаційних продуктів, але на засадах здійснення їх централізованої закупівлі, оскільки скрутне фінансове становище не дозволяє їм зробити це самостійно. У той же час, у листах ряду установ наголошується, що зазначену закупівлю було б раціональним здійснити не на шість місяців (з липня по грудень), як це пропонується корпорацією «Томсон Рейтер», а лише на три останніх місяці року, тобто після завершення сезону літніх відпусток, в час яких використання баз було б мінімальним. Інститут кріобіології і кріомедицини НАН України висловився на користь закупівлі доступу до баз даних на 4 місяці з 2017 року.

Про своє бажання здійснити закупівлю у 2016 р. терміном на три місяці через консорціум наукових установ та вищих освітніх закладів «ЕВЕРУМ» повідомив Інститут молекулярної біології і генетики НАН України – за умови, що одержить для цієї мети фінансову підтримку від фонду «Відродження», до якого ним подано відповідну заявку.

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського в свою чергу готова здійснити закупівлю доступу до баз даних на три або чотири останніх місяці 2016 року лише за умови виділення їй для цієї мети Президією НАН України додаткового цільового фінансування. Зазначене обумовлене тим, що НБУВ вже здійснює на засадах відкритих торгів за відповідними кодами класифікації закупівлю доступу до чотирьох інформаційних продуктів даних компаній «Elsevier» та «EBSCO» за рахунок коштів, виділених за спеціальною бюджетною програмою. У такому випадку проведення додаткової закупівлі вимагає відповідного рішення з боку Президії НАН України.

Щодо українських видань, що індексуються Web of Science, то до переліку входять 16 видань на Web of Science Core Collection (з імпаکت-фактором):

- Condensed Matter Physics
- Cytology and Genetics
- Journal of Mathematical Physics Analysis Geometry
- Journal of Superhard Materials
- Journal of Water Chemistry and Technology
- Kinematics and Physics of Celestial Bodies
- Low Temperature Physics
- Material Science
- Neurophysiology
- Powder Metallurgy and Metal Ceramics
- Problems of Atomic Science
- Strength of Materials Technology

- Symmetry Integrability and Geometry-Methods and Applications
- Theoretical and Experimental Chemistry
- Ukrainian Journal of Physical Optics
- Ukrainian Mathematical Journal

Також необхідно зазначити ще 35 видань на ESCI (Emerging Sources Citation Index) – індекс наукової періодики з країн усього світу, вплив якої вже відчувається, але ще не може дорівнятися до (Core Collection). У 2014 р. за даними InCites™ Essential Science Indicators Україна займала позицію № 46 в світі за кількістю публікацій у Web of Science Core Collection, за кількістю цитувань – № 49, за середньою цитованістю статей № 196, за кількістю високо цитованих українських публікацій № 152.

Розділ III. Формування ресурсів іноземними мовами (на прикладі Австрійської бібліотеки, Бібліотеки Ісламської Республіки Іран, Китайської бібліотеки, Залу публікацій ООН)

2. 1. Міжкультурна комунікація та її значення для наукової бібліотеки в контексті забезпечення інформаційно-знансєвих потреб користувачів наукової бібліотеки

Соціальна місія бібліотек як сховищ загальнолюдської культури висуває їх у ряд найбільш вагомих і загальнозначущих інституцій. Сучасні бібліотеки активно вибудовують взаємозв'язки між продуктами культури і їх споживачами, в ролі яких виступають читачі бібліотек. Ці живі агенти історичного процесу, в свою чергу, впливають на життя бібліотек, видозмінюючи і удосконалюючи їх, і тільки таке взаємопроникнення і співучасть здатне творити «відкрите суспільство» (термін Карла Поппера) – товариство, відкрите для змін і майбутнього. Тенденція до інтеграції нашої країни в світову науково-інформаційно-освітню систему обумовлює підвищення ролі іноземних мов і використання іншомовних, зарубіжних ресурсів у вітчизняних книгозбірнях. Бібліотечна співпраця в міжнародному масштабі передбачає для вітчизняних наукових бібліотек в першу чергу зміцнення і розвиток самих бібліотек як інструменту міжнародного культурного обміну і взаємодії. У числі пріоритетних напрямків міжнародного бібліотечного співробітництва найбільш ефективним є міжнародний книгообмін, а також процес поповнення фондів бібліотек іноземною літературою, що надходить з-за кордону. З розвитком інформаційного суспільства все більше фахівців звертають увагу на вдосконалення формування і використання інформаційного ресурсу, особливо іноземними мовами.

Візьмемо до прикладу, одну з найавторитетніших книгозбірень світу Бібліотеку Конгресу США, де представлені унікальні за обсягом і змістом

фонди світового значення, що включають документи фактично з усіх галузей знання і на самих різних носіях, від папірису до електронних. У Бібліотеці Конгресу США є також читальний зал African and Middle Eastern Reading Room, де представлені 29 країн цього регіону. Вагомим важелем є й те, що у складі бібліотечних фондів представлені видання на 470 мовах світу (станом на 2015 р. універсальні зібрання Бібліотеки Конгресу налічували понад 162 млн примірників). Крім колекції «Амерікана», Бібліотека Конгресу має значні зібрання матеріалів іноземними мовами. Приблизно дві третини книг в її фондах, більше половини зібрань книг і періодичних видань – іноземними мовами. Бібліотека презентує себе як центр міжнародних досліджень, що містить такі складові: Global Gateway: World Culture & Resources (Глобальні ворота: світова культура і ресурси); Країнознавство (книги про більш ніж 100 країн); Міжнародні дослідницькі центри в Бібліотеці Конгресу.

Бібліотеки по усьому світі залежні від запитів користувачів демонструють потужний інноваційний потенціал: відповідно до запитів користувачів створюються і широко поширюються нові організаційні моделі, частково запозичені у інших культурних установ, частково самостійно обґрунтовані: з'явилися мультимедійні бібліотечні центри, бібліотеки – центри ділової, правової інформації, бібліотеки – культурні центри, бібліотеки-організаційні майданчики місцевих спільнот.

На базі Бібліотеки Конгресу США функціонує Центр імені Джона Ключе. Центр надає підтримку вченим з будь-якої країни, які займаються дослідженнями, що дають повномасштабну, емпірично обґрунтовану картину наслідків цифрової революції для світогляду людей, для функціонування суспільства і міжнародних відносин. Пропозиції можуть також стосуватися досліджень і аналізу нових тенденцій і явищ, які можуть призвести до змін в майбутньому. Учасники повинні обґрунтувати, яким чином ресурси Бібліотеки Конгресу зможуть сприяти проведенню пропонованого дослідження. Центри з міжнародних досліджень функціонують у 21 читальному залі бібліотеки та забезпечують доступ до безпрецедентної

глобальної інформації. Доступ до міжнародних колекцій варіюється в залежності від мови і типу матеріалу, а читальні зали бібліотеки є основними шлюзами до цих ресурсів. Читальні зали бібліотеки пропонують поглиблену довідкову допомогу, надають основні брифінги з широкого кола питань, що стосуються країн, мов і культур, представлених в рамках своїх колекцій, виробляють напрямні ресурси конкретної бібліотеки, і співпрацюють в розробці та збереженні фондів. З наведеного вище, стає зрозумілим, що Бібліотека Конгресу США займає авангардні позиції у сучасному бібліотечному світі з точки зору кількісного та якісного показників свого фонду, запровадження інноваційних підходів та методів у своїй діяльності та є зразковим елементом для наслідування [92].

Про активну участь НБУВ у процесі міжкультурної комунікації, аполітичність, готовність до інноваційних підходів у своїй діяльності, прагнення до розширення культурних та професійних контактів свідчить наявність фондів зарубіжних країн та авторитетних міжнародних організацій, серед яких Австрійська бібліотека, Бібліотека Ісламської Республіки Іран в НБУВ, Китайська бібліотека, Зал публікацій ООН. Згадані підрозділи-фондотримачі входять до складу структурного підрозділу НБУВ відділу міжнародної інформації та зарубіжних зв'язків. Сумарний фонд книгозбірень становить близько 19 тис., власне книжковий фонд – понад 12 тис. примірників. Щодо сумарного фонду Залу публікацій ООН, то він нараховує близько 850 тис. документів.

Протягом 2009–2010 рр. у НБУВ відбулося впровадження у систему нового програмного продукту – автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи «ІРБІС 64». Так, відділ програмно-технологічного забезпечення комп'ютерних мереж (ВПТЗКМ) НБУВ здійснив поетапне впровадження та адаптацію бібліотечних технологічних процесів, пов'язаних зі створенням та підтримкою електронного каталогу на основі програмних рішень системи автоматизації бібліотек (САБ) «ІРБІС-64». Оскільки фонди ВМІЗЗ складають ресурси іноземними мовами, то фахівцями (ВПТЗКМ) НБУВ були

проведенні роботи з налаштування та адаптації програми ІРБІС для опрацювання ресурсів іноземними мовами, зокрема німецькою, китайською та фарсі [29]. З метою підвищення інформаційної складової НБУВ діяльність було спрямовано на поповнення електронного каталогу НБУВ відповідно до Інструкції про технологічний цикл «Шлях документів» бібліотечно-інформаційними ресурсами Австрійської бібліотеки, Бібліотеки Ісламської Республіки Іран, Китайської бібліотеки на базі АБІС ІРБІС. Виробничі процеси бібліотечного опрацювання документів бібліотек здійснюються за такими напрямками:

- комплектування, направлення, первинне технічне і бібліотечне опрацювання документів, що складають фонд Бібліотеки, їх облік;
- аналітико-синтетичне опрацювання документів: розкриття змісту документів для відображення пошукових ознак у ГСК та у картотеках підрозділу-фондотримача (ВМІЗЗ);
- складання бібліографічного опису;
- передача книг на експонування на виставку нових надходжень примірників документів;
- розставлення документів в Бібліотеці, що визначена фондотримачем.

Впродовж виробничих процесів співробітники ВМІЗЗ консультуються з **Інститутом** бібліотекознавства НБУВ, Відділом програмно-технологічного забезпечення комп'ютерних мереж, здійснюється співпраця з такими структурними підрозділами НБУВ: Центр формування бібліотечно-інформаційних ресурсів, Відділ систематизації, Відділ каталогізації, Зал нових надходжень, ВНООФ. Кінцевим результатом опрацювання документів є вливання фондів ВМІЗЗ до електронного каталогу та надання доступу до нього читачам / користувачам; удосконалення організації опрацювання та якісний облік фондів; активізація фондів та забезпечення відкритого доступу до бібліотечно-інформаційних ресурсів як у локальній, так і в глобальній Інтернет-мережі.

Вищезгадані підрозділи ВМІЗЗ, котрі сформовані з огляду на мовну особливість їх фондів, є зразками втілюваної міжкультурної комунікації НБУВ, що демонструють відкритість для культурного діалогу між Україною та країнами Заходу та Сходу, готовність до пошуку нових шляхів для встановлення міжкультурних комунікацій, впровадження інноваційних підходів і нових практик бібліотечної науки з досвіду провідних бібліотек світу.

Комплектування бібліотечно-інформаційних ресурсів ВМІЗЗ здійснюється шляхом безкоштовного отримання (в дар) від установ та фізичних осіб. Головними джерелами комплектування є культурні представництва іноземних країн в Україні, зокрема Посольство Австрії, Ісламської Республіки Іран, Китайської Народної Республіки. Вся робота бібліотеки по формуванню фондів спрямована не тільки на придбання нової літератури, а також на максимально повне розкриття можливостей вже існуючого фонду. Це наукові, науково-популярні, інформаційні видання, а також ілюстровані видання (наприклад, книги-альбоми про природу і культуру різних країн або книги-альбоми. Довідково-бібліографічний апарат бібліотек пропонує користувачам систему традиційних каталогів і картотек, а також – електронний каталог, які ведуться паралельно. Діяльність цих бібліотек, які одночасно відіграють роль культурних центрів, є невід’ємною частиною виконання міждержавних угод про наукове та культурне співробітництво між Україною, Австрією, Китаєм та Іраном, які були підписані в різні роки і є чинними.

Міжнародне наукове співробітництво з цими організаціями спрямовується на:

- проведення наукових досліджень у галузі рукописної спадщини, книгознавства та книгодрукування, формування електронних інформаційних ресурсів;
- в галузі технології збереження та реставрації паперових носіїв інформації;

- організацію та розвиток наукових досліджень за темою «Україніка» в зарубіжних архівах, бібліотеках та інформаційно-видавничих установах;
- розвиток міжнародного книгообміну з метою якісного поповнення фондів бібліотек;
- розробку та впровадження в практику інноваційних технологій;
- організацію книжкових виставок;
- дослідження рукописного, архівного, книжкового фондів НБУВ з метою їх вивчення, використання та введення в світовий науковий обіг дослідниками країн, з якими підписано угоди про співробітництво.

Важливою складовою міжнародних угод про науково-інформаційне співробітництво, окрім їх спільних наукових досліджень у галузі бібліотечної науки, книгознавства, рукописної та архівної спадщини, біографістики, бібліографії, проблем реставрації та консервації є постійна реалізація положень про безперервне формування та якісне і кількісне поповнення фонду друкованих видань та електронного ресурсів НБУВ зарубіжними виданнями.

Спільні культурно-просвітницькі заходи спрямовані на подолання існуючих стереотипів у уявленнях про культуру і спосіб життя різних народів. Це в першу чергу виставки з публікацією каталогів, супутніми конференціями та книгорозповсюдженням, культурологічні форуми, зустрічі, вечори, свята, читання та ін.

3.2. Інформаційні ресурси Австрійської бібліотеки

Проект «Австрійські бібліотеки за кордоном» у посткомуністичних країнах Центральної та Південно-Східної Європи виник наприкінці 80-х років за ініціативи Федерального міністерства європейських та закордонних справ Австрії. Австрійська бібліотека в НБУВ стала другою (після Австрійської бібліотеки у Львові) в Україні і тринадцятою в Європі. На сьогодні мережа нараховує 65 бібліотек у 28 країнах Центральної та

Південно-Східної Європи. Відкриттю Австрійської бібліотеки в НБУВ передували важливі історичні події. У 1991 році Україна здобула незалежність, стала самостійною державою в Європі. Австрія була однією з перших держав, яка встановила з Україною прямі двосторонні відносини. 26 вересня 1991 року було підписане «Спільне комюніке про встановлення консульських відносин»; а 24 січня 1992 року – протоколи про встановлення дипломатичних відносин і відкриття дипломатичних місій на рівні посольств. Жвавий політичний інтерес, обмін візитами на високому рівні, інтенсивна співпраця на різних адміністративних щаблях уже в перший рік існування дипломатичних відносин втілювалися в укладання міждержавних угод та підготовку низки інших угод.

Сторонам вдалося віднайти механізм, який дав змогу у стислі терміни налагодити науково-культурну співпрацю між державами. Вже на початку 1990-х років Австрійський інститут Східної та Південно-Східної Європи заснував свою філію при Західноукраїнському дослідному центрі Академії наук України у Львові, завдяки якому українські вчені та діячі культури могли зав'язувати тісні контакти з австрійськими інституціями. Але компетенція філії виявилася занадто вузькою для координації співпраці між науковцями обох держав. Співробітництво між Україною і Австрією вийшло на новий рівень 29 квітня 1998 року, коли у Львові з'явилося Представництво OeAD2.

Українські науково-дослідні установи, громадські організації, іноземні представництва, читацька спільнота потребували значно більше обсягів інформації про історію, науку, культуру, сучасне життя Австрії. Ця місія була покладена на Австрійські бібліотеки. Це і спричинило відкриття у Національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського Австрійської бібліотеки. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського отримала від Австрії дар – універсальну книжкову колекцію німецькою мовою (близько 3 тисяч томів).

Директор Австрійського культурного форуму в м. Києві (2011–2015 рр.) доктор Якуб Форст-Баттаглія в інтерв'ю Інформаційній агенції культурних індустрій в Україні надав таку характеристику роботи Австрійських бібліотек: «Австрійські бібліотеки є актуальним питанням і сьогодні. По-перше, кожна з них має постійне оновлення бібліотечного фонду, і це важливо. Адже потрібно не лише одноразово наповнити книжками бібліотеку, а й постійно оновлювати фонди. Лише тоді ми можемо говорити про актуальну присутність книги в інформаційному обігу. Окрім того, бібліотека виконує функції не лише бібліотеки. По суті, це окремі культурні центри, у яких часто відбуваються конференції, виставки, дискусії...». [25].

Формування фонду Австрійської бібліотеки здійснюється шляхом замовлення літератури через Міністерство європейських та закордонних справ Австрії (близько 80% усіх нових, найбільш актуальних надходжень австрійських видавництв). Особливо актуальними надходженнями за 2014–2015 роки є книжкові надходження з історії Австрії та України, присвячені Першій світовій війні: Hamann Brigitte. *Der Erste Weltkrieg: Wahrheit und Lüge in Bildern und Texten* (Відень, 2013); Hamann Brigitte. *Bertha von Suttner: Kämpferin für den Frieden* (Відень, 2013); Rauchensteiner Manfred. *Der Erste Weltkrieg und das Ende der Habsburgermonarchie* (Відень; Кьольн; Веймар, 2013); Magenschab Hans. *Der Grosse Krieg: Österreich im Ersten Weltkrieg 1914–1918* (Інсбрук; Відень, 2013). Особливо цінним є ілюстрований атлас: Wagner J. Wilhelm. *Der grosse illustrierte Atlas Osterreich-Ungarn: Der «Grosse Krieg»* (Берндорф, 2013).

Близько 20% нових надходжень до Австрійської бібліотеки складають подарункові видання: переклади австрійської літератури, отримані від Австрійського культурного форуму в місті Києві, представництва Австрійської служби академічних обмінів у Львові (OeAD), українських перекладачів та укладачів видань. У 2015 році Австрійська бібліотека поповнилася на 485 документи: 223 книги, з них 36 видані в Україні; 218

журналів (вкл. 20 продовжуваних видань); 32 CD, 12 DVD. Станом на 01.01.2016 фонд Австрійської бібліотеки становив 15 720 одиниць зберігання: 8 617 книг (з них 747 видані в Україні та Росії); 5290 журналів. До послуг читачів – значна аудіо-та відеотека: 84 аудіокасети; 64 відеокасети; 206 CD, 178 DVD; 1 USB-флешка, 1003 мікрофіши, а також ілюстративний матеріал та довідкова література.

Австрійська бібліотека працює за системою відкритого доступу до фонду, тематичних книжкових виставок та виставок нових надходжень. Від самого початку існування Австрійської бібліотеки ведеться робота з удосконалення організації її фондів. До послуг читачів традиційні карткові каталоги (алфавітний, систематичний), електронний каталог, картотеки (персоналій, перекладів австрійської літератури в Україні та публікацій про Австрію в Україні, аудіо-відеоматеріали). Каталог Австрійської бібліотеки долучено до загального каталогу НБУВ. На сьогодні близько 70% видань фонду Австрійської бібліотеки пройшли електронну обробку. Цей інформаційний ресурс включено до електронного каталогу НБУВ.

Основною функцією Австрійської бібліотеки у НБУВ, як і всякої бібліотеки, є кумулятивна – збирання, зберігання, бібліотечно-бібліографічне опрацювання і введення до наукового і культурного обігу творів австрійських письменників, мовознавців, літературознавців, філософів, економістів, істориків тощо. За майже 25 років існування Австрійської бібліотеки до читального залу записалося близько 30 000 читачів, на абонемент було видано понад 6 000 од. зберігання.

У сучасному інформаційному просторі Австрійська бібліотека виступає інформаційним центром (мовою оригіналу), який забезпечує умови для освіти, навчання, культурного розвитку широкого загалу читачів. Першочерговим завданням Австрійської бібліотеки є забезпечення науково-дослідних установ, громадських організацій, іноземних представництв, активістів громадських організацій, студентів, аспірантів, вчителів німецької мови інформацією про історію, культуру, науку і сучасне життя Австрії.

Діяльність Австрійської бібліотеки обумовлена викликом сьогодення до трансформації функцій бібліотек як суб'єктів соціально-культурної сфери для забезпечення реалізації права людини на знання, освіту, користування культурними цінностями та інформацією.

Австрійська бібліотека сьогодні є осередком обговорення проблем, обміну інформацією з широкого кола питань – від відзначення ювілейних дат у житті видатних громадсько-політичних, культурних діячів, вчених Австрії до питань євроінтеграції. Науково-інформаційна діяльність Австрійської бібліотеки тісно пов'язана з участю у наукових міжнародних конференціях, круглих столах, симпозіумах, подіумних дискусіях тощо. Яскравим прикладом у цьому сенсі стала Міжнародна конференція присвячена особливому культурному феномену, який мав місце і в Австрії, і в Україні на зламі століть – «Віденський модерн / Український авангард» (20–21.11.2014), яка слугувала висвітленню результатів актуальних досліджень обох культурних явищ, а також науковому обміну досліджень українських та австрійських вчених.

Дещо раніше, у листопаді 2007р. з нагоди 15-річчя від дня свого заснування Австрійська бібліотека виступила організатором міжнародної наукової конференції «Демократія і соціально-правова держава в Європі», що проходила в НБУВ за участі відомих австрійських та українських дослідників, галузевих експертів з широкого кола питань сучасного соціального змісту європейського інтеграційного процесу, характерних особливостей європейської соціальної моделі та загальної адекватності української моделі трансформації і української євроінтеграційної концепції гуманістичному і, водночас, традиційно раціоналістичному змісту об'єднаної Європи.

Австрійська бібліотека – осередок австрійської культури в Україні. З метою більш детального ознайомлення з австрійською культурою, літературою, історією, мистецтвом, при сприянні та фінансовій підтримці Федерального міністерства європейських та закордонних справ Австрії,

Посольства Австрії в Україні, Австрійського культурного форуму в м. Києві бібліотека бере активну участь в українсько-австрійських культурно-просвітницьких заходах: презентації перекладів австрійських авторів українською мовою, в рамках яких відбуваються зустрічі з авторами та перекладачами, загальнодержавна австрійська акція «Австрія читає», двомовні читання творів австрійських авторів з залученням провідних вітчизняних та зарубіжних дослідників Австрії, зустрічі з австрійськими книговидавцями тощо. Такі зустрічі є безпрецедентними для бібліотеки подіями не лише за своєю масштабністю, але й за рівнем організації та презентації, відповідністю програми не тільки українському, але й міжнародному контексту.

Двомовні читання, як форма літературного проведення часу, явище досить поширене у сучасному літературному світі, зокрема в Австрії. Формат двомовних читань належить до програми міжкультурних заходів головних книгарень Австрії з метою ознайомлення з новими надходженнями, перекладами тощо. В такому форматі Австрійська бібліотека в НБУВ у травні 2015 року у рамках ІХ Всеукраїнського фестивалю науки відзначила 85-ту річницю від дня народження одного з найвідоміших австрійських письменників, лауреата низки престижних літературних нагород, зокрема премії імені Георга Тракля та Великої австрійської державної премії в галузі літератури Андреаса Окоренка, інтерес до постаті якого в сучасній Україні зумовлено не лише тим, що його творчість отримала широке визнання у світі й що він вважається засновником постмодерністської літератури «гіпертексту», автором перших, так званих романів-лексиконів, а й його українським походженням.

Шість років поспіль Австрійська бібліотека бере участь у наймасштабнішій літературно-мистецькій події в Україні – Міжнародному фестивалі «Книжковий Арсенал», яка сприяє діалогу між читачами та бібліотекою. На V Міжнародному фестивалі "Книжковий Арсенал" (22 – 26 квітня 2015 р.) Австрійська бібліотека презентувала свої фонди (46

документів) за темою «Книговидавнича справа в Австрії»; у 2016 році (20 – 24 травня) – темою презентації фондів австрійської бібліотеки стала «Оскар Кокошка, відомий австрійський художник-експресіоніст, скульптор, графік і театральний декоратор, засновник особливого «психологічного» портретного стилю; професор Дрезденської академії мистецтв, драматург та поет (до 130-річчя від дня народження)».

Австрійська бібліотека, продовжуючи виконувати посередницькі функції між інформаційним контентом та споживачем, адаптується до сучасних умов й оптимізує форми надання бібліотечних послуг. Основні заходи спрямовані на розширення можливостей бібліотеки для задоволення потреб користувачів Австрійська бібліотека пов'язує насамперед з формуванням баз даних та створенням електронних інформаційних ресурсів.

Формування віддаленої бази даних «Зарубіжна Австріяка» на веб-порталі Федерального міністерства європейських та закордонних справ Австрії (www.oesterreich-bibliotheken.at) координувалося відділом культури Федерального міністерства європейських та закордонних справ Австрії, а саме у введенні записів у базу даних. У 2015 р. у базу даних «Зарубіжна Австріяка» введено 100 позицій, у 2016 р. – 89 позицій, що відображають переклади австрійських авторів, праці з літературознавчих досліджень австрійської літератури та інших галузей знань та публікацій про Австрію в періодичних виданнях, здійснених в Україні. Загалом база нараховує 1599 записів, з них 241 – це переклади книжок австрійських авторів, 1170 – переклади та публікації в періодиці, 183 – наукові монографії та 5 дисертацій. Інформацію активно використовують читачі та користувачі Австрійської бібліотеки. Ця науково-інформаційна діяльність Австрійської бібліотеки сприяє поживленню перекладацького руху, дослідженню австрійської літератури українськими германістами.

Через портал Федерального міністерства європейських та закордонних справ Австрії Австрійська бібліотека отримує доступ до каталогів

Австрійських бібліотек Європи, що забезпечує обізнаність про їх нові бібліотечно-інформаційні надходження.

На сучасному етапі суттєві перетворення спостерігаються й у виставковій діяльності Австрійської бібліотеки. Поряд із традиційним форматом книжкових виставок, які відображають різні аспекти наукового, культурного, громадського життя Австрії, з 2013 р. Австрійською бібліотекою створюються мережеві інформаційні ресурси – віртуальні експозиції, електронні бібліотечні книжкові виставки (ЕБКВ), зокрема виставки нових надходжень до Австрійської бібліотеки та тематичні книжкові виставки, головними критеріями яких є загальнодоступність, багатофункціональність, можливість застосування діапазону технологічних рішень [1].

Специфіка електронних бібліотечних книжкових виставок (як книжкових виставок нових надходжень, так і тематичних книжкових виставок) полягає в тому, що їх формування здійснюється мовою оригіналу. Електронні бібліотечні книжкові виставки сприяють популяризації фонду Австрійської бібліотеки, ефективному забезпеченню інформаційних потреб віддаленого користувача, надають можливість звертатися за темою до інших мережених ресурсів, зацікавлюють користувачів відповідною тематикою, забезпечують додатковою інформацією щодо певного документа, активізують відвідування бібліотеки читачами. Створенню ЕБКВ сприяє застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечує широке використання додаткових видів інформації: бібліографічну, інформаційну, мультимедійну. ЕБКВ включає зовнішній вигляд документа, бібліографічний опис, анотацію, а також надає можливість долучити до електронної експозиції уривки тексту, рецензії, відгуки, ілюстрації. ЕБКВ створюються на базі традиційних книжкових виставок. Література для електронних тематичних книжкових виставок добираються як з фонду Австрійської бібліотеки (близько 90%), так і з фондів НБУВ. Система організації ЕБКВ передбачає певну самостійність бібліотечних

працівників (локальних контент-менеджерів). Створення електронних бібліотечних книжкових виставок відбувається наступним чином:

- визначення розділів згідно з бібліотечно-бібліографічним покажчиком (для нових надходжень);
- добір матеріалів (для тематичних книжкових виставок);
- складання бібліографічних списків, анотацій, підписів до книг тощо;
- сканування обкладинки книг, ілюстративних матеріалів;
- створення макету віртуальної виставки;
- публікація електронної виставки на веб-порталі НБУВ з подальшим відвантаженням на веб-сторінку Австрійської бібліотеки.

Характерною ознакою електронних бібліотечних книжкових виставок є їх науково-інформаційна значущість. Переважна більшість австрійської літератури в Україні надходить лише до Австрійської бібліотеки і невідома широкому загалу читачів.

З розвитком та удосконаленням інформаційно-комунікаційного середовища та домінуванням у суспільстві таких комунікаційних каналів як соціальні мережі, що є найоперативнішим каналом поширення інформації, потенційні користувачі Австрійської бібліотеки переміщуються у віртуальний простір. Реалізація присутності Австрійської бібліотеки в соціальній мережі Facebook належить Австрійському культурному форумі в м. Києві. Створення власної сторінки у 2013 році у соціальній мережі Facebook під назвою «Österreich-Bibliothek Kiew» / «Австрійська бібліотека у Києві» та рекламування на ній як основних так і інноваційних форм обслуговування читачів сприяє залученню користувачів до використання нетрадиційних послуг бібліотеки. Систематичні анонси книжкових виставок, культурно-просвітницьких заходів, фотозвіти про вже проведені заходи, презентація нових надходжень до бібліотеки спонукають потенційних користувачів до діалогу, результатом якого може бути вдосконалення тієї чи іншої послуги, чи просто виявлення інформаційних потреб користувачів.

У підсумку, можна констатувати, що представництво Австрійської бібліотеки в соціальних медіа є дієвим інструментом комунікації, важливим мережевим каналом для розповсюдження інформації, засобом ефективної взаємодії з потенційними споживачами ресурсів та послуг.

Розділ «Історія Австрії» є особливо важливим у фонді Австрійської бібліотеки з огляду на науково-інформаційні потреби читацького кола бібліотеки: студенти і аспіранти вищих навчальних закладів, працівники науково-дослідних установ, іноземних представництв та ті, хто виявляє інтерес до Австрії. За словами Посла Австрії в Україні (2005-2015 рр.) Вольфа Дітріха Хайма : «Загострювати свій погляд на історії – для всіх дисциплін – корисно для кращого розуміння сучасності». Важливість розділу є ще через те, що стосунки України і Австрії давні й тривкі. Ще з X століття Київська Русь торгувала з містами над Дунаєм, пізніше, у XVI-XVII ст. українські козаки служили в австрійському цісарському війську. З історичних фактів відомо, що полк Семена Палія брав участь в обороні Відня 1683 року, легендарний Юрій Кульчицький, купець із Самбора, був перекладачем турецької мови під час Східної кампанії у Відні та облоги міста 1683 року і допоміг його врятувати.

Історично склалося, що деякі українські території увійшли до складу Австро-Угорщини: у 1772 р. – Галичина, а 1774 – Буковина. Відень став школою для українських політиків, службовців, науковців, митців. Зі столицею Австрії – Віднем – пов'язана доля знаного українського поета Івана Франка (у 1892 році почав навчання у Інституті славістики Віденського університету, де здобував докторат зі слов'янської філології). Віденський університет став справжнім прихистком українських талантів. Тут студіював видатний український фізик Іван Пулюй. У Віденській школі мистецтв і промислу здобувала освіту професор книжкової графіки Львівського політехнічного інституту Олена Кульчицька, портретист і церковний маляр-академіст Теофіл Копистянський. Чимало українських музикантів здобували музичну освіту в австрійських мистецьких закладах. У Віденській

консерваторії навчався композитор, письменник та громадський діяч Сидір Воробкевич, здобув музичну освіту визначний український композитор, музикознавець і педагог Станіслав Людкевич. У Відні навчалися композитори і музиканти В.Барвінський, Н. Нижанківський та ін. Україна була живильною силою для розвитку музичної культури Австрії. Франц Ксавер Моцарт – композитор, педагог, син В.А. Моцарта, заснував Музичне товариство св. Цецілії у Львові. У Львівській опері співали австрійські співаки, у Львівській консерваторії викладали австрійці.

Так, з 2011 р. Австрійською бібліотекою формується локальна бібліографічна база даних «Історія Австрії» (<http://www.nbuv.gov.ua/node/243>), програмним забезпеченням якої є версія ІРБІС 64, яка підтримує міжнародний формат обміну даними UNIMARC та багатомовність, що уможливорює введення записів різними мовами на основі UNICODE. Введення в обіг цієї бази даних забезпечує оперативний доступ до інформаційних ресурсів бібліотеки користувачів, уможливорює отримання вибіркової інформації на цільові запити за традиційним набором ознак, а також забезпечує обмін інформацією між Австрійськими бібліотеками в Україні та за її межами. Формування та використання цієї бази даних забезпечує одноразове опрацювання документа з багаторазовим його використанням; багатоаспектний пошук; розширення можливостей тематичного пошуку літератури для користувачів; швидкість і зручність пошуку та передачі інформації; економічність; можливість повніше і оперативніше задовольняти інформаційні запити користувачів; методичну єдність у роботі з розділом «Історія Австрії»; надійність накопичення, збереження і використання документів; якість та повноту бібліографічного опису документів; можливість формування бібліографічного покажчика за розділом «Історія Австрії». Станом на 01.01.2016 база даних складає 1068 записів.

Специфіка Австрійської бібліотеки (спеціалізованої через мовну спрямованість) накладає свою специфіку і на базу даних: формується мовою оригіналу документів.

В основу формування бази даних «Історія Австрії» покладено бібліотечно-бібліографічну класифікацію (ББК), в якій лексичною одиницею лінгвістичного забезпечення інформаційного пошуку є рубрика. Згідно з ББК розділ «Історія Австрії» належить до рубрики «Т. Історія. Історичні науки», структурними одиницями якої є Т0 — теоретичні основи і методологія історичної науки; Т1 - історія історичної науки; Т3 - історія; Т4 - археологія; Т5 - етнографія. В структурній одиниці Т3 виділено 3 основні поділи: Т3(0) - Всесвітня історія; Т3(2) - історія СРСР; Т3(4/8) - історія окремих країн. Таким чином, об'єктами формування бази даних «Історія Австрії» є книги, брошури, путівники, аудіовізуальні, електронні ресурси фонду Австрійської бібліотеки з індексом Т3 (4Авс).

Основною одиницею записів у файлі документів є MFN, тобто внутрішній поточний номер документа в базі даних.

Повторному виданню на всіх видах носіїв (доповненому чи переробленому), присвоюється новий MFN. Багатотомному виданню, комплекту аудіо-відеодокументів та електронних документів, об'єднаних загальною назвою, відповідає один MFN (за виключенням томів, дисків, касет, компакт-дисків, які мають індивідуальну назву). Додатки до друкованих документів (мапи, таблиці, пояснювальні записки, покажчики до географічних назв, електронні документи) не вводяться до бази даних під окремим MFN, якщо вони не мають самостійного значення. Самостійні видання, штучно об'єднані в одній оправі (конволют) вносяться до бази даних під одним MFN.

Залежно від структури документа в базі даних існують однорівневі та багаторівневі за бібліографічним описом записи.

Значение	Пояснения
PAZK	Описание книги "Под индивид. или колл.автором"
PVK	Описание книги "Под временным колл.автором" (Т
SPEC	Описание Спецификации Тома
J	Описание журнала и ввод сведений о ПЕРВОМ по
NJ	Описание отдельного номера журнала
NJP	Описание отдельного номера газеты/журнала, вхо,
NJK	Описание подшивки (в формате отдельного номер
ASP	Аналитическое описание статьи (полное)
AUNTD	Аналитическое описание юридического документа

Ввод Отказ

Значение	Пояснения
PAZK	Описание книги "Под индивид. или колл.автором"
PVK	Описание книги "Под временным колл.автором" (Т
SPEC	Описание Спецификации Тома
J	Описание журнала и ввод сведений о ПЕРВОМ по
NJ	Описание отдельного номера журнала
NJP	Описание отдельного номера газеты/журнала, вхо,
NJK	Описание подшивки (в формате отдельного номер
ASP	Аналитическое описание статьи (полное)
AUNTD	Аналитическое описание юридического документа

Ввод Отказ

Технологія, за якою формується база даних дає змогу описувати різні види документів.

✓ Название элемента	№	Значение
337: Электронный ресурс - Примечания	1	
135: Электронный ресурс - Коды	1	
982: Патент, Отчет о НИР, НТД и ЮД - спец. свѣ	1	
916: ФХ (физич. характеристики): Кинофильм	1	
915: ФХ: Визуально-проекционный материал	1	
115: ФХ: Видеозапись	1	
123: ФХ: Картографический материал	1	
509: Заголовок картографической записи	1	
125: Звукозапись и нотные издания	1	
36: Нотный инципит	1	
126: ФХ: Звукозапись	1	
130: ФХ: Микроформа	1	

Спеціальна технологія автоматичної зв'язки на дублетність не потребує повторного введення бібліографічного опису, що вже існує у базі даних.

Спеціальна технологія копіювання даних не передбачає повторного введення даних при створенні бібліографічних описів багатотомних видань. Технологія включає засоби зі спрощення введення даних – вкладені робочі аркуші, меню-довідники, словники.

При необхідності корегування раніше введеного документа, достатньо визвати вже наявний MFN. Система автоматично встановлює робочий аркуш, за допомогою якого документ вводився. Залежно від структури та виду документа (книга, том) передбачається вибір необхідного робочого аркуша з певним переліком закладок (сторінок).

Складання запиту (пошук) у базі даних здійснюється за традиційним набором ознак: автор, назва, місце видання, назва видавничої організації або установи, видавництва, рік видання.

Австрійська бібліотека ... x

cgibin/irbis_ird/cgiris_64.exe

Пошук

Простий пошук Показачики

Історія Австрії. Бібліографія - результати пошуку

Австрійська бібліотека

Вид пошуку
 Ключові слова
 у знайденому
 Habsburg Пошук

Сортувати знайдені документи за:
 автором назвою роком видання
 Формат представлення знайдених документів:
 повний стислий
 Пошуковий запит: (s)JEHABSVUB6(s)
 Загальна кількість знайдених документів: 26
 Представлено документи з 1 до 20

... 21

1. Österr. Bibl. N. 1948/15/16
Görlich, Ernst Joseph.
 Grundzüge der Geschichte der **Habsburgermonarchie** und Österreichs / Ernst Joseph Görlich. - 3., unveränd. Aufl. - Darmstadt : Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1988. - 358 S. - (Grundzüge ; Bd. 15/16).
2. Österr. bibl./N06496
Vocelka, Karl.
 Die Familien **Habsburg** und **Habsburg-Lothringen** : Politik - Kultur - Mentalität / Karl Vocelka. - Wien[etc.] : Böhlau, 2010. - 243 S. - Bibliogr.: с. 205-218.
 Тематичний рубрикатор:
[Генеалогія](#)
 Дод. точки доступу:

Австрійська біблі... Інструкція з завантаження Інструкція акт.03... Документ1 - Миср... Документ2 - Миср... EN 11

Австрійська бібліотека ... x

cgibin/irbis_ird/cgiris_64.exe

Пошук

Простий пошук Показачики

Історія Австрії. Бібліографія - результати пошуку

Австрійська бібліотека

Вид пошуку
 Ключові слова
 у знайденому
 Habsburg Пошук

Сортувати знайдені документи за:
 автором назвою роком видання
 Формат представлення знайдених документів:
 повний стислий
 Пошуковий запит: (s)JEHABSVUB6(s)
 Загальна кількість знайдених документів: 26
 Представлено документи з 1 до 20

... 21

1. Österr. Bibl. N. 1948/15/16
Görlich, Ernst Joseph.
 Grundzüge der Geschichte der **Habsburgermonarchie** und Österreichs / Ernst Joseph Görlich. - 3., unveränd. Aufl. - Darmstadt : Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1988. - 358 S. - (Grundzüge ; Bd. 15/16).
2. Österr. bibl./N06496
Vocelka, Karl.
 Die Familien **Habsburg** und **Habsburg-Lothringen** : Politik - Kultur - Mentalität / Karl Vocelka. - Wien[etc.] : Böhlau, 2010. - 243 S. - Bibliogr.: с. 205-218.
 Тематичний рубрикатор:
[Генеалогія](#)
 Дод. точки доступу:

Австрійська біблі... Інструкція з завантаження Інструкція акт.03... Документ1 - Миср... Документ2 - Миср... EN 11

Австрійська бібліотека

g:\bin\rbis_ird\cgirbis_64.exe

Пошук

Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського

Оберть мову

Простий пошук Показати

Історія Австрії. Бібліографія - результати пошуку

Вид пошуку
Автор
Agstner

Пошук

Сортувати знайдені документи за:
автором назвою роком видання
Формат представлення знайдених документів:
повний стислий
Пошуковий запит: (<=>AGSTNER<=>)
Загальна кількість знайдених документів: 5
Представлено документи з 1 до 5

1. Österr.bibl./N94154/3
Agstner, Rudolf.
Österreich im Kaukasus 1849-1918 / R. Agstner. - Wien : Diplomatische Akademie, 1999. - 104 S.: Ill. - (Occasional paper ; 3)
Tekst nim., angl., gr. movamy.
2. Österr. Bibl.N96585
Agstner, Rudolf.
Von Kaisern, Konsuln und Kaufleuten: Österreich und die Ukraine, 1785-2010 / Rudolf Agstner ; пер. з нім. Костянтин Поліщук = Про царів, консулів і купців: Австрія і Україна, 1785-2010 / Рудольф Агстнер. - Berlin[etc.] : Lit, 2011. - 409 S. : Ill. - (Forschungen zur Geschichte des Österreichischen Auswärtigen Dienstes ; Bd. 3). - Назва на корінці : Österreich und die Ukraine, 1785-2010= Австрія і Україна,

Австрійська бібліотека

g:\bin\rbis_ird\cgirbis_64.exe

Пошук

Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського

Оберть мову

Простий пошук Показати

Історія Австрії. Бібліографія - результати пошуку

Вид пошуку
Автор
Agstner

Пошук

Сортувати знайдені документи за:
автором назвою роком видання
Формат представлення знайдених документів:
повний стислий
Пошуковий запит: (<=>AGSTNER<=>)
Загальна кількість знайдених документів: 5
Представлено документи з 1 до 5

1. Österr.bibl./N94154/3
Agstner, Rudolf.
Österreich im Kaukasus 1849-1918 / R. Agstner. - Wien : Diplomatische Akademie, 1999. - 104 S.: Ill. - (Occasional paper ; 3)
Tekst nim., angl., gr. movamy.
2. Österr. Bibl.N96585
Agstner, Rudolf.
Von Kaisern, Konsuln und Kaufleuten: Österreich und die Ukraine, 1785-2010 / Rudolf Agstner ; пер. з нім. Костянтин Поліщук = Про царів, консулів і купців: Австрія і Україна, 1785-2010 / Рудольф Агстнер. - Berlin[etc.] : Lit, 2011. - 409 S. : Ill. - (Forschungen zur Geschichte des Österreichischen Auswärtigen Dienstes ; Bd. 3). - Назва на корінці : Österreich und die Ukraine, 1785-2010= Австрія і Україна,

Крім того, передбачається пошук за умовною періодизацією історії Австрії (згідно з ББК).

3.3. Особливості створення та функціонування Бібліотеки Ісламської Республіки Іран в НБУВ

Прикладом плідного науково-просвітницького співробітництва між Україною і Ісламською Республікою Іран є Бібліотека Ісламської Республіки Іран (Іранська бібліотека), яка офіційно функціонує в НБУВ з 2003 р. Її було створено за ініціативою голови товариства «Україна–Іран» Генерального директора Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, академіка О. С. Онищенко та за сприяння Посольства Ісламської Республіки Іран в Україні. Інституція функціонує в рамках відділу міжнародної інформації та зарубіжних зв'язків НБУВ, є його складовою частиною.

Загалом між НБУВ та іранськими науковими установами уже давно було встановлено активний міжнародний книгообмін, який налагоджено між НБУВ та науковими установами Ісламської Республіки Іран з 1961 р. Книгообмін здійснюється, згідно із взаємними домовленостями, серійними виданнями та періодикою. На сьогодні НБУВ має книгообмінні зв'язки з такими установами: Міністерство сільського господарства, науково-дослідний інститут рослин (Тегеран); Національний центр технічної інформації (Тегеран). Від наших партнерів шляхом книгообміну НБУВ отримує 5 назв журналів, а саме: «Applied Entomology and Phytopatology»; «Insects of Iran»; «Iranian Journal of Plant Pathology»; «Rostaniha (Botanical Journal of Iran)»; «Journal of Sciences Islamic Republic of Iran».

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського надсилає до Ірану низку журналів: «Політика і час»; «Український ботанічний журнал»; «Физиология и биохимия культурных растений»; «Functional Materials»; «Вестник зоологи»; «Вісник НАНУ».

Метою створення цієї наукової колекції була необхідність забезпечення українських іраністів, істориків, філософів, мистецтвознавців, студентів літературою з іранської проблематики, творами перських класиків та сучасних авторів мовою оригіналу. Користувачами Бібліотеки ІРІ є,

насамперед, студенти, які вивчають перську мову у вищих навчальних закладах України, викладачі, аспіранти, науковці.

Сьогодні Бібліотека ІРІ тісно співпрацює з усіма підрозділами НБУВ, відділами культури українських організацій за кордоном, МЗС, дипломатичними установами та культурними представництвами інших країн. Основний акцент у міжнародній співпраці робиться на фахову інформаційно-бібліотечну діяльність. З січня 2010 р. для якісного обліку фонду та забезпечення інформаційних запитів користувачів Бібліотеки Ісламської Республіки Іран розпочалося впровадження програми ІРБІС, яка дає змогу забезпечувати відкритий доступ до електронного каталогу іранського фонду як у локальній, так і в глобальній Інтернет-мережі. Система автоматизації бібліотек ІРБІС розглядається фахівцями як програмно-технологічна платформа для започаткування в Україні корпоративної каталогізації поточних надходжень до сукупного бібліотечного фонду й формування його зведеного каталогу.

Основними функціями Бібліотеки ІРІ є кумулятивна, що передбачає збирання, зберігання, класифікацію, організацію збереження документних ресурсів, їх трансляцію; інформаційна, культурно-просвітницька та ін. Книгозбірня покликана забезпечувати необхідною інформацією науково-дослідні установи України, сприяти популяризації історії, культури, науки Ірану, а також всебічно презентувати фонди Іранської бібліотеки. Окрім своєї безпосередньої функції книгозбірня виконує роль іранського культурного центру в Україні, на базі якого проводяться науково-культурні заходи, зокрема семінари, виставки, різноманітні читання та круглі столи із залученням провідних науковців Ісламської Республіки Іран, олімпіади серед знавців мови фарсі, відзначаються знаменні події в житті іранського народу. Щорічно на свято Новрузу (Новий Рік) бібліотека збирає до 400 громадян Ірану, що проживають, навчаються, працюють в Україні.

Сьогодні Бібліотека Ісламської Республіки Іран є одним із структурних підрозділів Відділу міжнародної інформації та зарубіжних зв'язків,

спеціалізованою за інформаційним складом через мовну особливість та наукову спрямованість матеріалів, що входять до її складу. На базі Бібліотеки здійснюються дослідження в галузі історії книги, книговидання, історії бібліотечної справи Ісламської Республіки Іран, результатами яких є відповідні наукові статті, дисертації, монографії, посібники. Інші напрями діяльності:

- збирання, наукова обробка та зберігання інформаційних матеріалів з питань іраністики;
- бібліотечно-бібліографічне обслуговування читачів інформаційними матеріалами бібліотеки;
- науково-дослідна робота в галузі популяризації історії, культури, науки Ірану, популяризація фонду Іранської бібліотеки;
- організація та проведення, разом з Посольством Ісламської Республіки Іран в Україні (м.Київ), вечорів іранської культури, тематичних заходів із залученням провідних фахівців-дослідників Ірану;
- систематичне проведення виставок нових надходжень;
- організація тематичних книжкових виставок з метою популяризації фонду.

Книжковий фонд Бібліотеки ІРІ становить близько 2 000 одиниць зберігання. Це видання перською, англійською та слов'янськими мовами, які були передані в дар НБУВ МЗС Ісламської Республіки Іран.

Бібліотека пропонує читачам великий вибір довідкової літератури, словників, енциклопедій, а також ілюстрованих видань, які дають можливість ознайомитися з культурою, історією, філософією Ірану без мовних перешкод. Варто наголосити, що в Іранській бібліотеці сформовано наукову колекцію універсального змісту мовою фарсі. Вона покликана забезпечувати першоджерелами, творами класиків та сучасних авторів учених-іраністів, сходознавців, істориків, філософів, мистецтвознавців, студентів, які вивчають перську мову. Книгозбірня володіє і багатою лексикографічною колекцією, яка, без сумніву, викликає науковий інтерес та

виконує цілу низку прикладних функцій. За своїм лексичним обсягом словники відповідають потребам широкої аудиторії, зацікавленої у вивченні перської мови, задовольняють вимоги навчальних закладів практично усіх рівнів і професійної орієнтації [17].

Отже, Бібліотека Ісламської Республіки Іран НБУВ робить вагомий внесок у розвиток культурно-інформаційної сфери українського суспільства, ефективно використовуючи свій відносно невеликий фонд, мобілізуючи усі наявні можливості, налаштовуючи свою діяльність таким чином, щоб максимально відповідати сучасним запитам користувачів. У цьому контексті наукова, культурно-просвітницька діяльність такого осередку, як Бібліотека ІРІ в НБУВ набуває загальнодержавного значення.

3. 4. Формування інформаційних ресурсів Китайської бібліотеки

У 2014 р. у НБУВ розпочав свою діяльність новий структурний підрозділ відділу ВМІЗЗ – «Китайська бібліотека», відкриттю якої передувала низка зустрічей, перемовин, візитів, підписання угоди про співробітництво між НБУВ і Китайською академією суспільних наук.

Зі сторони Бібліотеки Китайської академії суспільних наук до фондів НБУВ у 2014 році було передано 1505 одиниць книжкових та періодичних видань, що склали колекцію «Китайської бібліотеки». Переважна частина видань китайськомовна (зі спрощеною та дореформеною ієрогліфікою), окремі примірники двомовні (англійською та китайською) або англомовні.

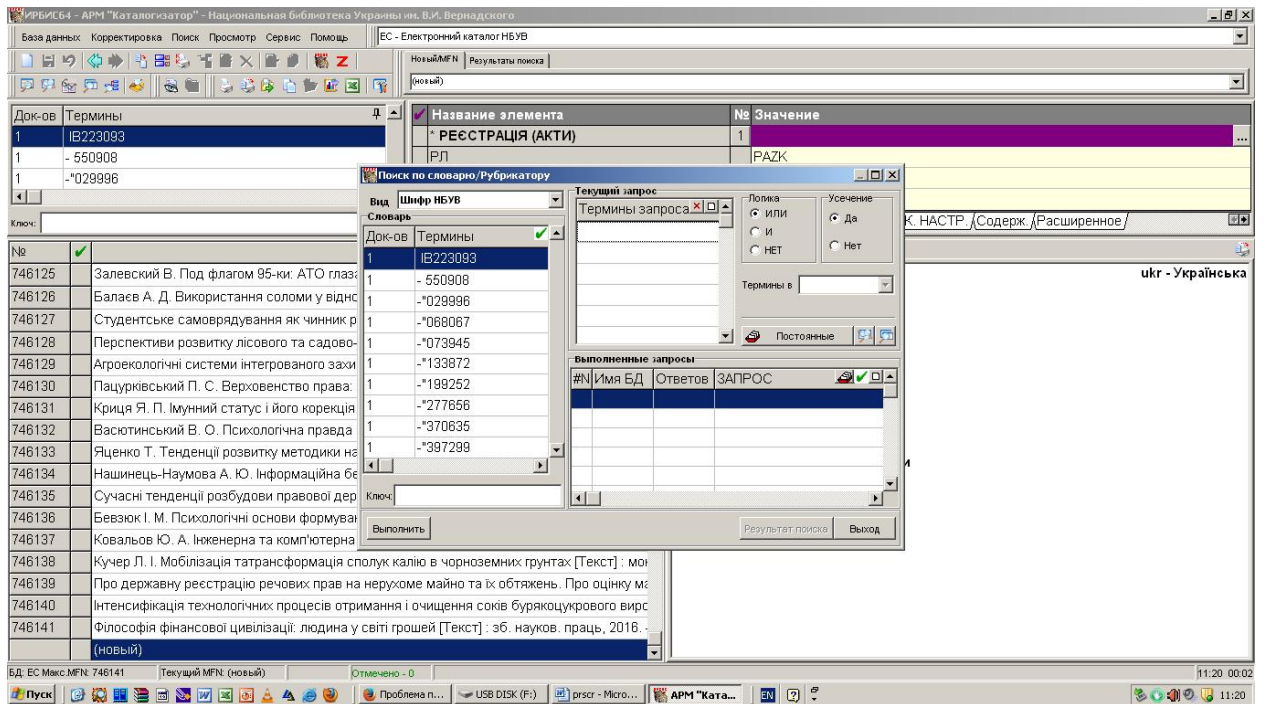
Фонд «Китайської бібліотеки» складається з книжкових та періодичних видань з різних галузей знання, зокрема з економіки, політології, філософії, суспільних та природничих наук, історії Китайської Народної Республіки, китайської літератури. Серед видань є підручники, енциклопедичні видання, наукові монографії, довідкова література, збірники статей тощо. Спільно з Відділом комплектування, Відділом каталогізації та Відділом систематизації ведеться робота з прийому, обліку та технічної обробки надходжень - дарів від Китайської академії суспільних наук, дарів від Посольства КНР в Україні

та дарів від окремих осіб. Співробітниками Китайської бібліотеки, як знавцями китайської мови, проводяться консультації працівників Відділу систематизації щодо перекладу, уточнення та встановлення тематичної приналежності окремих видань та примірників. Також співробітники «Китайської бібліотеки» надають консультації щодо перекладу та бібліографічного опису китайськомовних видань, що надходять до НБУВ за міжнародним книгообміном. Всі бібліографічні записи створюються у програмі ІРБІС, що дозволяє проводити комплексний пошук не тільки у локальній мережі НБУВ, а й у всесвітній мережі Інтернет, що забезпечує повністю відкритий доступ до електронного каталогу «Китайської бібліотеки». В роботі активно використовуються довідкові китайські бібліографічні онлайн-ресурси.

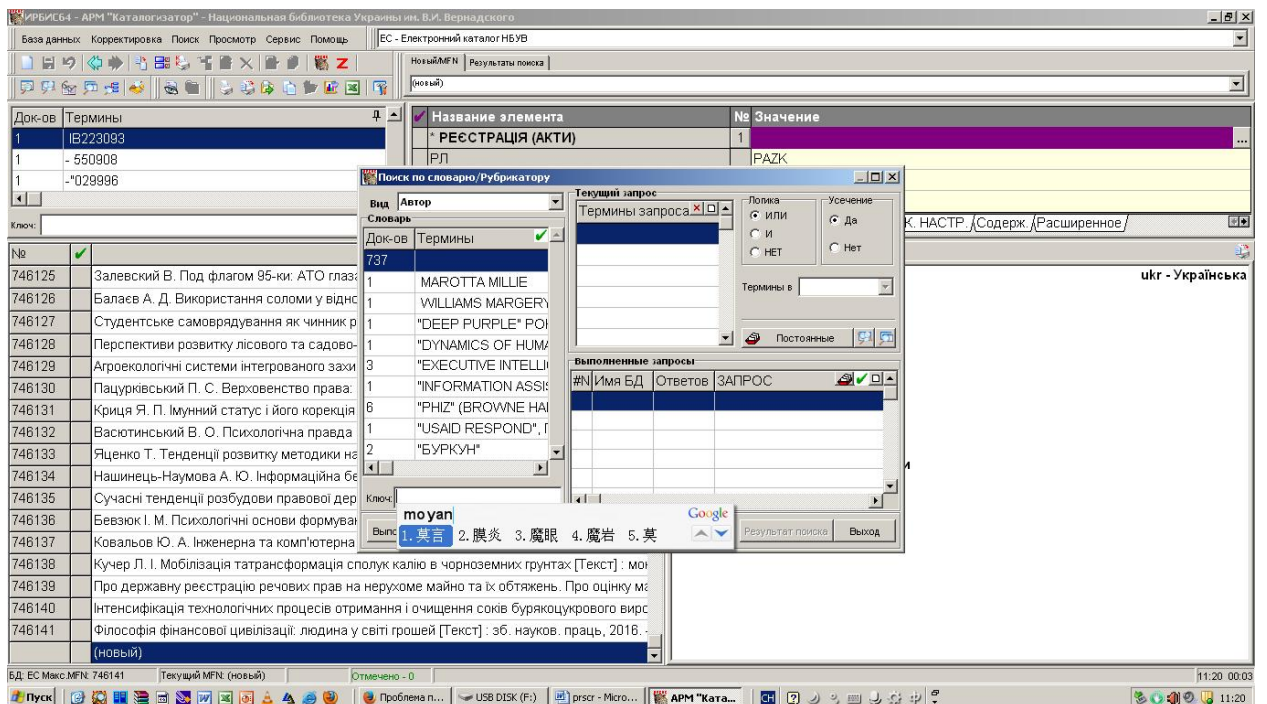
Для зручності користування фондами «Китайської бібліотеки» була проведена робота з часткового перекладу та адаптації українського списку рубрик предметного каталогу китайською мовою. Для цього було проаналізовано термінологію та структуру таблиці систематичної класифікації CLC (Chinese Library Classification), що використовується бібліотеками Китайської Народної Республіки.

Упродовж 2014 р. проводився збір та наукова обробка інформаційних матеріалів китаєзнавчого напрямку, що зберігаються у фондах НБУВ. Проводилося опрацювання тематичного та алфавітного каталогів НБУВ з метою складання опису та систематизації відомостей про наявні китаєзнавчі матеріали бібліотеки українською, російською, англійською та іншими мовами.

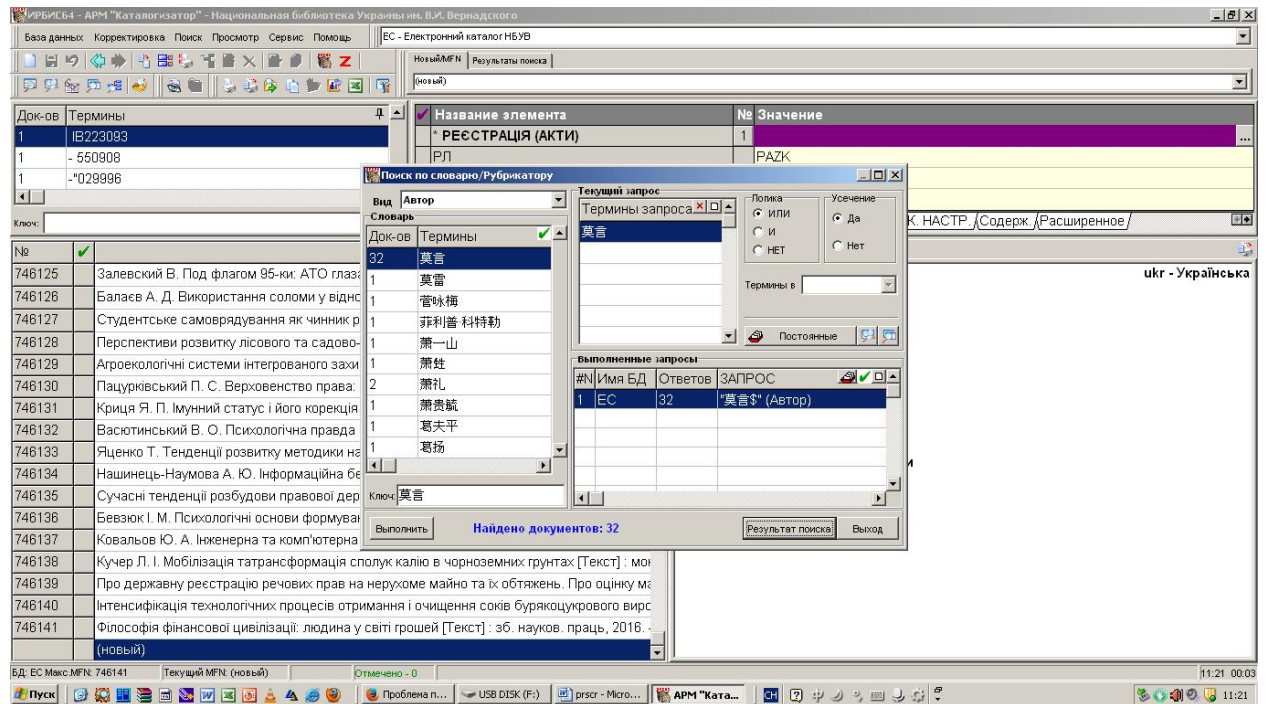
Фонд Китайської бібліотеки постійно поповнюється, усі нові надходження проходять увесь технологічний цикл обробки літератури. Кінцевим результатом є доступність доля пошуку у електронному каталогові НБУВ (див. нижче).

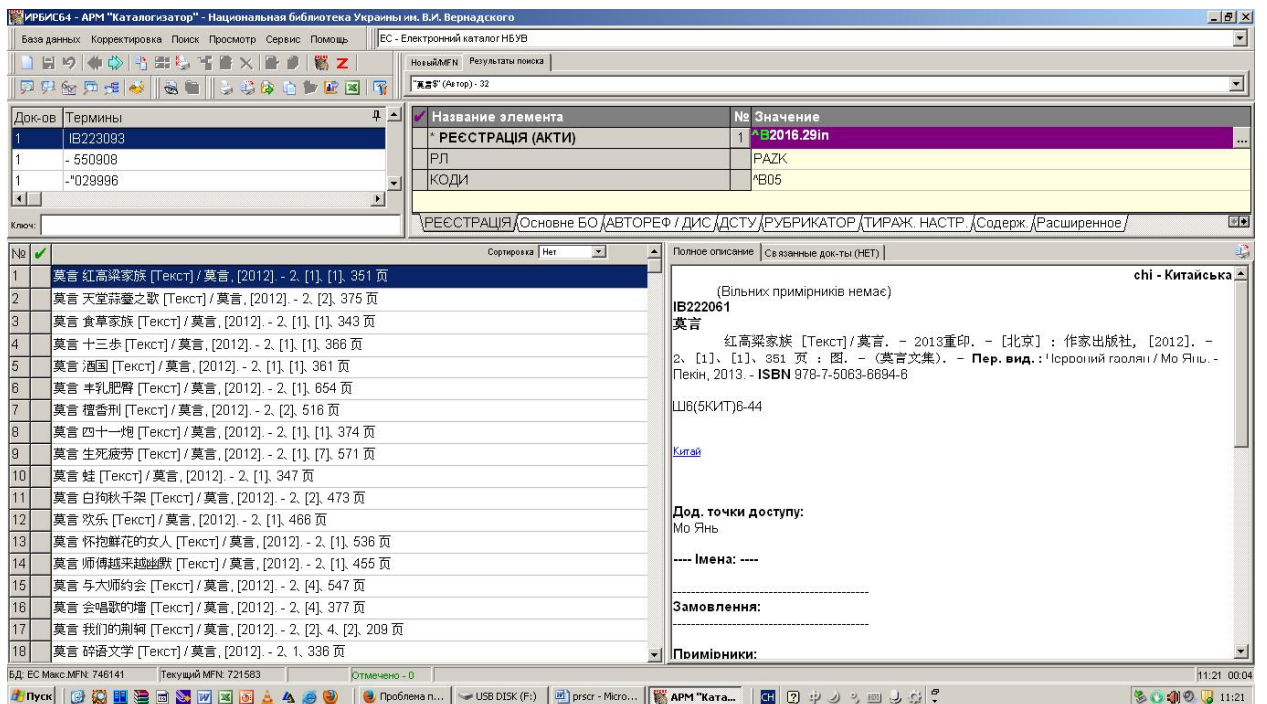
Загальне вікно пошуку в програмі Ірбіс. Наприклад, нам необхідно виконати пошук літератури за прізвищем автора Мо Яня.

В полі пошуку обираємо вид пошуку «за автором» та вводимо ключ пошуку莫言 (Мо Янь китайською мовою).

Отримуємо результат з загальною кількістю документів, які відповідають заданому параметру пошуку

Виконавши запит, отримуємо список усіх творів авторства Мо Яня, з їх описом українською мовою, шифром НБУВ та рубрикатором.

3.5. Документно-інформаційний фонд Залу публікацій ООН

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського є єдиним в Україні депозитарієм ООН, одержавши цей статус у травні 1960 року. Крім того, НБУВ є депозитарієм таких установ, як ЮНЕСКО (з 1956), Міжнародної організації праці (з 1958), МАГАТЕ (з 1959), Всесвітньої організації торгівлі (з 1967), Всесвітньої організації охорони здоров'я (з 1970), Міжнародного суду (з 1970), Міжнародної організації цивільної авіації (з 1971). Це надає змогу отримувати їх видання безкоштовно.

Для НБУВ, а також і для інших бібліотек-депозитарії ООН умови депонування такі:

- всі призначені депозитарні бібліотеки повинні стежити, щоб отримані ними матеріали ООН перебували під наглядом кваліфікованих працівників бібліотеки, зберігалися в хорошому стані і були доступні для відвідувачів безкоштовно і в зручний час;

- депозитарні бібліотеки повинні надавати депоновані матеріали через міжбібліотечний абонемент або в вигляді фотокопій користувачам, яким складно відвідати відповідну бібліотеку;

- депозитарні бібліотеки, за запитом Бібліотеки ім. Дага Хаммаршельда повинні надавати їй допомогу з бібліографією та аналогічні послуги в межах їх можливостей, а також забезпечувати її виданнями, які вони зазвичай розповсюджують безкоштовно або за обміном;

- ООН може стежити за дотриманням умов депонування за допомогою запитальників або відвідувань. Видавнича колегія резервує за собою право при наявності доказів незадовільного дотримання умов депонування позбавляти статусу депозитарію або передавати його іншій бібліотеці в цьому ж районі.

Зал публікацій фонду ООН став науково-прикладним структурним підрозділом Відділу міжнародної інформації та зарубіжних зв'язків у 2013 р. Його діяльність базується на раціональних, науково-методичних рішеннях організаційно-технологічних проблем формування депозитарного фонду документів і публікацій ООН та її спеціалізованих установ, наукового їх опрацювання, використання та зберігання. Розробляє систему формування та використання цих інформаційних ресурсів, як традиційних так і електронних, в контексті інноваційних технологічних змін.

Статус депозитарію дозволив сформувати значний бібліотечно-інформаційний ресурс, що охоплює видання ООН та її спеціалізованих установ, починаючи з 1945 року.

Комплектування депозитарію публікацій ООН із 2013 р. здійснюється Відділом комплексного формування бібліотечних фондів Центру формування бібліотечно-інформаційних ресурсів НБУВ. Документи ООН опрацьовуються згідно з технологічною інструкцією «Централізоване бібліотечне опрацювання документів у Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського». Загальний обсяг на початок 2016 р. складав понад 750 тис. одиниць зберігання. Щорічно фонд поповнюється приблизно на 12 тис. одиниць. Останнім часом значна кількість публікацій надходить від Представництв ООН, Управління Верховного Комісара з прав біженців, Світового банку, Міжнародного валютного Фонду та Міжнародної організації праці. Частина з них видана українською мовою. Це дає змогу поповнити фонд видань що висвітлюють процеси розбудови Української держави, створення в ній демократичного суспільства та ринкової економіки.

Універсальний за змістом фонд надає користувачам можливість отримати унікальну інформацію з усіх напрямків діяльності Організації Об'єднаних Націй. Всі матеріали можна одержати в спеціалізованому читальному залі, де до послуг користувачів створено систему каталогів та картотек, в т.ч. електронний каталог публікацій ООН, що наповнюється з початку 1999 р. Він дає змогу швидкого і оперативного пошуку інформації.

Висококваліфіковані фахівці допомагають читачам у пошуку необхідної літератури, надають довідки про наявність видань з конкретної тематики.

В Залі публікацій ООН регулярно експонуються виставки нових надходжень та тематичні. Постійно експонується виставка присвячена Україні, її участі в роботі в Організації Об'єднаних Націй. Створена картотека видань про Україну, що постійно поповнюється.

Фонд залу публікацій Організації Об'єднаних Націй включає такі документи: офіційні публікації головних органів ООН (Генеральної Асамблеї, Ради Безпеки, Економічної і Соціальної Ради, Міжнародного Суду, Секретаріату); офіційні документи з історії створення ООН та загальні матеріали про її діяльність; міжнародні договори, угоди та законодавчі акти, укладені під егідою ООН; публікації з питань:

- соціального та економічного розвитку, демографії;
- прав людини, соціального захисту і праці;
- міжнародної торгівлі та фінансів;
- природних ресурсів і проблем екології;
- запобігання злочинності, боротьби з організованою злочинністю та міжнародним тероризмом, зловживанням наркотичними засобами;
- охорони здоров'я;
- освіти, науки та культури;
- промисловості та її окремих галузей;
- сільського господарства та продовольства;
- транспорту та зв'язку;
- атомної енергетики та ядерної безпеки.

Частина фонду розміщена у відкритому доступі. Це періодичні видання ООН, ЮНЕСКО, ВООЗ, МАГАТЕ, ФАО, МОП, Світового банку, Міжнародного Валютного фонду, ІКАО. Крім того, на полицях відкритого доступу розміщена значна кількість статистичних видань, у яких користувач може знайти необхідні показники з різних галузей.

Основними завданнями залу публікацій фонду ООН є:

- наукова організація формування, опрацювання та обліку депозитарного фонду документів і публікацій ООН і її спеціалізованих установ (як на традиційних, так і на електронних носіях інформації). З цією метою – здійснення координації і тісної плідної співпраці в єдиному інформаційному просторі з Бібліотекою ООН імені Дага Хаммаршельда в Нью-Йорку, Бібліотекою відділення ООН в Женеві та іншими інформаційно-бібліографічними службами бібліотек-депозитаріїв ООН;
- забезпечення надійного і постійного зберігання колекції документів і публікацій ООН і установ системи ООН та їх ефективного використання. Здійснення оперативного інформаційно-бібліографічного обслуговування користувачів НБУВ, використовуючи різні довідкові інструментарії та сучасні технологічні засоби з наданням доступу до бібліотечно-інформаційних ресурсів ООН та їх баз даних;
- виконання науково-дослідної, науково-методичної та науково-організаційної роботи відповідно до загально бібліотечних наукових тем та профілю діяльності сектору;
- впровадження інноваційних методів і передового досвіду роботи провідних світових бібліотек у діяльності сектору.

Функціями сектору з питань організації формування, опрацювання та обліку депозитарного фонду ООН і її спеціалізованих установ:

- розробка та коригування раціональної структури депозитарного фонду ООН і установ системи ООН;
- поточне комплектування колекції документами та публікаціями ООН і її спеціалізованих установ, опрацювання та раціональне розміщення у фонді для депозитарного зберігання;
- ведення індивідуального та сумарного обліку нових надходжень (книг, періодичних видань, мімеографованих документів та матеріалів на інших носіях інформації);
- організація довідково-пошукового апарату;

- аналіз складу депозитарного фонду ООН та її спеціалізованих установ і докомплектування його шляхом відбору з таких джерел:

- Архіву МЗС України;
- Представництва ООН в Україні;
- Представництв спеціалізованих установ ООН в Україні.

- Каталогізація документів ООН та установ системи ООН, що надходять до сектору; організація системи каталогів і картотек, що включає:

- електронний каталог публікацій ООН та її спеціалізованих установ, який є частиною загального електронного каталогу НБУВ;
- службовий топографічний каталог;
- читацький алфавітний та систематичний каталоги;
- реєстраційні картотеки;
- реєстраційну картотеку періодичних видань;
- тематичні картотеки, тощо.

- Повне опрацювання документів та передача карток для включення до генерального службового каталогу та читацьких: алфавітного та систематичного каталогів НБУВ.

З питань забезпечення організації постійного зберігання та фізичного збереження депозитарного фонду:

- визначення оптимального складу колекції документів і публікацій ООН та їх раціональне розміщення у відповідності до «Інструкцій для депозитарних бібліотек, що отримують матеріали ООН»;

- перевірка правильності розстановки документів на місцях зберігання, вилучення та передача до основного книгосховища застарілих видань, які не є документами ООН;

- здійснення постійного моніторингу фізичного стану документів, відбір видань в оправу, для реставрації та копіювання, а також для термінового ремонту;

- забезпечення постійного контролю санітарно-гігієнічного стану та оптимального мікроклімату в читальному залі та книгосховищі з метою належного зберігання документів;

- дотримання протипожежного режиму зберігання та здійснення профілактичних заходів.

З питань виконання бібліотечного та інформаційно-бібліографічного обслуговування користувачів НБУВ:

- забезпечення оперативного та якісного задоволення запитів користувачів на документи ООН та її спеціалізованих установ;

- здійснення постійного моніторингу динаміки запитів користувачів на бібліотечні матеріали та публікації ООН, їх вивчення та аналіз; статистичний облік відвідування та книговидачі;

- ведення довідково-бібліографічної роботи шляхом виконання усних та письмових довідок для читачів та організацій, а також надання консультацій читачам при користуванні каталогами;

- забезпечення якісного інформаційно-бібліографічного обслуговування користувачів з наданням їм оперативного доступу до інформаційних ресурсів ООН і установ системи ООН, використовуючи сучасні технологічні засоби;

- висвітлення та поширення досвіду інформаційно-бібліографічного та бібліотечного обслуговування у доповідях, повідомленнях на конференціях, симпозіумах, семінарах, у ЗМІ;

- здійснення заходів, що сприяють підвищенню інформаційного та інтелектуального рівня користувачів, а також професійного рівня співробітників: організація виставок нових надходжень, тематичних виставок, присвячених діяльності ООН та її спеціалізованих установ;

- організація співпраці, координації дій та кооперації роботи з науковими та науково-прикладними підрозділами НБУВ у галузі інформаційно-бібліографічного обслуговування;

- розробка нормативно-інструктивних матеріалів, що регламентують бібліотечно - бібліографічні процеси сектору;

- підготування перспективних та річних планів роботи сектору та звітів.

З питань проведення науково-дослідної та науково-методичної роботи:

- використовує науковий підхід у прогнозуванні оптимального і раціонального складу депозитарного фонду;

- бере активну участь у наукових дослідженнях в рамках загально бібліотечних наукових тем і відповідно до планів науково-дослідної роботи НБУВ та опубліковує результати цих досліджень у фахових виданнях;

- впроваджує в практику роботи сучасний зарубіжних досвід та інноваційні підходи в науково-інформаційній діяльності та постійно вдосконалює фаховий рівень науково-методичної роботи співробітників сектору шляхом використання різних форм і методів навчання (на курсах, семінарах тощо).

Всі матеріали можна одержати в спеціалізованому читальному залі, де до послуг користувачів створено систему каталогів та картотек, в т.ч. електронний каталог публікацій ООН, що наповнюється з початку 1999 року і містить близько 12 тис. записів. Він дає змогу швидкого і оперативного пошуку інформації. Висококваліфіковані фахівці допомагають читачам у пошуку необхідної літератури, надають довідки про наявність видань з конкретної тематики.

В Залі публікацій ООН регулярно експонуються виставки нових надходжень та тематичні. Постійно експонується виставка присвячена Україні, її участі в роботі в Організації Об'єднаних Націй. Створена картотека видань про Україну, що постійно поповнюється.

Фонд залу публікацій Організації Об'єднаних Націй включає такі документи:

- офіційні публікації головних органів ООН (Генеральної Асамблеї, Ради Безпеки, Економічної і Соціальної Ради, Міжнародного Суду, Секретаріату);
- офіційні документи з історії створення ООН та загальні матеріали про її діяльність;
- міжнародні договори, угоди та законодавчі акти, укладені під егідою ООН;
- публікації з питань:
 - соціального та економічного розвитку, демографії;
 - прав людини, соціального захисту і праці;
 - міжнародної торгівлі та фінансів;
 - природних ресурсів і проблем екології;
 - запобігання злочинності, боротьби з організованою злочинністю та міжнародним тероризмом, зловживанням наркотичними засобами;
 - охорони здоров'я;
 - освіти, науки та культури;
 - промисловості та її окремих галузей;
 - сільського господарства та продовольства;
 - транспорту та зв'язку;
 - атомної енергетики та ядерної безпеки.

Крім того, на полицях відкритого доступу розміщена значна кількість статистичних видань, у яких користувач може знайти необхідні показники з різних галузей. Частина фонду розміщена у відкритому доступі. Це періодичні видання ООН, ЮНЕСКО, ВООЗ, МАГАТЕ, ФАО, МОП, Міжнародного Валютного фонду, ІКАО, Світового банку (СБ). В електронній бібліотеці СБ знаходиться портал повнотекстових публікацій книг, повідомлень, різноманітних публікацій цієї установи. Повністю індексована база даних з посиланнями на пошук в інших джерелах включає більш ніж 1250 заголовків джерел, які ВБ опублікував за останні роки, більше 1800 наукових досліджень. Заголовки нових публікацій та наукових

праць додаються до бази даних відразу після опублікування. Прямий доступ до інформаційних ресурсів ВБ забезпечує вихід до розширеної та всеохоплюючої колекції досліджень, даних та аналітичних матеріалів з питань всесвітнього розвитку. Найбільшим попитом користуються наступні документи ВБ: Annual Report (AR) – щорічне повідомлення-звіт про діяльність ВБ в країнах-учасниках; World Development Report (WDR) – повідомлення про всесвітній розвиток, яке щороку присвячується окремій темі; Global Development Finance (GDF) – надає статистичні дані по 147 країнам та групам країн. База даних містить інформацію про обсяги зовнішнього боргу, основних економічних показників, найбільш важливих індексах боргу, структурі валют довготермінових боргів, реструктуризації боргу та запланованих діях по обслуговуванню боргу. База даних регулярно поновлюється в січні кожного року; World Development Indicators (WDI) – оригінальне джерело глобальних народногосподарських даних. До нього входять статистичні дані про більш ніж 600-м показникам розвитку і дані тимчасового ряду по 220 країнам світу та групам країн. Відображені показники в соціальній, економічній, фінансовій сферах, а також по природним ресурсам і навколишньому середовищі. База даних поновлюється регулярно в травні щорічно.

Висновки

У період глобалізації, розширення інформаційної взаємодії різних регіонів, міжнародне бібліотечне співробітництво і обмін інформаційними ресурсами набуває все більших масштабів і виходить на новий рівень. Сучасні книгозбірні, котрі поставлені у нові та швидкозмінні рамки, намагаються проявляти постійну ініціативу і всебічно використовувати свій потенціал і свої ресурси, задіявши всі можливості сучасних інформаційних мереж, та водночас бути ознайомленими зі світовими науковими здобутками, стратегічно продумувати та реалізовувати свою інформаційно-комунікаційну діяльність як на вітчизняній ниві, так і у світовій бібліотечній площині. Бібліотека виступає місцем та засобом-каталізатором, оптимізації міжнародного обміну науковим досвідом. Встановлення широких контактів з міжнародним бібліотечним співтовариством сприяє виходу національної та регіональної економіки на світовий ринок, дозволяє переймати успішний досвід інших країн і розвивати свої продуктивні сили. У цьому процесі бібліотеки можуть забезпечувати достатній і необхідний обмін інформацією та послугами. **На сьогодні ступінь інтегрованості до світового простору є одним з найважливіших показників рівня національної науки, розвиненості її інформаційної інфраструктури, просування українських наукових здобутків до нього теж є обов'язковою, невід'ємною складовою розвитку національного електронного науково-інформаційного простору.** Світові інформаційні бази даних консолідують величезні обсяги інформації та роблять доступними здобутки та досягнення для розвитку інформаційного суспільства, Суспільства знань. Відбір якісних інформаційних ресурсів, розширення доступу українських наукових інституцій в інтересах національного розвитку. Проблеми, пов'язані з питанням доступу до світових баз наукової інформації лежать в площині фінансування розвитку науки: недостатні розміри бюджету породжують недостатні об'єми доступу до загальносвітового науково-інформаційного продукту. Незважаючи на те, що

нині альтернативи закупівлі доступу до світових наукових баз даних в Україні не існує, важливим є усвідомлення необхідності створення в найближчому майбутньому конкурентоспроможних інформаційних ресурсів, які б забезпечували українським користувачам доступ до надбань сучасної науки, давали змогу вітчизняним ученим пропонувати результати своїх досліджень світовій науковій спільноті.

Використання світових наукових інформаційних ресурсів в процесі бібліотечно-інформаційного обслуговування користувача НАНУ показало, що в цілому це мало позитивний результат для оптимізації інформаційної діяльності наукової бібліотеки. Перспективи діяльності НБУВ та досягнення їх позитивних результатів роботи з БД вбачаються в активній участі українських вчених не тільки в процесі використання інформаційно-електронних продуктів, а й в сталій якісній присутності доробку вчених України відображеній в мультидисциплінарних продуктах Scopus та Web of Science. Це є невід'ємною складовою розбудови національного науково-інформаційного простору.

Генеральний директор НБУВ В. І. Попик, розглядаючи проблему розширення доступу українських наукових інституцій і університетів до світових електронних ресурсів наукової інформації виділив такі першочергові заходів у цьому напрямі:

- перехід до нових моделей організації передплати доступу наукових установ і освітніх закладів до світових баз наукової та наукометричної інформації, що має зробити його постійним упродовж цілого року;
- суттєве збільшення фінансування закупівель – хоча б до рівня, що існує нині у країнах Центрально-Східної Європи;
- розширення проблемно-тематичного діапазону передплачуваних баз зарубіжної наукової інформації, зокрема, за рахунок спеціалізованих баз та ресурсів соціогуманітарного спрямування, яким нині практично зовсім не приділяється уваги.

Стосовно інтеграції до глобального простору, то НБУВ, маючи у своєму складі такі підрозділи як Австрійська бібліотека, Бібліотека Ісламської Республіки Іран в НБУВ, Китайська бібліотека, Зал публікацій ООН уже демонструє свою відкритість, аполітичність, готовність до інноваційних підходів у своїй діяльності, прагнення до розширення культурних та професійних контактів.

Список джерел та літератури:

1. Австрійська бібліотека в НБУВ [Електронний ресурс] / НБУВ. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/node/238>. – Назва з екрана.
2. Австрійські бібліотеки //Енциклопедія сучасної України. –К., 2001. – Т. 1А. – С.86-87.
3. Александрийский Манифест о библиотеках, Информационное Общество в действии [Электронный ресурс] / Международная Федерация Библиотечных Ассоциаций и Учреждений. – Режим доступа: <http://www.ifla.org/files/assets/wsis/Documents/alex-manifesto-lib-info-society-ru.pdf>. – Название с экрана.
4. Арустамова Н. Библиотека университета – провайдер в системе научных коммуникаций. . – Режим доступа: <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/123456789/1947/1/%D0%B0%D1%80%D1%83%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0....pdf>. – Название с экрана.
5. Аутсорсинг / Право Гарант. Юридична компанія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pravogarant.com.ua/uk/outsorsyng-autstaffing-riznuscja/>. – Назва з екрана.
6. База даних «Історія Австрії. Бібліографія» [Електронний ресурс] / НБУВ. – Режим доступу: http://irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_ird/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=AUBIBL&P21DBN=AUBIBL&S21CNR=20&Z21ID=-. – Назва з екрана.

7. Бібліотека вищого навчального закладу в епоху електронних комунікацій: матеріали регіональної міжвузівської науково-практичної конференції / [уклад.: В.М. Белінська, Н.В. Мороз]. – Чернігів: Наукова бібліотека ЧДІЕУ, 2010. – 92 с.
8. Бібліотека Ісламської Республіки Іран в НБУВ [Електронний ресурс] / НБУВ. – Режим доступу: – Назва з екрана.
9. Библиотеки за рубежом: Юго-Восточная Азия [Електронний ресурс] / Ивановская областная библиотека для детей и юношества. – Режим доступу: <http://www.iv-obdu.ru/content/view/3188/239/>. – Назва з екрана.
10. Блюмин. А. М. Мировые информационные ресурсы : учебное пособие / А. М. Блюмин, Н. А. Феоктистов. – М., 2010. – 296 с.
11. Боднар І.Р. Міжнародна інформація [Текст]: навч. посіб. / І.Р.Боднар.– Львів: Львівська комерційна академія, 2005.– 108с.
12. Василенко О. М. Інформаційно-комунікаційна діяльність бібліотек у контексті забезпечення інформаційно-знаннєвих потреб суспільства // Бібліотека. Наука. Комунікація: формування національного інформаційного простору : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 4–6 жовтня 2016 р.). – Київ : НБУВ, 2016. – С. 20–22.
13. Войчишин К.С. Створення системи інформаційних ресурсів: стандартизація і сертифікація – основа інформаційної інфраструктури [Текст] / К.С.Войчишин // Інформаційні технології і системи.– 2008.– Т.5, №1-2.– С.69-83.

14. Гениева Е.Ю. Библиотека как центр межкультурной коммуникации. – М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2008. – 208 с.
15. Горовий В. М. Національні інформаційні ресурси в контексті посилення глобальних інформаційних впливів // Центр досліджень соціальних комунікацій. – Режим доступу: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1067:natsionalni-informatsijni-resursi-v-konteksti-posilennya-globalnikh-informatsijnikh-vpliviv&catid=127&Itemid=460. – Назва з екрана.
16. Декларация о науке и использовании научных знаний. Всемирная конференция «Наука 21-го столетия: новая ответственность» . Будапешт, Венгрия, 1999 [Электронный ресурс] UNESCO. – Режим доступа: http://www.unesco.org/science/wcs/declaration_r.pdf. – Название с экрана.
17. Дем'янюк Л. М. Бібліотека Ісламської Республіки Іран в НБУВ / Л. М. Дем'янюк // Наук. пр. Нац. б-ки України імені В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. – 2013. – Вип. 35. – С. 540–547.
18. Добко Т. В. Довідково-бібліографічна діяльність – пріоритетний напрям розвитку наукових бібліотек інформаційного суспільства [Текст] / Т. Добко // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського / редкол. : О. С. Онищенко ; НАН України ; Нац. б-ка ім. України ім. В. І. Вернадського. – К., 2013. – Вип. 36. – С. 417–428.

19. Елепов Б. С. Библиотеки в системе научных коммуникаций [Текст] / Б. С. Елепов, О. Л. Лаврик // Библиосфера. –2005. – №1. – С.5-13
20. Імпакт-фактор / Наука в ЗНУ. – Режим доступу: <http://web.znu.edu.ua/NIS/587.ukr.html>. – Назва з екрану.
21. Тенденції і пріоритети довідково-бібліографічного обслуговування у наукових бібліотеках [Текст] / Т. В. Добко // Місце і роль бібліотек у формуванні національного інформаційного простору. – К., 2014. – С. 48 –485.
22. Документація конкурсних торгів. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. – К., 2016. – 55 с.
23. Доступ до науково-інформаційних баз даних [Електронний ресурс]/ НБУВ. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/e-resources/2015>. – Назва з екрана.
24. Доступ до провідних баз світової наукової та науково-технічної інформації суттєво розшириться [Електронний ресурс] / Урядовий кур'єр. – Режим доступу:http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=246753067. – Назва з екрана.
25. Др. Якуб Форст-Баттаглія, директор Австрійського культурного форуму: «Австрія має традицію сильної державної культурної політики» [Електронний ресурс] / Інформаційна агенція культурних індустрій в Україні. – Режим доступу: <http://i-pro.kiev.ua/content/dr-yakub-forst-battagliya-direktor-avstriiskogo-kulturnogo-forumu-%C2%ABavstriya-maye-traditsiyu->. – Назва з екрана.

26. Закон України «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» від 23.03.2000 N 1587-III) [Електронний ресурс] /Платформа: LIGA ZAKON. – Режим доступу: http://ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T001587.html. – Назва з екрана.
27. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/537-16>. – Назва з екрана.
28. Звіт про діяльність Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у 2014 році. – К., 2015. – 103 с.
29. Звіт про діяльність Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у 2015 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2716> – К., 2015. – Назва з екрана.
30. Класифікація та управління інформаційними ресурсами України [Електронний ресурс] / УпрІнфРесурсами-УИС. – Режим доступу: <http://kit.nuph.edu.ua/wpcontent/uploads/2014/10/%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%A0%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%B8-%D0%A3%D0%98%D0%A1.pdf>. – Назва з екрана.
31. Кириллова О. В. Редакционная подготовка научных журналов для включения в зарубежные индексы цитирования. – Режим доступа: http://www.nbuv.gov.ua/sites/default/files/all_files/201310_artilces_field_dopmat_files/recomend_rus.pdf. – Название с экрана.

32. Кокорина С. В. Формирование культуры межнационального взаимодействия: возможности общедоступных библиотек / С. В. Кокорина // Библиосфера. – 2014. – № 3. – С. 15–19.
33. Конах В.К. Національний інформаційний простір України: проблеми формування та державного регулювання [Текст] : аналіт. доп. / В.К. Конах; Нац. ін-т стратег. дослідж. – К. : НІСД, 2014. – 73 с.
34. Лаврик О. Л. Новые средства научных коммуникаций и их влияние на формирование ресурсов Академических библиотек [Электронный ресурс] / О. Л. Лаврик, Н. И. Подкорытова // Вестник Томского государственного университета. «Культурология и искусствоведение». – 2015. – №1(17). – Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/biblioteka-v-sisteme-nauchnyhkommunikatsiy>.
35. Литвиненко О. Національний інформаційний простір : проблеми і перспективи [Текст] / О. Литвиненко // Українознавчий альманах. – К., 2012. – Вип. 8. – С. 57–59.
36. Лобузін К. В. Технології організації знанневих ресурсів у бібліотечно-інформаційній діяльності : монографія / Катерина Лобузін; НАК України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К. : НБУВ, 2012. – 252 с.
37. Лобузін К. Електронний каталог НБУВ: проблеми адаптації до умов сучасного інформаційного середовища / К. Лобузін, А. Клочок. – К., 2011. – № 4. – С. 3–10.

38. Лобузіна К. Роль бібліотечних класифікацій в організації знань / К. Лобузіна. – К., 2012. – № 2. – С. 10–15.
39. Малолетова Н. И. Международные книгообменные связи Национальной библиотеки Украины имени В. И. Вернадского (1918 – 2008 гг.) / Н. И. Малолетова, Р. Л. Красий // Библиотеки национальных академий наук: проблемы функционирования, тенденции развития. – 2009. – Вып. 7. – С. 328-346. – Режим доступа: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnan_2009_7_28. – Название с экрана.
40. Мастяниця Й. І. Інформаційні ресурси України: проблеми державного регулювання [Текст]: монографія / Й.І.Мастяниця.– К.: НІСД, 2006.– 141с.
41. Мельничук О.С. Словник іншомовних слів / Словник української мови: в 11 тт.
42. Мировые информационные ресурсы/Рынки информационных ресурсов / Материал из Викиучебника — открытых книг для открытого мира https://ru.wikibooks.org/wiki/%D0%9C%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B2%D1%8B%D0%B5_%D0%B8%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D1%8B%D0%B5_%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81%D1%8B/%D0%A0%D1%8B%D0%BD%D0%BA%D0%B8_%D0%B8%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D1%8B%D1%85_%D1%80%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81%D0%BE%D0%B2
43. О компании Thomson Reuters [Электронный ресурс] / Thomson Reuters. – Режим доступа: <http://thomsonreuters.ru/>. – Название с экрана.

44. Остапчук, Ю. Роль електронної комунікації в інформаційному суспільстві [Текст] / Ю. Остапчук // Вісник книжкової палати . – 2016. - №5. – С. 38-40.
45. Пархоменко О. Інформація і знання: взаємозв'язок : монографія / Олексій Володимирович Пархоменко; В.о. Держ. ін-т інтелект. власності.– К. : ДПВ, 2010.– 268 с.
46. Попик В. І. Доступ до світових ресурсів наукової інформації як складова розбудови національного науково-інформаційного простору. / В. І. Попик // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2015. – № 1. – С. 70-79. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bdi_2015_1_11.
47. Попик В. І. Місце і роль бібліотечних установ у формуванні національного інформаційного простору. Вступне слово // Адаптація завдань і функцій наукової бібліотеки до вимог розвитку цифрових інформаційних ресурсів : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 8–10 жовт. 2013 р.) / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України, Рада дир. наук. б-к та інформ. центрів-членів МААН. – К., 2013. – С. 3–4.
48. Постанова Президії Національної академії наук України «Про організацію передплати на іноземні наукові журнали та доступу до провідних світових баз даних наукової інформації» від 14.07.2004 р. № 199. – Режим доступу: <http://www1.nas.gov.ua/infrastructures/Legaltexts/nas/2004/regulations/Pages/presidium.aspx>. – Назва з екрана.

49. Постанова «Про внесення змін до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2006 р. № 1404» [Електронний ресурс] / Кабінет міністрів України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/741-2013-%D0%BF/paran2#n2>. – Назва з екрана.
50. Постанова «Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету» від 1 березня 2014 р. № 65» / Кабінет міністрів України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/65-2014-%D0%BF> – Назва з екрана.
51. Постанова № 199 «Про організацію передплати на іноземні наукові журнали та доступу до провідних світових баз даних наукової інформації» від 14.07.2004 р. [Електронний ресурс] / НАНУ. – Режим доступу: <http://www.nas.gov.ua/infrastructures/Legaltexts/nas/2004/regulations/Pages/presidium.aspx>). – Назва з екрана.
52. Постанова № 117 «Про здійснення попередньої оплати товарів, робіт і послуг, що закупаються за бюджетні кошти» від 23 квітня 2014 р. [Електронний ресурс] / Кабінет міністрів України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/117-2014-%D0%BF/paran131#n131>. – Назва з екрана.
53. Національні інформаційні ресурси як інтегративний чинник вітчизняного соціокультурного середовища : монографія / О.С. Онищенко та ін. ; НАН України. Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. – К., 2014. – 296 с.

54. Робота бібліотек науково-дослідних установ Національної Академії наук України в 2013 році. Інформаційно-аналітичний огляд. – Вип. 19. – К. 2014. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/sites/default/files/msd/bibl_rob14_19.pdf. – Назва з екрана.
55. Розвиток ресурсної бази вітчизняного інформаційного середовища : монографія / О.С. Онищенко та ін. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. – К., 2012. – 246 с.
56. Розпорядження Кабінету міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні» від 15 травня 2013 р. № 386-р. м. Київ [Електронний ресурс] / Кабінет міністрів України. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80>. – Назва з екрана.
57. Симоненко Т. Бібліометричні системи Scopus і Google Scholar: сфери Використання / Т. Симоненко // Бібл. вісн. – 2015. – № 2. – С. 10–13.
58. Соловяненко Д. Політика індексації видань у наукометричних базах даних Web of Science та SciVerseScopus / Денис Соловяненко. – Бібл. вісн. – 2012. – № 1. – С. 6–21.
59. Солоіденко Г. І. Роль Національної бібліотеки України імені В. Вернадського в організації взаємодії бібліотек, діяльності асоціацій та самоправних організацій [Текст] / Г. І. Солоіденко // Вісник Львівського університету. Сер. : Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології, 2010. – Вип. 4. – С.136–145.
60. Стратегія розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України»

- [Електронний ресурс] / Кабінет міністрів України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%80>. – Назва з екрана.
61. Із зали засідань Президії НАН України 15 січня 2014 року. – Вісн. НАН України, 2014. – № 3. – С. 5–6.
62. Ресурс [Електронний ресурс] // Словник з інформатики. – Режим доступу: <http://glossary.starbasic.net/index.php?title=%D0%A0%D0%B5%D1%81%D1%83%D1%80%D1%81>. – Назва з екрана.
63. Робота бібліотек науково-дослідних установ Національної академії наук України в 2013 році: інформаційно-аналітичний огляд / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського; авт.: О. В. Полякова, Н. І. Смаглова, О. Л. Сокур, Г. І. Солоіденко; відп. ред. Г. І. Солоіденко, Н. В. Стрішенець. – К., 2013. – Вип. 19. – 220 с.
64. Тенденції впливу глобального інформаційного середовища на соціокультурну сферу України : монографія / О.С. Онищенко та ін. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. – К., 2013. – 224 с.
65. Тумалев А. В. Мировые информационные образовательные ресурсы: методический аспект / <http://www.ibl.ru/konf/061207/75.html>
66. Фатхуллин М. Мир в котором мы живем [Електронний ресурс]. – К., – 2014.
67. Хорошилов А.В., Селетков С.Н., Днепровская Н.В. Управление информационными ресурсами.- М.:Финансы и статистика, 2006

68. Чайковський Ю. Б. Наукометричні бази та їх кількісні показники (Частина II. Фактори, що впливають на кількісні показники наукометричних баз) / Ю. Б. Чайковський, Ю. В. Сілкіна, О. Ю. Потоцька // Вісник Національної академії наук України. – 2013. – № 9. – С. 84–92. – Режим доступу: http://www.nas.gov.ua/siaz/Ways_of_development_of_Ukrainian_science/article/15066.1.1.012.pdf.
69. Шлях документів у процесі бібліотечного опрацювання в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського : інструкція / НАН України, НБУВ. Ч. 1 : Шлях документів, що проходять централізоване опрацювання / уклад. : А. Г. Бровкін (наук. кер.), І. П. Антоненко, Т. І. Арсеєнко, Н. С. Гудименко, Н. Я. Зайченко, І. А. Зарічняк, Л. П. Карпова, О. Г. Кириленко, Г. С. Кириченко, Т. С. Кочубей, В. В. Матусевич, В. В. Мурзак, Н. О. Петрова, Л. В. Савицька, Б. П. Якушко. – 1999. – 89 с. + 5 схем.
70. Шляхи розвитку української науки. Інформаційно-аналітичний бюлетень. Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі». – № 3 (124). – 2016. – 187 с. – Режим доступу: <http://nbuviar.gov.ua/images/nauka/2016/nauka03.pdf>. – Title from the screen.
71. About EBSCO [Electronic resource] // EBSCO. – Mode of access: <https://www.ebsco.com/about>. – Title from the screen.
72. About Elsevier [Electronic resource] // Elsevier. – Mode of access: <https://www.elsevier.com/>. – Title from the screen.

73. About Thomson Reuters [Electronic resource] // Thomson Reuters. – Mode of access: <http://thomsonreuters.com/en/about-us.html> – Title from the screen.
74. Academic search complete // EBSCO [Electronic resource]. – Mode of access: <https://www.ebscohost.com/academic/academic-search-complete>. – Title from the screen.
75. Aghaei Chadegani A. Comparison between Two Main Academic Literature Collections: Web of Science and Scopus Databases / Hadi Salehi, Melor Md Yunus, Hadi Farhadi, Masood Fooladi, Maryam Farhadi, Nader Ale Ebrahim // Asian Social Science. – 2013 – Vol. 9, No. 5. – P. 18 –26.
76. Cell Press [Electronic resource] // Cell. – Mode of access: <http://www.cell.com/>. – Title from the screen.
77. Collection Statistics [Electronic resource] // National library of Korea. – Mode of access: <http://www.nl.go.kr/english/c1/page4.jsp>. – Title from the screen.
78. Collection Country Studies / Library of Congress. – Mode of access: <https://www.loc.gov/collections/country-studies/about-this-collection/>. – Title from the screen.
79. Commitment to Excellence: A strategic plan for the Georgia Institute of Technology library and Information Center (2007-2011). – Mode of access: <http://smartech.gatech.edu/bitstream/1853/14251/7/LibraryStrategicPlanfullversionfinal.pdf>. – Title from the screen.

80. Dess H. M. Database reviews and reports – Scopus [Electronic resource] / Howard M. Dess // Issues in Science and Technology Librarianshi. – 2006. – № 4. – Mode of access: <http://www.library.ucsb.edu/istl/06-winter/databases4.html>. – Title from the screen.
81. Dibrary: Information Commons. – Mode of access: http://www.dibrary.net/templates/default/foreign_EN.htm. – Title from the screen.
82. Elsevier Editorial System [Electronic resource] // Elsevier. – Mode of access: <https://www.elsevier.com/editors/elsevier-editorial-system>. – Title from the screen.
83. E-Science [Electronic resource] // Wikipedia. – Mode of access: <http://en.wikipedia.org/wiki/E-Science>. – Title from the screen.
84. Explore scientific, technical, and medical research on ScienceDirect [Electronic resource] // ScienceDirect. – Mode of access: <http://www.sciencedirect.com/>. – Title from the screen.
85. Facilities [Electronic resource] // National library of Korea. – Mode of access: <http://www.nl.go.kr/english/c1/page4.jsp>. – Title from the screen.
86. Hamann Brigitte. Bertha von Suttner : Kämpfnerin für den Frieden / B. Hamann; Bildausw. und Red. von Georg Hamann. – Wien : Brandstatter, 2013. – 320 S. : Phot.
87. Hamann Brigitte. Der Erste Weltkrieg : Wahrheit und Lüge in Bildern und Texten / Brigitte Hamann. – 3. Aufl., überarb. Neuausg. – München : Piper Verlag, 2013. – 359 S. : Abb.

88. HighWire Press [Electronic resource] // HighWire. – Mode of access: <http://highwire.org/>.– Title from the screen.
89. Guo Jing, Chen Jin. The innovative university library: strategic choice, construction practices and development ideas. *Library Management*. 2009, Vol. 30: pp. 295–308.
90. Inspec [Electronic resource] /The Institution of Engineering and Technology. – Mode of access: <http://www.theiet.org/resources/inspec/>. – Title from the screen.
91. Lancet [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.thelancet.com/>. – Title from the screen.
92. Library of Congress Collections[Electronic resource] / Library of Congress. – Mode of access: <http://www.loc.gov/rr/coll-international.html> – Title from the screen.
93. Magenschab Hans. *Der Grosse Krieg : Österreich im Ersten Weltkrieg 1914–1918 : Der Weg in den Untergang. Die Katastrophe im Osten. Der Krieg im Gebirge. Das Ende der Monarchie* / Hans Magenschab. – Innsbruck ; Wien : Tyrolia -Verlag, 2013. –256 S. : Abb., Phot. – Bibliogr.
94. MIT Libraries strategic plan 2005-2010 [Electronic resource] /. – Mode of access: <http://macfadden.mit.edu:9500/lc/sp2005-2010.pdf>. – Title from the screen.
95. National Digital Library of Korea [Electronic resource] // Wikipedia. – Mode of access:

- https://en.wikipedia.org/wiki/National_Digital_Library_of_Korea. – Title from the screen.
96. Habsburgermonarchie / Manfred Rauchensteiner. – Wien ; Köln ; Weimar : Böhlau, 2013. – 1222 S. : Ill. – Bibliogr.: S. 1157–1196.
 97. Richard K. Johnson, Judy Luther. The E-Only Tipping Point for Journals: What`s Ahead in the Print-To-Electronic Transition Zone. – Mode of access: http://www.arl.org/bm~doc/Electronic_Transition.pdf. – Title from the screen.
 98. Sarah E. Thomas. Publishing solutions for contemporary scholars: the library as innovator and partner. Library Hi Tech, 2006, Vol. 24: pp. 563–573.
 99. ScienceDirect [Electronic resource] // Elsevier. – Mode of access: <https://www.elsevier.com/solutions/sciencedirect>. – Title from the screen.
 100. SCImago Journal & Country Rank [Electronic resource] // SJR. – Mode of access: <http://www.scimagojr.com/>. – Title from the screen.
 101. SciVerse Scopus [Electronic resource] // VNLU – Mode of access: <http://nbuv.gov.ua/node/936>. – Title from the screen.
 102. The best science for better lives [Electronic resource] // Lancet. – Mode of access: <http://www.thelancet.com/about-us>. – Title from the screen.
 103. Update on the New Engineering Library and the Jen-Hsun Huang Engineering Center [Electronic resource] // . – Mode of access:

<http://lib.stanford.edu/engineering-library/update-new-engineering-library-and-jen-hsun-huang-engineering-center>. – Title from the screen.

104. Vieira E. S. A comparison of Scopus and Web of Science for a typical university / Elizabeth S. Vieira, José A. N. F. Gomes // *Scientometrics*. – 2009. – Vol. 81, N. 2. – P. 587–600. – Access Mode : <http://link.springer.com/article/10.1007/s11192-009-2178-0>.
105. Web of Science: The world's most trusted citation index covering the leading scholarly literature / Thomson Reuters– Mode of access: http://ipscience.thomsonreuters.com/product/web-of-science/?utm_source=false&utm_medium=false&utm_campaign=false. – Title from the screen.
106. Welcome to Journal Metrics from Elsevier [Electronic resource] // Journal Metrics. – Mode of access: <http://www.journalmetrics.com/>. – Title from the screen.
107. Wellcome to Scopus [Electronic resource] // Scopus. – Mode of access: www.scopus.com. – Title from the screen.

Статистика користування SCOPUS компанії Elsevier установами НАНУ в 2015 році

	Місяць	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
Президія Національної академії наук України	Sessions	6	6	2	0	2	4
	Active users	3	4	2	0	2	2
	Searches run	9	5	9	0	2	1
Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця	Sessions	17	16	33	49	37	35
	Active users	11	13	16	26	26	18
	Searches run	28	20	74	106	71	47
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування»	Sessions	18	9	22	8	8	5
	Active users	12	7	1	3	4	4
	Searches run	4	11	0	2	8	3
Інститут проблем міцності ім. Г.С. Писаренка	Sessions	24	17	51	67	49	39
	Active users	6	3	13	16	18	14
	Searches run	128	46	261	121	81	91
Інститут електродинаміки	Sessions	36	35	80	117	152	164
	Active users	15	15	18	21	38	31

	Searches run	66	43	133	204	447	187
Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького	Sessions	3	18	12	13	9	20
	Active users	3	4	5	8	5	11
	Searches run	2	16	25	18	1	28
Інститут механіки ім. С.П. Тимошенка	Sessions	0	0	22	4	9	23
	Active users	0	0	8	3	4	10
	Searches run	0	0	102	19	34	60
Інститут ядерних досліджень	Sessions	64	95	75	61	72	50
	Active users	14	19	27	20	21	16
	Searches run	118	254	136	202	169	62
Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова	Sessions	202	433	322	161	234	216
	Active users	65	124	116	48	52	37
	Searches run	542	1 816	944	407	485	188
Львівська Національна наукова бібліотека України ім. В.Стефаника	Sessions	56	76	68	46	46	54
	Active users	25	15	20	18	12	31
	Searches run	82	103	98	53	51	47
Інститут молекулярної біології і генетики	Sessions	259	205	284	463	362	334

	Active users	69	51	62	120	85	64
	Searches run	425	362	350	910	597	241
Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут"	Sessions	84	68	105	109	112	119
	Active users	24	26	25	30	32	29
	Searches run	324	122	145	161	179	180
Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна	Sessions	18	8	23	38	25	22
	Active users	12	5	11	21	11	12
	Searches run	49	6	12	52	34	54
Інститут космічних досліджень	Sessions	23	6	34	57	30	17
	Active users	6	3	13	21	8	5
	Searches run	31	19	77	112	76	15
Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського	Sessions	64	95	129	104	100	131
	Active users	24	53	64	77	51	66
	Searches run	168	287	327	829	374	486
Фізико-хімічний інститут ім. О.В.Богатського	Sessions	30	25	54	47	46	37
	Active users	7	8	11	9	8	12
	Searches run	49	40	73	60	30	27

Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова	Sessions	6	7	39	36	37	41
	Active users	3	5	7	10	13	15
	Searches run	13	15	51	49	70	89
Інститут фізики конденсованих систем	Sessions	74	88	107	40	68	83
	Active users	19	20	16	17	18	22
	Searches run	301	306	368	161	232	311
Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича	Sessions	38	115	121	132	165	149
	Active users	21	33	37	30	36	37
	Searches run	65	236	239	345	408	279
Інститут проблем реєстрації інформації	Sessions	7	6	8	10	6	3
	Active users	4	4	6	4	4	2
	Searches run	13	18	17	19	9	5
Інститут фізики	Sessions	96	83	111	145	127	158
	Active users	50	37	45	70	68	80
	Searches run	167	92	195	289	231	205
Інститут проблем машинобудування ім. А.М.Підгорного	Sessions	92	1	146	126	141	126
	Active users	28	1	33	30	35	31
	Searches run	179	1	305	334	437	150

Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена	Sessions	23	31	78	44	30	36
	Active users	7	6	6	12	8	10
	Searches run	49	172	322	164	118	79
Державна наукова установа «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів»	Sessions	174	139	338	371	274	295
	Active users	47	38	76	80	78	68
	Searches run	302	232	758	602	439	267
Інститут радіофізики і електроніки ім. О.Я. Усикова	Sessions	21	35	48	54	36	39
	Active users	10	14	21	12	13	12
	Searches run	70	113	147	178	112	86
Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І.Веркіна	Sessions	53	69	78	77	108	75
	Active users	19	18	20	20	20	20
	Searches run	42	127	121	132	110	44
Інститут хімії поверхні ім. О.О. Чуйка	Sessions	7	9	38	115	64	42
	Active users	5	5	11	43	27	22
	Searches run	2	5	143	407	112	46
Інститут прикладної фізики	Sessions	95	95	136	91	159	123
	Active users	19	14	18	12	19	18

	Searches run	108	108	168	41	95	122
Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І.Вернадського	Sessions	18	10	53	18	15	21
	Active users	8	4	23	10	9	14
	Searches run	37	9	105	65	37	26
Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона	Sessions	13	5	0	0	0	0
	Active users	4	3	0	0	0	0
	Searches run	16	25	0	0	0	0

Статистика користування Freedom Collection компанії Elsevier установами НАНУ в 2015 році

Місяць	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень	
Президія Національної академії наук України	Requests for full-text documents	5	4	0	0	1	14
	Requests for all pages	27	27	34	1	24	40
Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця	Requests for full-text documents	182	184	480	412	315	283
	Requests for all pages	865	598	1 287	1 235	1 094	925
Інститут проблем міцності ім. Г.С. Писаренка	Requests for full-text documents	962	1 765	2 211	4 700	3 280	1 258
	Requests for all pages	1 843	2 111	3 216	5 857	4 469	2 022
Інститут електродинаміки	Requests for full-text documents	16	41	7	15	62	76
	Requests for all pages	180	83	103	79	241	209
Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р.Є. Кавецького	Requests for full-text documents	98	44	109	244	132	131
	Requests for all pages	523	184	426	741	432	441
Інститут металофізики ім. Г.В.Курдюмова	Requests for full-text documents	156	168	274	167	474	157
	Requests for all pages	1 675	969	1 645	1 298	2 207	888
Інститут механіки ім. С.П. Тимошенка	Requests for full-text documents	8	15	91	15	46	150
	Requests for all pages	53	53	345	72	104	415

Інститут ядерних досліджень	Requests for full-text documents	162	230	233	143	462	241
	Requests for all pages	1 106	983	893	675	1 061	856
Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова	Requests for full-text documents	213	175	214	308	872	500
	Requests for all pages	1 349	926	1 479	1 669	2 617	2 187
Інститут молекулярної біології і генетики	Requests for full-text documents	311	234	539	552	673	516
	Requests for all pages	1 583	899	1 972	1 988	2 430	1 734
Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут"	Requests for full-text documents	36	11	43	48	49	105
	Requests for all pages	1 588	590	1 154	2 620	1 026	1 302
Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна	Requests for full-text documents	251	72	247	209	338	284
	Requests for all pages	1 161	311	906	1 083	1 324	899
Інститут космічних досліджень	Requests for full-text documents	4	2	1	3	2	2
	Requests for all pages	61	17	27	44	54	53
Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського	Requests for full-text documents	320	875	381	984	1 126	685
	Requests for all pages	1 316	2 087	1 266	2 119	2 920	2 020
Фізико-хімічний інститут ім. О.В. Богатського	Requests for full-text documents	44	54	128	120	160	162
	Requests for all pages	279	291	708	688	745	1 029
Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова	Requests for full-text documents	43	24	98	47	113	74
	Requests for all pages	290	147	286	157	369	305
Інститут фізики конденсованих систем	Requests for full-text documents	1	5	4	5	2	30
	Requests for all pages	86	142	182	106	59	299

Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного	Requests for full-text documents	37	33	31	45	80	103
	Requests for all pages	199	264	295	203	507	1 108
Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М.Францевича	Requests for full-text documents	240	487	1 472	1 402	2 462	3 381
	Requests for all pages	2 277	2 008	3 834	4 208	5 501	6 567
Інститут проблем реєстрації інформації	Requests for full-text documents	8	28	3	8	11	28
	Requests for all pages	42	89	23	44	60	93
Інститут фізики	Requests for full-text documents	104	73	153	115	166	233
	Requests for all pages	863	615	964	823	1 004	1 033
Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена	Requests for full-text documents	8	8	4	7	4	27
	Requests for all pages	65	91	83	43	59	198
Державна наукова установа «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів»	Requests for full-text documents	283	248	448	654	818	408
	Requests for all pages	1 726	1 080	1 978	2 296	2 713	2 040
Інститут радіофізики і електроніки ім. О.Я. Усикова	Requests for full-text documents	13	0	14	6	21	23
	Requests for all pages	305	157	151	178	301	188
Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І.Веркіна	Requests for full-text documents	229	137	222	431	380	274
	Requests for all pages	1 567	736	993	1 456	1 844	1 310
Львівська Національна Наукова бібліотека України ім. В.Стефаника	Requests for full-text documents	92	56	32	0	4	0
	Requests for all pages	352	140	91	7	22	0
Інститут хімії поверхні ім. О.О. Чуйка	Requests for full-text documents	116	97	451	533	360	404
	Requests for all pages	966	424	1 394	1 727	1 588	1 511

Інститут прикладної фізики	Requests for full-text documents	19	6	30	5	46	4
	Requests for all pages	501	87	461	230	1 074	252
Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І.Вернадського	Requests for full-text documents	19	2	23	11	17	7
	Requests for all pages	1 324	308	865	1 157	1 248	636
Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона	Requests for full-text documents	170	12	0	0	0	0
	Requests for all pages	783	63	0	0	0	0

Пропозиція конкурсних торгів (форма, яка заповнюється та подається у складі пропозиції конкурсних торгів, є її невід'ємною частиною) подається учасником на фірмовому бланку (у разі його наявності). Учасник не повинен відступати від даної форми.

Пропозиція конкурсних торгів

Уважно вивчивши документацію конкурсних торгів, цим подаємо на участь у відкритих торгах свою пропозицію по наданню **послуг щодо оброблення даних, розміщування інформації на веб-вузлах, щодо програмного застосування та інші послуги щодо забезпечення інформаційно-технологічною інфраструктурою (ДКПП 016:2010 - 63.11.1) (Код за ДК 021:2015 - 72320000-4 Послуги, пов'язані з базами даних) (забезпечення доступу до зарубіжних баз наукової інформації)**

:

1. Повне найменування учасника (П.І.Б. учасника фізичної особи у тому числі фізичної особи підприємця)

2. Місце знаходження учасника (місце проживання учасника фізичної особи у тому числі фізичної особи підприємця)

3. Телефон/факс: _____

4. Електронна _____ адреса _____ (у _____ разі наявності): _____

5. Керівництво (прізвище, ім'я по батькові, посада) (П.І.Б. учасника фізичної особи у тому числі фізичної особи підприємця)

б. Забезпечимо надання послуг щодо оброблення даних, розміщування інформації на веб-вузлах, щодо програмного застосування та інші послуги щодо забезпечення інформаційно-технологічною інфраструктурою (ДКПП 016:2010 - 63.11.1)

(Код за ДК 021:2015 - 72320000-4 Послуги, пов'язані з базами даних) (забезпечення доступу до зарубіжних баз наукової інформації), що включають:

надання Замовнику невиключного права на необмежений доступ і використання зарубіжних баз наукової інформації (рефератів, повних текстів тощо онлайнних зарубіжних наукових періодичних та наукометричних видань (далі по тексту – «бази даних наукової інформації», «електронні інформаційні ресурси»)), що зазначені нижче у колонці 2 нижче наведеної таблиці для внутрішніх і зовнішніх користувачів (авторизованих користувачів) Замовника, зазначених у Додатках №№ 2, 3 до технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі (Додаток 5 документації конкурсних торгів) та консультативне обслуговування.

№ п/п	Назва бази даних наукової інформації на 2016 рік / Title of Dbases	Тип доступу / Type of access	Строк надання послуг /час Term of service	Загальна ціна, EUR/ГРН / Total number, EUR/UAH	Замовник та авторизовані користувачі Замовника (кількість) / Number of users	Примітки / Notes
		згідно з графіком роботи Замовника за адресою: проспект 40-річчя Жовтня, 3 - з 01.09.2016 по 30.09.2016 р. - понеділок – субота з 09:15 до 18:00, неділя – вихідний; з 01.10.2016 по 31.12.2016 р.				

		<p>- понеділок – субота з 09:15 до 20.00, неділя – з 09.15 до 18.00; за адресою вул. Володимирська,62 з 01.09.2016 по 31.12.2016 р. – понеділок – субота – з 09.15 до 18.00, неділя – вихідний. . Для авторизованих користувачів Замовника з правом доступу: тип доступу – он-лайн згідно з графіком їх роботи. Час вказано для часової зони Замовника.</p>				
1	2	3	4	5	6	7
1	Academic Search Complete (ASC)	Online	01.09.2016 - 31.12.2016		<p style="text-align: center;">32</p> <p>згідно з додатками № 2, 3 до технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі (Додаток 5 документації конкурсних торгів)</p>	

2	INSPEC	Online	01.09.2016 - 31.12.2016		16 згідно з додатками № 2, 3 до технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі (Додаток 5 документації конкурсних торгів)
3	SciVerse Scopus	Online	01.09. 2016 - 31.12.2016		40 згідно з додатками № 2, 3 до технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі (Додаток 5 документації конкурсних торгів)
4	SciVerse Science Direct Freedom Collection	Online	01.09.2016 - 31.12.2016		30 згідно з додатками № 2, 3 до технічних, якісних та кількісних характеристик предмета

					закупівлі (Додаток 5 документації конкурсних торгів)	
РАЗОМ за 4 позиціями таблиці:						
Total:						

Валютою пропозиції конкурсних торгів є гривня. У разі якщо учасником процедури закупівлі є юридична особа нерезидент, такий учасник може зазначити ціну пропозиції конкурсних торгів у Євро. Детальна інформація про валюту (валюти), у якій (яких) повинна бути розрахована і зазначена ціна пропозиції конкурсних торгів визначено у пункті 6 Розділу I цієї документації конкурсних торгів. Ціна пропозиції конкурсних торгів повинна бути визначена на момент подання пропозиції з урахуванням норм чинного законодавства України, включаючи всі витрати, які пов'язані із наданням послуг оголошених на конкурсних торгах.

7. Ціна пропозиції конкурсних торгів без ПДВ _____ грн. (євро)

(цифрами)

_____ (ПДВ* -
_____ грн.)

(словами)

Загальна ціна пропозиції з ПДВ* _____ грн. (євро)

(цифрами)

(словами)

*У разі надання цінових пропозицій Учасником – не платником ПДВ, такі пропозиції надаються без врахування ПДВ про що Учасником робиться відповідна позначка.

При розрахунку ціни пропозиції конкурсних торгів учасник включає вартість всіх витрат, пов'язаних з наданням послуг, а також податки та збори, що сплачуються або мають бути сплачені учасником стосовно даної закупівлі, а також Учасник зобов'язаний не порушувати послідовність назв бази даних наукової інформації на 2016 рік, поданих у колонці 2 таблиці цього Додатку.

1. До акцепту нашої пропозиції конкурсних торгів, Ваша документація конкурсних торгів разом з нашою пропозицією (за умови її відповідності всім вимогам) мають силу протоколу намірів між нами.

2. Згодні дотримуватися умов цієї пропозиції протягом 90 календарних днів з дня розкриття пропозиції конкурсних торгів. Наша пропозиція буде обов'язковою для нас і може бути акцептована Вами у будь-який час до закінчення зазначеного терміну.

3. Погоджуємося з умовами, що Ви можете відхилити нашу чи всі пропозиції конкурсних торгів згідно з умовами документації конкурсних торгів, та розуміємо, що Ви не обмежені у прийнятті будь-якої іншої пропозиції з більш вигідними для Вас умовами.

4. З основними та істотними умовами договору (контракту), які зазначені в документації конкурсних торгів погоджуємося та згодні з включенням їх до договору (контракту) про закупівлю, якщо наша пропозиція буде акцептована.

Посада, прізвище, ініціали, підпис уповноваженої посадової особи
Учасника- юридичної особи (резидента або нерезидента), завірені печаткою*;

прізвище, ініціали, підпис Учасника- фізичної особи, у тому числі фізичної особи-підприємця.

* Ця вимога не стосується учасників, які здійснюють діяльність без печатки згідно з чинним законодавством, за винятком оригіналів чи нотаріально завірених документів, виданих учаснику іншими організаціями (підприємствами,

до технічних, якісних та
кількісних характеристик предмета закупівлі

п/п	Назва бази даних наукової інформації на 2016 рік	Тип доступу	Строк надання послуг	Кількість авторизованих користувачів Замовника з правом доступу	Перелік установ авторизованих користувачів Замовника з правом доступу
1	2	3	4	6	7
1	Academic Search Complete (ASC)	Online	01.09.2016 - 31.12.2016	31 установа	<ol style="list-style-type: none"> 1. Президія Національної академії наук України 2. Інститут фізики 3. Інститут соціології 4. Головна астрономічна обсерваторія 5. Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена 6. Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна 7. Інститут радіофізики і електроніки ім. О.Я. Усикова 8. Інститут електродинаміки 9. Інститут фізіології рослин і генетики 10. Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова 11. Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова

					12. Інститут молекулярної біології і генетики13. Львівська Національна наукова бібліотека України ім. В.Стефаника14. Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля15. Державна наукова установа «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів»16. Інститут сорбції та проблем ендоекології17. Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут"18. Інститут біологічної хімії ім. Ф. Д. Овчаренка19. Інститут імпульсних процесів і технологій20. Інститут геофізики ім. С.І.Субботіна21. Інститут технічної механіки22. Інститут харчової біотехнології та геноміки23. Інститут фізики конденсованих систем24. Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка25. Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного26. Інститут ядерних досліджень27. Інститут загальної енергетики28. Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова29. Інститут проблем міцності ім. Г.С. Писаренка30. Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона31. Радіоастрономічний інститут

2	INSPEC	Online	01.09.2016 - 31.12.2016	15 установ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Президія Національної академії наук України 2. Інститут фізики 3. Інститут радіофізики і електроніки ім. О.Я. Усикова 4. Інститут електродинаміки 5. Іститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова 6. Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка 7. Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова 8. Інститут загальної енергетики 9. Інститут біоколоїдної хімії ім. Ф,Д. Овчаренка 10. Інститут імпульсних процесів і технологій 11. Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова 12. Інститут ядерних досліджень 13. Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного 14. Інститут проблем реєстрації інформації 15. Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона

3	SciVerse Scopus	Online	01.09.2016 - 31.12.2016	39 установ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Президія Національної академії наук України 2. Інститут фізики 3. Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена 4. Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна 5. Інститут радіофізики і електроніки ім. О.Я. Усикова 6. Інститут механіки ім. С.П. Тимошенка 7. Інститут електродинаміки 8. Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І.Веркіна 9. Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова 10. Інститут проблем міцності ім. Г.С. Писаренка 11. Львівська Національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника 12. Державна наукова установа «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів» 13. Інститут фізики конденсованих систем 14. Інститут прикладної фізики 15. Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" 16. Інститут проблем реєстрації інформації 17. Інститут молекулярної біології і генетики 18. Державна установа «Інститут економіки та прогнозування» 19. Інститут ядерних досліджень
---	-----------------	--------	-------------------------	------------	---

				<p>20. Фізико-хімічний інститут ім. О.В. Богатського</p> <p>21. Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного</p> <p>22. Інститут фізіології рослин і генетики</p> <p>23. Інститут клітинної біології та генетичної інженерії</p> <p>24. Інститут харчової біотехнології та геноміки</p> <p>25. Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова</p> <p>26. Інститут біоколоїдної хімії ім. Ф. Д. Овчаренка</p> <p>27. Інститут імпульсних процесів і технологій</p> <p>28. Інститут колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського</p> <p>29. Головна астрономічна обсерваторія</p> <p>30. Інститут сцинтиляційних матеріалів</p> <p>31. Радіоастрономічний інститут</p> <p>32. Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля</p> <p>33. Інститут сорбції та проблем ендоекології</p> <p>34. Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка</p> <p>35. Інститут загальної енергетики</p> <p>36. Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова</p> <p>37. Інститут проблем міцності ім. Г.С. Писаренка</p> <p>38. Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона</p> <p>39. Інститут фізико-органічної хімії і вуглекислоти ім. Л.М. Литвиненка</p>
	SciVerse Science Direct		01.09.2016 -	1. Президія Національної академії наук України

4	Freedom Collection	Online	31.12.2016	29 установ	<ol style="list-style-type: none"> 2. Інститут молекулярної біології і генетики 3. Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" 4. Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна 5. Фізико-хімічний інститут ім. О.В.Богатського 6. Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова 7. Інститут фізики конденсованих систем 8. Інститут проблем міцності ім. Г.С. Писаренка 9. Інститут електродинаміки 10. Інститут металофізики ім. Г.В.Курдюмова 11. Інститут механіки ім. С.П. Тимошенка 12. Інститут ядерних досліджень 13. Інститут проблем реєстрації інформації 14. Інститут фізики 15. Державна наукова установа «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів» 16. Інститут радіофізики і електроніки ім. О.Я. Усикова 17. Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І.Веркіна 18. Львівська Національна Наукова бібліотека України ім. В.Стефаніка 19. Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І.Вернадського 20. Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена 21. Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного 22. Інститут соціології
---	--------------------	--------	------------	------------	--

					<p>23. Головна астрономічна обсерваторія</p> <p>24. ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»</p> <p>25. Інститут біологічної хімії ім. Ф. Д. Овчаренка</p> <p>26. Інститут клітинної біології та генетичної інженерії</p> <p>27. Інститут електрозварювання ім. Є. О. Патона</p> <p>28. Інститут фізики напівпровідників ім. В. Є. Лашкарьова</p> <p>29. Інститут геофізики ім. С. І. Субботіна</p>
--	--	--	--	--	---

Технічні, якісні та кількісні характеристики предмета закупівлі**(Додаток до структури ціни пропозиції конкурсних торгів)**

Відповідно до вимог предмета закупівлі та даного технічного завдання Учасник торгів зобов'язаний дотримуватись процедурних вимог:

1. Послуги щодо обробляння даних, розміщування інформації на веб-вузлах, щодо програмного застосування та інші послуги щодо забезпечення інформаційно-технологічною інфраструктурою (ДКПП 016:2010 - 63.11.1) (Код за ДК 021:2015 - 72320000-4 Послуги, пов'язані з базами даних) (забезпечення доступу до зарубіжних баз наукової інформації) включають: надання Замовнику невиключного права на необмежений доступ і використання зарубіжних баз наукової інформації (рефератів, повних текстів тощо онлайнових зарубіжних наукових періодичних та наукометричних видань (далі по тексту – «бази даних наукової інформації», «електронні інформаційні ресурси»)), що зазначені нижче у колонці 2 Додатку № 1 до цього Додатку для внутрішніх і зовнішніх користувачів (авторизованих користувачів) Замовника, зазначених у Додатках №№ 2, 3 до цього Додатку та консультативне обслуговування.

(Внутрішні користувачі Замовника (читачі, наукові співробітники), зовнішні користувачі Замовника (установи НАН України – авторизовані користувачі) – далі по тексту - «користувачі Замовника», які з дозволу Замовника отримують доступ до електронних інформаційних ресурсів).

1.1. Здійснення доступу.

Доступ до баз даних здійснюється в режимі онлайн через зовнішні IP- адреси користувачів Замовника, що будуть зазначені у додатку до договору (контракту).

Замовник забезпечує конфіденційність індивідуального логіну та пароллю, наданих Учасником після підписання договору (контракту).

Тип доступу до баз даних: on-line, згідно з графіком роботи Замовника за адресою: проспект 40-річчя Жовтня, 3 - з 01.09.2016 по 30.09.2016 р. - понеділок – субота з 09:15 до 18:00, неділя – вихідний; з 01.10.2016 по 31.12.2016 р. - понеділок – субота з 09:15 до 20.00, неділя – з 09.15 до 18.00; за адресою вул.

Володимирська,62 з 01.09.2016 по 31.12.2016 р. – понеділок – субота – з 09.15 до 18.00, неділя – вихідний. Для авторизованих користувачів Замовника з правом доступу: тип доступу – он-лайн згідно з графіком їх роботи. Час вказано для часової зони Замовника.

Авторизація баз даних наукової інформації здійснюється шляхом під'єднання Замовника Учасником-переможцем, з яким буде підписано договір (контракт), до інших сервісних систем без будь-якої додаткової закупівлі програмного забезпечення та додаткової їх оплати. Користувачі Замовника мають право на доступ, пошук, перегляд електронних інформаційних ресурсів.

1.2. Консультаційне обслуговування Замовника Виконавцем здійснюється з питань: доступу до баз даних наукової інформації, їх оновлення, консультаційне обслуговування з питань безперешкодного отримання інформації з баз даних наукової інформації, користування базами даних наукової інформації та функціонування системи загалом, надання допомоги в отриманні статистики використання. Виконавець надає відповідальним особам Замовника щомісячні оналайнові звіти стосовно використання баз даних наукової інформації.

2. Під час підрахунку ціни послуг, вказаних у п.1 даних технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі, Учасник зобов'язаний не порушувати послідовність назв бази даних наукової інформації на 2016 рік, поданих у колонці 2 таблиці Додатку 1 до цієї документації конкурсних торгів.

3. Відомості про колонки Додатку №1 до технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі:

1. - “№ п/п”;
2. - “ Назва бази даних наукової інформації на 2016 рік / Title of Dbases”;
3. - “Тип доступу / Type of access”;
4. - “Строк надання послуг / Term of service”;
5. - “ Замовник та авторизовані користувачі Замовника (кількість) / Number of users”;
6. - “Примітки / Notes”.

до технічних, якісних та
кількісних характеристик предмета закупівлі

№ п/п	Назва бази даних наукової інформації на 2016 рік / Title of Dbases	Тип доступу / Type of access	Строк надання послуг /час / Term of service	Загальна ціна, EUR/ГРН / Total number, EUR/UAH	Замовник та авторизовані користувачі Замовника (кількість) / Number of users	Примітки / Notes
		згідно з графіком роботи Замовника за адресою: проспект 40-річчя Жовтня, 3 - з 01.09.2016 по 30.09.2016 р. - понеділок – субота з 09:15 до 18:00, неділя – вихідний; з 01.10.2016 по 31.12.2016 р. - понеділок – субота з 09:15 до 20.00, неділя – з 09.15 до 18.00; за адресою вул. Володимирська,62 з 01.09.2016 по 31.12.2016 р. – понеділок – субота – з 09.15 до 18.00, неділя – вихідний. Для авторизованих користувачів Замовника з правом доступу: тип доступу – он-лайн згідно з графіком їх роботи. Час вказано для часової зони Замовника.				

1	2	3	4	5	6	7
1	Academic Search Complete (ASC)	Online	01.09.2016 - 31.12.2016		32 згідно з додатками № 2, 3 до технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі (Додаток 5 документації конкурсних торгів)	
2	INSPEC	Online	01.09.2016 - 31.12.2016		16 згідно з додатками № 2, 3 до технічних, якісних та кількісних характеристик	

					предмета закупівлі (Додаток 5 документації конкурсних торгів)	
3	SciVerse Scopus	Online	01.09. 2016 - 31.12.2016		40 згідно з додатками № 2, 3 до технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі (Додаток 5 документації конкурсних торгів)	
4	SciVerse Science Direct Freedom Collection	Online	01.09.2016 - 31.12.2016		30 згідно з додатками № 2, 3 до технічних, якісних та кількісних характеристик предмета закупівлі (Додаток 5 документації конкурсних торгів)	

Додаток № 2

до технічних, якісних та
кількісних характеристик предмета закупівлі

п/п	Назва бази даних наукової інформації на 2016 рік	Тип доступу	Строк надання послуг	Назва установи Замовника
		згідно з графіком роботи Замовника за адресою: проспект 40-річчя Жовтня, 3 - з 01.09.2016 по 30.09.2016 р. - понеділок – субота з 09:15 до 18:00, неділя – вихідний; з 01.10.2016 по 31.12.2016 р. - понеділок – субота з 09:15 до 20.00, неділя – з 09.15 до 18.00; за адресою вул.		

		Володимирська,62 з 01.09.2016 по 31.12.2016 р. – понеділок – субота – з 09.15 до 18.00, неділя – вихідний. Час вказано для часової зони Замовника.		
1	2	3	4	5
1	Academic Search Complete (ASC)	Online	01.09.2016 - 31.12.2016	Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
2	INSPEC	Online	01.09.2016 - 31.12.2016	Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
3	SciVerse Scopus	Online	01.09.2016 - 31.12.2016	Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
				Національна бібліотека

4	SciVerse Science Direct Freedom Collection	Online	01.09.2016 - 31.12.2016	України імені В.І. Вернадського
---	--	--------	----------------------------	------------------------------------

Додаток № 3

до технічних, якісних та
кількісних характеристик предмета закупівлі

п/п	Назва бази даних наукової інформації на 2016 рік	Тип доступу Для авторизованих користувачів в Замовника з правом доступу	Строк надання послуг	Кількість авторизованих користувачів Замовника з правом доступу	Перелік установ авторизованих користувачів Замовника з правом доступу
-----	--	--	----------------------	---	---

		пу: тип досту пу – он- лайн згідно з графік ом їх робот и.			
1	2	3	4	6	7
1	Academic Search Complete (ASC)	Online	01.09.2016 - 31.12.2016	31 установа	32. Президія Національної академії наук України 33. Інститут фізики 34. Інститут соціології 35. Головна астрономічна обсерваторія 36. Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена 37. Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна 38. Інститут радіофізики і електроніки ім. О.Я. Усикова 39. Інститут електродинаміки 40. Інститут фізіології рослин і генетики 41. Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова

					<p>42. Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова</p> <p>43. Інститут молекулярної біології і генетики</p> <p>44. Львівська Національна наукова бібліотека України ім. В.Стефаника</p> <p>45. Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля</p> <p>46. Державна наукова установа «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів»</p> <p>47. Інститут сорбції та проблем ендоекології</p> <p>48. Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут"</p> <p>49. Інститут біоколоїдної хімії ім. Ф. Д. Овчаренка</p> <p>50. Інститут імпульсних процесів і технологій</p> <p>51. Інститут геофізики ім. С.І.Субботіна</p> <p>52. Інститут технічної механіки</p> <p>53. Інститут харчової біотехнології та геноміки</p> <p>54. Інститут фізики конденсованих систем</p> <p>55. Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка</p> <p>56. Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного</p> <p>57. Інститут ядерних досліджень</p> <p>58. Інститут загальної енергетики</p> <p>59. Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова</p> <p>60. Інститут проблем міцності ім. Г.С. Писаренка</p> <p>61. Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона</p> <p>62. Радіоастрономічний інститут</p>
--	--	--	--	--	---

2	INSPEC	Online	01.09.2016 - 31.12.2016	15 установ	<p>15.Президія Національної академії наук України</p> <p>16.Інститут фізики</p> <p>17.Інститут радіофізики і електроніки ім. О.Я. Усикова</p> <p>18.Інститут електродинаміки</p> <p>19.Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова</p> <p>20.Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка</p> <p>21.Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова</p> <p>22.Інститут загальної енергетики</p> <p>23.Інститут біоколоїдної хімії ім. Ф,Д. Овчаренка</p> <p>24.Інститут імпульсних процесів і технологій</p> <p>25.Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова</p> <p>26. Інститут ядерних досліджень</p> <p>27.Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного</p> <p>28.Інститут проблем реєстрації інформації</p> <p>15. Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона</p>

3	SciVerse Scopus	Online	01.09.2016 - 31.12.2016	39 установ	<p>40.Президія Національної академії наук України</p> <p>41.Інститут фізики</p> <p>42.Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена</p> <p>43.Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна</p> <p>44.Інститут радіофізики і електроніки ім. О.Я. Усикова</p> <p>45.Інститут механіки ім. С.П. Тимошенка</p> <p>46.Інститут електродинаміки</p> <p>47.Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І.Веркіна</p> <p>48.Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова</p> <p>49.Інститут проблем міцності ім. Г.С. Писаренка</p> <p>50.Львівська Національна наукова бібліотека України ім. В.Стефаника</p> <p>51.Державна наукова установа «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів»</p> <p>52.Інститут фізики конденсованих систем</p> <p>53.Інститут прикладної фізики</p> <p>54.Національний науковий центр "Харківський</p>

					<p>фізико-технічний інститут"</p> <p>55. Інститут проблем реєстрації інформації</p> <p>56. Інститут молекулярної біології і генетики</p> <p>57. Державна установа «Інститут економіки та прогнозування»</p> <p>58. Інститут ядерних досліджень</p> <p>59. Фізико-хімічний інститут ім. О.В. Богатського</p> <p>60. Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного</p> <p>61. Інститут фізіології рослин і генетики</p> <p>62. Інститут клітинної біології та генетичної інженерії</p> <p>63. Інститут харчової біотехнології та геноміки</p> <p>64. Інститут геотехнічної механіки ім. М.С. Полякова</p> <p>65. Інститут біологічної хімії ім. Ф. Д. Овчаренка</p> <p>66. Інститут імпульсних процесів і технологій</p> <p>67. Інститут колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського</p> <p>68. Головна астрономічна обсерваторія</p> <p>69. Інститут сцинтиляційних матеріалів</p> <p>70. Радіоастрономічний інститут</p> <p>71. Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля</p> <p>72. Інститут сорбції та проблем ендоекології</p> <p>73. Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка</p> <p>74. Інститут загальної енергетики</p> <p>75. Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова</p> <p>76. Інститут проблем міцності ім. Г.С. Писаренка</p>
--	--	--	--	--	---

					77. Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона 78. Інститут фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л.М. Литвиненка
4	SciVerse Science Direct Freedom Collection	Online	01.09.2016 - 31.12.2016	29 установ	29. Президія Національної академії наук України 30. Інститут молекулярної біології і генетики 31. Національний науковий центр "Харківський фізико-технічний інститут" 32. Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна 33. Фізико-хімічний інститут ім. О.В. Богатського 34. Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова 35. Інститут фізики конденсованих систем 36. Інститут проблем міцності ім. Г.С. Писаренка 37. Інститут електродинаміки 38. Інститут металофізики ім. Г.В. Курдюмова 39. Інститут механіки ім. С.П. Тимошенка 40. Інститут ядерних досліджень 41. Інститут проблем реєстрації інформації 42. Інститут фізики 43. Державна наукова установа «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів» 44. Інститут радіофізики і електроніки ім. О.Я. Усикова 45. Фізико-технічний інститут низьких температур

					<p>ім. Б.І.Веркіна</p> <p>46. Львівська Національна Наукова бібліотека України ім. В. Стефаника</p> <p>47. Інститут загальної та неорганічної хімії ім. В.І.Вернадського</p> <p>48. Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена</p> <p>49. Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного</p> <p>50. Інститут соціології</p> <p>51. Головна астрономічна обсерваторія</p> <p>52. ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»</p> <p>53. Інститут біоколоїдної хімії ім. Ф. Д. Овчаренка</p> <p>54. Інститут клітинної біології та генетичної інженерії</p> <p>55. Інститут електрозварювання ім. Є.О. Патона</p> <p>56. Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова</p> <p>29. Інститут геофізики ім. С.І.Субботіна</p>
--	--	--	--	--	---

